

Chulalongkorn University

Chula Digital Collections

Chulalongkorn University Theses and Dissertations (Chula ETD)

2021

ผลการจัดกิจกรรมขั้วร้องประสานเสียงตามแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมพลัง
ที่มีต่อทักษะการฟังและคุณลักษณะนิสัยสุนทรี

ชญญา จตุรานนท์
คณะครุศาสตร์

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/chulaetd>

Part of the [Other Education Commons](#)

Recommended Citation

จตุรานนท์, ชญญา, "ผลการจัดกิจกรรมขั้วร้องประสานเสียงตามแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมพลังที่มีต่อทักษะการฟังและคุณลักษณะนิสัยสุนทรี" (2021). *Chulalongkorn University Theses and Dissertations (Chula ETD)*. 5150.
<https://digital.car.chula.ac.th/chulaetd/5150>

This Thesis is brought to you for free and open access by Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in Chulalongkorn University Theses and Dissertations (Chula ETD) by an authorized administrator of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

ผลการจัดกิจกรรมขับร้องประสานเสียงตามแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลังที่มีต่อทักษะการฟัง
และคุณลักษณะสนับสนุนเกื้อกูล

น.ส.ธัญญา จตุรนนท์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาดนตรีศึกษา ภาควิชาศิลปะ ดนตรีและนาฏศิลป์ศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2564

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

EFFECTS OF CHORAL CLASSROOMS ACTIVITIES USING COLLABORATIVE LEARNING
APPROACH ON LISTENING SKILLS AND SENSE OF CARING FOR OTHERS

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Music Education
Department of Art, Music, and Dance Education
FACULTY OF EDUCATION
Chulalongkorn University
Academic Year 2021
Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ผลการจัดกิจกรรมขับร้องประสานเสียงตามแนวคิดการ

เรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลังที่มีต่อทักษะการฟังและ

คุณลักษณะสันทัดสุนทรี

โดย

น.ส.ธัญญา จตุรานนท์

สาขาวิชา

ดนตรีศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณิศา อุทัยสุข

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

..... คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร.ภาณุพงศ์ พิริยะพงษ์รัตน์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณิศา อุทัยสุข)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.ณัฐ สุธจิตต์)

ชัญญา จตุรานนท์ : ผลการจัดกิจกรรมขับร้องประสานเสียงตามแนวทางการเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลังที่มีต่อทักษะการฟังและคุณลักษณะสันทนุเกื้อกูล. (EFFECTS OF CHORAL CLASSROOMS ACTIVITIES USING COLLABORATIVE LEARNING APPROACH ON LISTENING SKILLS AND SENSE OF CARING FOR OTHERS) อ.ที่ปรึกษาหลัก : ผศ. ดร.คณินญา อุทัยสุข

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อเสริมสร้างทักษะการฟังผ่านการจัดกิจกรรมขับร้องประสานเสียงตามแนวทางการเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลัง 2) เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะสันทนุเกื้อกูลผ่านการจัดกิจกรรมขับร้องประสานเสียงตามแนวทางการเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลัง ตัวอย่างในงานวิจัยนี้ได้แก่นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ที่เรียนวิชาขับร้องประสานเสียงจำนวน 17 คน เครื่องมือการวิจัยประกอบด้วย 1) แบบสอบทักษะการฟัง 2) แบบสังเกตพฤติกรรมด้านทักษะการฟัง 3) แบบประเมินตนเองด้านทักษะการฟังของนักเรียน 4) แบบสังเกตพฤติกรรมด้านคุณลักษณะสันทนุเกื้อกูล 5) แบบประเมินตนเองคุณลักษณะสันทนุเกื้อกูล และ 6) แบบสอบถามสังคมมิติ วิเคราะห์ผลเชิงปริมาณโดยใช้สถิติเชิงบรรยาย (ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)) และสถิติเชิงอ้างอิงแบบกลุ่มเดียว (t-Test) วิเคราะห์เชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) ด้านทักษะการฟัง นักเรียนมีคะแนนทักษะการฟังสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมขับร้องประสานเสียงตามแนวทางการเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลังอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนสามารถปฏิบัติทักษะการฟังและขับร้องให้ตรงตามระดับเสียงได้ดีและไพเราะมากขึ้นหลังการจัดกิจกรรม 2) ด้านคุณลักษณะสันทนุเกื้อกูล นักเรียนมีการแสดงพฤติกรรมด้านการสันทนุเกื้อกูลในระดับบ่อยครั้ง ($M = 4.19$, $SD = .31$) คะแนนการประเมินตนเองของนักเรียนสูงสุดในด้าน “ฉันรับฟังเมื่อเพื่อนเสนอความคิดเห็น” สอดคล้องกับผลจากการสังเกตของผู้วิจัย นอกจากนี้ยังพบว่ามีเส้นความสัมพันธ์ด้านสังคมมิติเพิ่มขึ้น 30 เส้น และมีความซับซ้อนมากขึ้นหลังการจัดกิจกรรม 6 คาบ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

สาขาวิชา ดนตรีศึกษา
ปีการศึกษา 2564

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

6183335727 : MAJOR MUSIC EDUCATION

KEYWORD: COLLABORATIVE, CHOIR, CHORAL CLASSROOM, LISTENING SKILLS, SOCIAL SKILLS, ELEMENTARY STUDENTS

Thanunya Jaturanont : EFFECTS OF CHORAL CLASSROOMS ACTIVITIES USING COLLABORATIVE LEARNING APPROACH ON LISTENING SKILLS AND SENSE OF CARING FOR OTHERS. Advisor: Asst. Prof. DNEYA UDTAISUK, Ph.D.

The purposes of this research were to 1) promote listening skills using collaborative learning approach in choral classroom activities and 2) promote sense of caring for others using collaborative learning approach in choral classroom activities. 17 participants were third grade students in choir class from Chulalongkorn University Demonstration Elementary School. The tools used in this research were 1) listening skills test, 2) observation form on listening skills, 3) student's self-evaluation form on listening skills, 4) observation form on sense of caring for others, 5) student's self-evaluation form on sense of caring for others and 6) sociometry. Quantitative data were analyzed using descriptive statistic (mean (M) and standard deviation (SD)) and student's t-Test. Qualitative data were analyzed using content analysis method.

The research results are as followed. 1) Students had developed listening skills statistically at .05 level and improved their singing skills after participating choir classes using collaborative learning approach. 2) In average, students' caring and sharing behaviors can be observed frequently across 6 times of activities ($M = 4.19$, $SD = .31$). The highest score of student's self-evaluation was "listening to other people's opinion" which match with the researcher's observation. Moreover, the sociograms show 30 new bonds, and students' relationship getting more complex after 6 times of activities.

Field of Study: Music Education

Student's Signature

Academic Year: 2021

Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีด้วยความเมตตาและกรุณาอย่างสูงยิ่งของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ดนีนญา อุทัยสุข อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ผู้ให้ความรู้และคำแนะนำไม่ว่าจะด้านการเรียนหรือการใช้ชีวิต ทั้งยังได้ดูแล ช่วยเหลือและคอยห่วงใย เป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยโดยเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.ภาณุศุทธิ์ พิริยะพงษ์รัตน์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำด้านการขบร้องประสานเสียง และสนับสนุนการเข้าร่วมอบรมต่าง ๆ ทั้งยังให้โอกาสในการได้รับประสบการณ์การขบร้องประสานเสียงเสมอมา

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ณรุทธิ์ สุทธิจิตต์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ภายนอก ที่กรุณาอบรมสั่งสอนและเสียสละเวลาให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้วิทยานิพนธ์ดียิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณคณาจารย์สาขาวิชาดนตรีศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้อบรมสั่งสอน ถ่ายทอดความรู้ และให้คำแนะนำแก่ผู้วิจัยตลอดระยะเวลาการศึกษา

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ คณะผู้บริหาร และคณาจารย์โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถมทุกท่านที่ให้การช่วยเหลือ สนับสนุน ให้กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จลุล่วง และขอบคุณนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในวิชาขบร้องประสานเสียง ปีการศึกษา 2563 ทุกคนที่ตั้งใจเรียน ให้ความร่วมมือกับกิจกรรมอย่างดีในการเป็นตัวอย่างสำหรับเก็บข้อมูลการทำวิทยานิพนธ์

ขอขอบพระคุณพี่เจ้าหน้าที่ทุกท่านที่มีส่วนช่วยในการดำเนินการเรื่องเอกสาร รวมถึงให้คำแนะนำในการจัดเตรียมและส่งเอกสารต่าง ๆ ทำให้ผู้วิจัยสามารถดำเนินการได้อย่างราบรื่น

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ พี่ ๆ น้อง ๆ ทุกคนที่สนับสนุน เป็นที่ปรึกษา เป็นกำลังใจ และช่วยเหลือทั้งในด้านวิชาการและด้านการจัดการต่าง ๆ ในการทำวิทยานิพนธ์มาโดยตลอด

สุดท้ายนี้ขอขอบพระคุณคุณพ่อและคุณแม่ ที่เลี้ยงดูและสนับสนุนในทุก ๆ ด้าน ทั้งยังเป็นกำลังใจสำคัญให้ผู้วิจัยมีกำลังใจ และสามารถก้าวผ่านอุปสรรคต่าง ๆ ไปได้ด้วยดีและประสบความสำเร็จในทุกวันนี้ และขอขอบคุณผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่สนับสนุนผู้วิจัยในระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ธนัญญา จตุรานนท์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....ค	
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....ง	
กิตติกรรมประกาศ.....จ	
สารบัญ.....ฉ	
สารบัญตาราง.....ณ	
สารบัญภาพ.....ญ	
บทที่ 1 บทนำ.....1	
ความเป็นมาและความสำคัญ.....1	
คำถามวิจัย.....4	
วัตถุประสงค์การวิจัย.....4	
ขอบเขตการวิจัย.....5	
นิยามคำศัพท์.....5	
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....6	
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....7	
ตอนที่ 1 วงขับร้องประสานเสียง.....8	
1.1 ข้อควรคำนึงถึงในการจัดกิจกรรมขับร้องประสานเสียงสำหรับเด็ก.....8	
1.2 คุณภาพเสียงที่ดีของวงขับร้องประสานเสียง.....10	
1.3 ทักษะการฟังในวงขับร้องประสานเสียง.....12	
1.4 บทบาท และหน้าที่ของผู้อำนวยเพลงที่มีผลโดยตรงต่อคุณภาพเสียงของวงประสานเสียง.....13	
ตอนที่ 2 การเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลัง.....14	

2.1 ทฤษฎีและลักษณะสำคัญของการเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลัง.....	14
2.2 การเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลังกับการพัฒนาคุณลักษณะด้านสังคม	16
ตอนที่ 3 ทฤษฎีทางจิตวิทยา	18
3.1 จิตวิทยาพัฒนาการ.....	18
3.2 ทฤษฎีนักจิตวิทยามนุษยนิยม.....	21
3.3 ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเชิงพุทธิปัญญา (Albert Bandura, 1925 – 2021)	22
3.4 การเลือกกิจกรรมและเนื้อหาของบทเพลงให้สอดคล้องกับรายวิชาชั้นประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา	23
ตอนที่ 4 กรอบแนวคิดการวิจัย	25
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	26
ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาเอกสาร ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	27
ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดกลุ่มประชากรและตัวอย่าง.....	27
ขั้นตอนที่ 3 การเตรียมบทเพลง แผนการสอน และสื่อการสอน	28
ขั้นตอนที่ 4 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	32
ขั้นตอนที่ 5 การเก็บรวบรวมข้อมูล	37
ขั้นตอนที่ 6 การวิเคราะห์ข้อมูล	38
ขั้นตอนที่ 7 สรุป อภิปรายผล และนำเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์	40
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	41
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านทักษะการฟังของนักเรียน.....	42
1.1 ผลสอบทักษะการฟังก่อนและหลังการจัดกิจกรรม.....	42
1.2 ผลการสังเกตพฤติกรรมด้านทักษะการฟัง.....	45
1.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินตนเองด้านทักษะการฟังของนักเรียน (นักเรียน ประเมินตนเอง).....	47
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านคุณลักษณะสนับสนุนเกื้อกูลกันของนักเรียน.....	50

2.1 ผลการสังเกตพฤติกรรมด้านคุณลักษณะสนับสนุนเกื้อกูลกัน	50
2.2 ผลการประเมินตนเองด้านคุณลักษณะสนับสนุนเกื้อกูลของนักเรียน	53
2.3 ผลการวิเคราะห์สังคมมิติ	56
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	63
สรุปผลการวิจัย	66
อภิปรายผลการวิจัย	72
ข้อเสนอแนะในการวิจัย	76
บรรณานุกรม	78
ภาคผนวก	75
ภาคผนวก ก ตัวอย่างเครื่องมือเก็บข้อมูล	76
ภาคผนวก ข แผนและสื่อการจัดกิจกรรม	85
ภาคผนวก ค ภาพกิจกรรมและผลงานของนักเรียน	128
ประวัติผู้เขียน	146

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 คุณลักษณะ	17
ตารางที่ 2 รายชื่อบทเพลงที่ใช้ในการวิจัย.....	28
ตารางที่ 3 แผนดำเนินการในการใช้เครื่องมือเก็บข้อมูล	38
ตารางที่ 4 ผลสอบทักษะการฟังก่อนและหลังการจัดกิจกรรม	42
ตารางที่ 5 ผลวิเคราะห์ผลสอบทักษะการฟังก่อนและหลังการจัดกิจกรรม.....	43
ตารางที่ 6 ผลการสังเกตพฤติกรรมด้านทักษะการฟัง	45
ตารางที่ 7 ผลการสังเกตพฤติกรรมด้านทักษะการฟังของนักเรียนทั้งชั้นเรียน.....	46
ตารางที่ 8 ผลการประเมินตนเองด้านทักษะการฟังของนักเรียนรายบุคคล	48
ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ยการประเมินตนเองด้านการฟังของนักเรียน	49
ตารางที่ 10 เกณฑ์การสังเกตพฤติกรรมด้านคุณลักษณะสนับสนุนเกื้อกูลกัน.....	50
ตารางที่ 11 ผลการสังเกตพฤติกรรมด้านคุณลักษณะสนับสนุนเกื้อกูล.....	51
ตารางที่ 12 ผลการประเมินตนเองด้านคุณลักษณะสนับสนุนเกื้อกูลของนักเรียนรายบุคคล	54
ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ยการประเมินตนเองด้านคุณลักษณะสนับสนุนเกื้อกูลของนักเรียน	55
ตารางที่ 14 ตัวอย่างตารางวิเคราะห์สังคมมิติ (2).....	57
ตารางที่ 15 ผลการเก็บข้อมูลสังคมมิติครั้งที่ 1 (ก่อนการจัดกิจกรรม)	58
ตารางที่ 16 จำนวนเส้นความสัมพันธ์ก่อนการจัดกิจกรรม.....	59
ตารางที่ 17 ผลการเก็บข้อมูลสังคมมิติหลังการจัดกิจกรรม	60
ตารางที่ 18 ตารางเปรียบเทียบจำนวนเส้นความสัมพันธ์.....	62

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 ช่วงเสียงของนักร้อง	9
ภาพที่ 2 ช่วงเสียงของเด็กผู้หญิงและเด็กผู้ชาย	9
ภาพที่ 3 กรอบแนวคิดการวิจัย	25
ภาพที่ 4 แผนการสอนระยะยาว	29
ภาพที่ 5 รูปแบบแผนการสอนรายคาบ	29
ภาพที่ 6 ช่วงเสียงของแนวเสียง 1 บทเพลง Shake The Papaya Down	30
ภาพที่ 7 ช่วงเสียงของแนวเสียง 2 บทเพลง Shake The Papaya Down	30
ภาพที่ 8 จังหวะสวิง (swing)	30
ภาพที่ 9 ช่วงเสียงของแนวเสียง 1 บทเพลง You Are Loving, You Are Loved	31
ภาพที่ 10 แสดงช่วงเสียงของแนวเสียง 2 บทเพลง You Are Loving, You Are Loved	31
ภาพที่ 11 ป้ายกติกาศึกษาการเรียนรู้ร่วมกัน	31
ภาพที่ 12 บัตรคำพูด	32
ภาพที่ 13 โจทย์สออบทักษะการฟัง	33
ภาพที่ 14 แบบสังเกตพฤติกรรมด้านทักษะการฟัง	34
ภาพที่ 15 แบบสังเกตพฤติกรรมด้านคุณลักษณะทางสังคม	36
ภาพที่ 16 ตัวอย่างตารางวิเคราะห์สังคมมิติ	39
ภาพที่ 17 ตัวอย่างแผนผังสังคมมิติ	39
ภาพที่ 18 แผนภูมิเปรียบเทียบผลสออบทักษะการฟังก่อนและหลังการจัดกิจกรรม	42
ภาพที่ 19 เกณฑ์สังเกตพฤติกรรมด้านการฟัง (รูบรีคส์)	45
ภาพที่ 20 ตัวอย่างบัตรสังคมมิติและคำถาม	56
ภาพที่ 21 ตัวอย่างตารางวิเคราะห์สังคมมิติ (1)	56

ภาพที่ 22 แผนผังสังคมมิติครั้งที่ 1 (ก่อนการจัดกิจกรรม).....	59
ภาพที่ 23 แผนผังสังคมมิติหลังการจัดกิจกรรม (เส้นความสัมพันธ์เดิม).....	61
ภาพที่ 24 แผนผังสังคมมิติหลังการจัดกิจกรรม (เส้นความสัมพันธ์ใหม่).....	61

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

สังคมในปัจจุบันกำลังเผชิญปัญหาจากการที่สมาชิกในสังคมมีปัญหาด้านทักษะการสื่อสาร ส่งผลให้ขาดความรู้สึกร่วมกันกับผู้อื่น เนื่องจากพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีและสังคมที่เป็นวัตถุนิยมมากขึ้น เมื่อไม่มีความผูกพันความเอื้ออาทรก็จะมี ทำให้ห่างไกลศีลธรรม ขาดสำนึกทางสังคม ซึ่งจะกลายเป็นปัญหาของสังคมได้ เด็กที่เกิดในช่วงตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2550 – 2555 ซึ่งในปีพุทธศักราช 2562 มีอายุระหว่าง 7-12 ปี อยู่ในวัยประถมศึกษา เป็นเด็กที่กำลังก้าวระหว่างเจนเนอเรชันซี (Generation Z) และเจนเนอเรชันอัลฟา (Generation Alpha) ซึ่งเป็นเด็กที่เกิดในยุคที่เทคโนโลยีเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้ทั้งสองเจนเนอเรชันมีลักษณะการเรียนรู้ทางสังคมคล้ายกัน คือคุ้นชินกับการเปลี่ยนแปลงและสนใจอัตลักษณ์ของตนเองค่อนข้างสูง นอกจากนี้ยังมีปัญหาทางสังคมที่คล้ายกันตามที่กล่าวไว้ข้างต้น (ชาญวิทย์ พรนภดล, 2558; นลินี เชื้อวณิชชากร, 2561; พฤติกรรมสังคมกัมพูชา, 2559)

เพื่อเตรียมพลเมืองโลกให้พร้อมและเท่าทันเทคโนโลยี องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organisation for Economic Co-operation and Development [OECD], 2018) ซึ่งเป็นองค์กรระดับโลกได้ปรับปรุงและจำแนกทักษะศตวรรษที่ 21 ออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

- 1) ความรู้พื้นฐาน ได้แก่ ความสามารถในการอ่านออกเขียนได้ การคิดคำนวณ ทักษะเชิงวิทยาศาสตร์ ทักษะเชิงเทคโนโลยีสารสนเทศ ความรู้ทางการเงิน และความรู้ทางสังคมและวัฒนธรรม
- 2) สมรรถนะ ได้แก่ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์และแก้ไขปัญหา ความสร้างสรรค์ ความสามารถในการสื่อสาร และการทำงานร่วมกัน (collaborative)
- 3) คุณลักษณะ ได้แก่ การใฝ่รู้และขยันหมั่นเพียร การมีความคิดริเริ่ม ความเป็นผู้นำและความรับผิดชอบ ความสามารถในการปรับตัว และทักษะทางสังคมและการเรียนรู้วัฒนธรรม

การเป็นพลเมืองโลกจึงควรมีทั้งทักษะทางวิชาชีพ (professional skills) และทักษะทางสังคม (soft skills) จึงจะสามารถใช้ชีวิตทั้งด้านการเรียน การงาน และการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้คนในสังคมได้อย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ

กระทรวงศึกษาธิการ ได้ให้ความสำคัญกับการสร้างประชากรที่มีคุณภาพด้วยการศึกษา ซึ่งนอกจากความรู้และทักษะ คุณลักษณะของการเป็นคนดีก็เป็นสิ่งจำเป็นในการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างปกติสุข ดังที่ปรากฏในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มีจุดหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีความสามารถในการแข่งขันในเวทีโลก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2544 อ้างถึงใน กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 และยังมีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พุทธศักราช 2560 – 2564 ที่ระบุอย่างชัดเจนในวัตถุประสงค์ว่าเพื่อวางรากฐานให้คนไทยเป็นคนที่มีสมบูรณ์ มีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัย ค่านิยมที่ดี มีจิตสาธารณะ และมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551; สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560) แสดงให้เห็นถึงความสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนในด้านสังคม คุณธรรมจริยธรรม ควบคู่ไปกับความรู้ และทักษะด้านวิชาการด้วย

การเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลัง (Collaborative Learning) คือการเรียนรู้ที่ได้รับการพัฒนาจากการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) มีรูปแบบการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการกลุ่ม และตั้งเป้าหมายในสิ่งเดียวกัน แต่การเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลังมีลักษณะเด่นที่ทำให้แตกต่างจากการเรียนรู้แบบร่วมมือ คือ การสร้างความสัมพันธ์แบบเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เริ่มจากให้โจทย์ผู้เรียนทุกคนเหมือนกัน ความสัมพันธ์แบบเรียนรู้ซึ่งกันและกันจะเริ่มขึ้นเมื่อผู้เรียนที่ไม่เข้าใจเริ่มถามและผู้เรียนอีกคนอธิบาย ส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ความสัมพันธ์แบบนี้เกิดประโยชน์มากกว่าความสัมพันธ์ทางเดียว เช่น การให้ผู้เรียนที่เก่งกว่าเข้าไปสอนผู้เรียนที่ช้ากว่า โดยผู้เรียนที่ช้ากว่าไม่พร้อมหรือไม่ได้ขอความช่วยเหลือด้วยตนเอง ทำให้กลายเป็นความสัมพันธ์ทางเดียวคือความสัมพันธ์แบบสอนซึ่งกันและกัน (ซาโต และ ไฮโด, 2561; มานานู, 2562)

การเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลังนี้ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างเข้าใจ และด้วยความเป็นมิตร ซึ่งสอดคล้องกับทักษะศตวรรษที่ 21 ด้านสมรรถนะในการทำงานร่วมกัน (Collaborative) และทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะทางสังคมผ่านการสร้างความสัมพันธ์แบบเรียนรู้ซึ่งกันและกันตามรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลัง ส่งเสริมให้เกิดคุณลักษณะของคนดี ดังที่วิจารณ์ พานิช (2557) ได้จำแนกคุณลักษณะของคนดีออกเป็น 8 กลุ่ม ได้แก่ ความฉลาดทางอารมณ์ จริยธรรม ช่วยเหลือผู้อื่น ให้อภัย ความเห็นใจ เข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น การยอมรับ และความกล้าหาญทางสังคม นอกจากนี้การเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลังสามารถพัฒนาทักษะการสื่อสารได้ผ่านการพูดจาปฏิสัมพันธ์ที่จะเกิดขึ้นภายในกลุ่มของผู้เรียน และยังทำให้ผู้เรียนกล้าที่จะขอความช่วยเหลือ

และให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ส่งผลให้เกิดความสัมพันธ์ในเชิงของการร่วมมือในการเรียนรู้ นอกเหนือไปจากพัฒนาการด้านความรู้และทักษะ (มานาบุ, 2562)

การเรียนดนตรีช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะสังคมและทักษะด้านอื่น ๆ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551; ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2561; พาร์ลาเคียนและเลิร์นเนอร์, 2553 อ้างถึงใน มนสิการ เหล่าวานิช, 2561) วิชาดนตรีเป็นวิชาที่อยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ซึ่งเป็นกลุ่มสาระที่พัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม มีสุนทรียภาพ ความมีคุณค่า ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ อีกทั้งช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกายและการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อ สติปัญญา ทักษะการคิดและกระบวนการรับรู้ ทักษะในด้านภาษาและการอ่านเขียน จิตใจ อารมณ์และสังคม และนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยโดย ชิเรลลี, วาน, สปิเนลลี และเทรนเนอร์ (Cirelli, Wan, Spinelli, & Trainor, 2014) ที่พบว่าเด็กทารกที่มีการตอบสนองต่อจังหวะของดนตรีอย่างสอดคล้องมีแนวโน้มที่จะมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับผู้อื่น มากกว่าเด็กที่ตอบสนองไม่สอดคล้อง

การเรียนดนตรีมีคุณค่าอย่างมากในด้านศิลปศาสตร์และสุนทรียศาสตร์ และยังเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปว่าการเรียนดนตรี นอกจากความรู้และทักษะด้านดนตรีที่ได้รับการฝึกฝนและพัฒนาแล้ว ดนตรียังมีคุณประโยชน์ในด้านอื่น ๆ เช่น ด้านทักษะการเรียนรู้ และด้านทักษะทางสังคม สำหรับการพัฒนาทักษะทางสังคมผ่านดนตรี กิจกรรมดนตรีสามารถสร้างให้เกิดการทำงานเป็นกลุ่ม (Teamwork) การฟังดนตรีสามารถเสริมสร้างพัฒนาการด้านอารมณ์เมื่อผู้ฟังได้รับการฝึกฝนให้ตอบสนองต่อเสียงที่ได้ยินด้วยความตั้งใจอย่างละเอียดอ่อน และดนตรีสามารถเติมเต็มความหมายให้กับชีวิต (Abeles, Hoffer, & Klotman, 1994)

การพัฒนาทักษะทางสังคมผ่านการบรรเลงดนตรีเป็นวง (Ensemble) ที่นักดนตรีต้องบรรเลงบทเพลงร่วมกันตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปนั้น นักดนตรีจำเป็นต้องมีปฏิสัมพันธ์กันเพื่อให้เสียงดนตรีที่บรรเลงมีความไพเราะและเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน การทำงานร่วมกันลักษณะนี้ เอื้อให้ผู้เรียนดนตรีได้เรียนรู้และพัฒนาทักษะทางสังคมผ่านการซ้อมและการแสดงดนตรี ตั้งแต่การมีความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น การให้ความไว้วางใจกัน การเคารพซึ่งกันและกัน ก่อเกิดเป็นมิตรภาพ (Higgins, 2012)

การขับร้องประสานเสียงเป็นการรวมวงทางดนตรีซึ่งเป็นกิจกรรมที่เหมาะสมสำหรับโรงเรียน เนื่องด้วยความสะดวกด้านงบประมาณ การบริหารจัดการ และความยืดหยุ่นในกิจกรรม และผลการเรียนรู้ ทำให้มีความคล่องตัวมากกว่าวงดนตรีอื่น ๆ อีกทั้งการขับร้องประสานเสียงช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะและความรู้ทางดนตรีในแทบทุกด้าน นอกจากผลประโยชน์ทางด้านดนตรีโดยตรงแล้ว ยังช่วยพัฒนาในด้านอื่น ๆ ซึ่งจำเป็นต่อการเจริญเติบโตอย่างมีคุณภาพด้วย โคคาย

(Kodály) ได้กล่าวไว้ว่า การขับร้องควบคู่กับการออกกำลังกาย ช่วยให้เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกาย และจิตใจอย่างเท่าเทียมกัน และการขับร้องประสานเสียงทำให้คนเป็นผู้มีวินัยและมีบุคลิกลักษณะที่ดี (เชนยี แพลโดย ฌูรท์ สุทธิจิตต์, 2537) และยังมีการสำรวจว่าสมาชิกวงขับร้องประสานเสียงมีแนวโน้มที่จะเป็นพลเมืองที่ดี มีความเป็นผู้นำและมีจิตสาธารณะ มีพัฒนาการด้านอารมณ์และทักษะทางสังคมที่ดีขึ้น (Chorus America, 2009)

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าการเรียนแบบร่วมมือรวมพลังและการเรียนดนตรีสามารถช่วยส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนในด้านทักษะสังคมและการสร้างคุณลักษณะของการเป็นคนดี ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจจัดการกิจกรรมขับร้องประสานเสียงระดับประถมศึกษาปีที่ 3 ตามแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลัง เพื่อเสริมสร้างทักษะการฟังและคุณลักษณะการสนับสนุนเกื้อกูลกันของผู้เรียน โดยด้านคุณลักษณะสนับสนุนเกื้อกูลประเมินจากแบบสังเกตพฤติกรรม แบบสอบถามด้านสังคมมิติ และแบบบันทึกของผู้เรียน ด้านทักษะการฟังประเมินจากแบบสอบทักษะการฟัง แบบบันทึกหลังเรียนของนักเรียน และแบบสังเกตพฤติกรรมด้านทักษะการฟัง

คำถามวิจัย

1. การเรียนในวิชาขับร้องประสานเสียงตามแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลังสามารถส่งเสริมทักษะการฟังดนตรีอย่างเข้าใจได้หรือไม่
2. การเรียนแบบร่วมมือรวมพลังในวิชาขับร้องประสานเสียงสามารถส่งเสริมคุณลักษณะสนับสนุนเกื้อกูลได้หรือไม่

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเสริมสร้างทักษะการฟังผ่านการจัดกิจกรรมขับร้องประสานเสียงตามแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลัง
2. เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะสนับสนุนเกื้อกูลผ่านการจัดกิจกรรมขับร้องประสานเสียงตามแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลัง

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านระยะเวลา

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 (วันที่ 21 มกราคม – 25 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562 ภายใต้สถานการณ์การระบาดโรค COVID-19)

ขอบเขตด้านกลุ่มตัวอย่าง

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 ในรายวิชาการขับร้องประสานเสียง จำนวน 17 คน

ขอบเขตด้านตัวแปร

ทักษะการฟัง ในการวิจัยครั้งนี้หมายถึง ทักษะการฟังดนตรีอย่างเข้าใจ และสามารถถ่ายทอดผ่านการร้องได้อย่างเหมาะสม โดยแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ การฟังขั้นพื้นฐาน และการฟังในวงขับร้องประสานเสียง

1) การฟังขั้นพื้นฐาน

1.1) นักเรียนสามารถฟังและร้องโน้ตตามระดับเสียงที่ได้ยินได้ (echo singing)

1.2) นักเรียนสามารถฟังและร้องเพลงพร้อมกับเพื่อนในแนวเสียงเดียวกันได้ (unison singing)

2) การฟังในวงขับร้องประสานเสียง

2.1) นักเรียนสามารถฟังอย่างเข้าใจและร้องประโยคเพลงในลักษณะถาม-ตอบได้ (question & answer singing)

2.2) นักเรียนสามารถฟังทำนองที่แตกต่างและร้องเพลงพร้อมกับเพื่อนในแนวเสียงที่ต่างจากตนเองได้ (2-part singing)

2.3) นักเรียนสามารถฟังทำนองที่แตกต่างและร้องประสานเสียงแบบหลายแนวและแนวเดียวได้ (2-part & unison singing)

นิยามคำศัพท์

1. **การเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลัง** หมายถึง การเรียนรู้เนื้อหาเรื่องเดียวกันที่มีการสนับสนุนเกื้อกูลกัน เกิดจากการรับฟังและใส่ใจกันภายในกลุ่มของนักเรียน และเรียนรู้ไปพร้อมกัน

2. **การสนับสนุนเกื้อกูล** หมายถึง คุณลักษณะทางสังคมที่สมาชิกในสังคมแสดงออกถึงความเข้าใจกันและกันและการช่วยเหลือซึ่งกันและกันด้วยความเมตตา โดยคำนึงถึงพฤติกรรม 7 ข้อ ดังนี้

- 1) นักเรียนทุกคนทำกิจกรรมร่วมกัน
- 2) นักเรียนทุกคนกล้าแสดงความคิดเห็น
- 3) เมื่อเพื่อนพูด ทุกคนให้เกียรติเพื่อนด้วยการรับฟัง
- 4) เมื่อเกิดปัญหาทุกคนในกลุ่มร่วมกันแก้ปัญหา
- 5) นักเรียนที่ไม่เข้าใจมีความกล้าขอความช่วยเหลือจากเพื่อน
- 6) นักเรียนให้ความช่วยเหลือเพื่อนอย่างเต็มความสามารถ
- 7) นักเรียนเข้าไปสอนเพื่อนโดยเพื่อนไม่ได้ขอ

3. ทักษะการฟัง หมายถึง ทักษะการฟังดนตรีอย่างเข้าใจ และสามารถถ่ายทอดผ่านการร้องได้อย่างเหมาะสม โดยแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ การฟังขั้นพื้นฐาน และการฟังในวงขับร้องประสานเสียง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียนมีทักษะการฟังเพิ่มขึ้นหลังการจัดกิจกรรมขับร้องประสานเสียงตามแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลัง
2. นักเรียนมีคุณลักษณะสนับสนุนเกื้อกูลเพิ่มขึ้นหลังการจัดกิจกรรมขับร้องประสานเสียงตามแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลัง

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่อง “การจัดกิจกรรมขับร้องประสานเสียงตามแนวทางการเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลังเพื่อเสริมสร้างทักษะการฟังและคุณลักษณะการสนับสนุนเกื้อกูลกัน” ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าและทบทวนข้อมูลจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยได้สังเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับจากการผนวกรายละเอียดที่สอดคล้องกันจากทั้งข้อมูลเชิงหลักการและทฤษฎีที่ได้จากตำรา และข้อมูลเชิงการนำไปใช้ได้จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำเสนอข้อมูลออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 วงขับร้องประสานเสียง

- 1.1 ข้อควรคำนึงในการจัดกิจกรรมขับร้องประสานเสียงสำหรับเด็ก
- 1.2 คุณภาพเสียงของวงขับร้องประสานเสียง
- 1.3 ทักษะการฟังในวงขับร้องประสานเสียง
- 1.4 บทบาทของผู้อำนวยการที่มีผลโดยตรงต่อคุณภาพเสียงของวงประสานเสียง

ตอนที่ 2 ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลัง

- 2.1 ทฤษฎีและลักษณะสำคัญของการเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลัง
- 2.2 การเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลังกับการพัฒนาคุณลักษณะสนับสนุนเกื้อกูล

ตอนที่ 3 ทฤษฎีทางจิตวิทยาที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือรวม

พลัง

- 3.1 จิตวิทยาพัฒนาการ
- 3.2 ทฤษฎีนักจิตวิทยามนุษยนิยม
- 3.3 การเลือกกิจกรรมและเนื้อหาของบทเพลงให้สอดคล้องกับรายวิชาขับร้องประสาน

เสียงระดับประถมศึกษา

ตอนที่ 4 กรอบแนวคิดวิจัย

ตอนที่ 1 วงขับร้องประสานเสียง

ปัจจุบันประเทศไทยมีวงขับร้องประสานเสียงที่มีจุดประสงค์เพื่อการศึกษาในระดับโรงเรียน และมหาวิทยาลัยเป็นจำนวนมาก สำหรับจำนวนวงขับร้องประสานเสียงในโรงเรียนระดับประถมศึกษาในประเทศไทยมีจำนวนขั้นต่ำประมาณ 350 โรงเรียน (ศศินันท์ วิภูษิตมากุล, การสื่อสารส่วนบุคคล, 7 พฤศจิกายน 2562) เช่น คณะนักร้องประสานเสียงระดับประถมศึกษาตอนต้น และคณะนักร้องประสานเสียงระดับประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร คณะนักร้องประสานเสียงมงฟอร์ตวิทยาลัย โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย จ.เชียงใหม่ เป็นต้น ซึ่งในการจัดกิจกรรมขับร้องประสานเสียงสำหรับเด็กมีสิ่งที่ต้องคำนึงถึง 2 ประเด็น คือ 1) คุณภาพเสียงของวงขับร้องประสานเสียง และ 2) บทบาทของผู้อำนวยการ โดยมีการละเอียดดังนี้

1.1 ข้อควรคำนึงถึงในการจัดกิจกรรมขับร้องประสานเสียงสำหรับเด็ก

การจัดกิจกรรมขับร้องประสานเสียง มีปัจจัยที่ต้องคำนึงถึงในเบื้องต้น 3 ข้อ (Decker and Herford, 1987; Ehmann, 1968; Habermann, 2018) ดังต่อไปนี้

1) จุดประสงค์ของวงขับร้องประสานเสียง เช่น เพื่อการศึกษา, เพื่อการแสดงคอนเสิร์ต (แบบอาชีพ), เพื่องานของชุมชน หรือเพื่อพิธีกรรมทางศาสนา โดยจุดประสงค์จะเป็นสิ่งที่กำหนดบทเพลงในรายการแสดงตัวอย่างวงขับร้องประสานเสียงตามจุดประสงค์ต่าง ๆ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

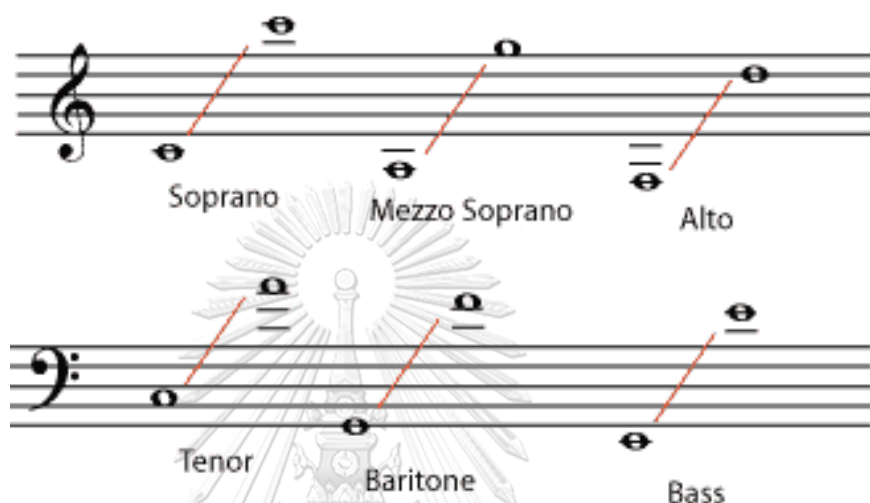
1.1) เพื่อการศึกษา โดยส่วนมากเป็นวงขับร้องประสานเสียงในสถานศึกษา เช่น คณะนักร้องประสานเสียงจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (Chulalongkorn University Concert Choir), ชมรมขับร้องประสานเสียงแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (Kasetsart University Chorus), คณะนักร้องประสานเสียงระดับมัธยมศึกษารุ่นใหญ่ โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย (Wattana Girls' Chorus) เป็นต้น

1.2) เพื่อการแสดงคอนเสิร์ต (แบบอาชีพ) สมาชิกของวงประเภทนี้โดยมากมีระดับเป็นมืออาชีพ เนื่องจากเป็นวงที่ต้องหารายได้สนับสนุน จึงมีการแสดงคอนเสิร์ตแบบอาชีพเพื่อหารายได้มาใช้ในการจัดการภายในวง เช่น คณะนักร้องประสานเสียงสวนพลู (Suanplu Chorus), คณะนักร้องเดอะบางกอก วอยเซส (The Bangkok Voices)

1.3) เพื่องานของชุมชน วงประเภทนี้โดยมากรวมกลุ่มกันเฉพาะกิจเพื่องานของชุมชน เช่น คณะนักร้องประสานเสียงในกำหนดการสมเด็จพระสันตะปาปาฟรานซิสเสด็จเยือนประเทศไทย

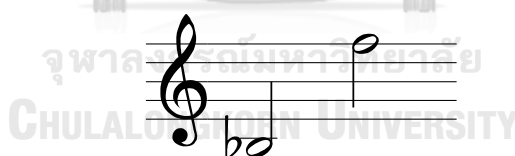
1.4) เพื่อพิธีกรรมทางศาสนา เช่น คณะนักร้องประสานเสียงของโบสถ์

2) ลักษณะความพร้อมและสมรรถนะของนักร้องในวงขับร้องประสานเสียง เช่น ช่วงอายุ ช่วงเสียง และประสบการณ์ เพื่อที่ผู้อำนวยเพลงจะได้เลือกบทเพลงและวิธีการสอนได้เหมาะสมกับวัย และเสียงของนักร้อง โดยในระดับประถมศึกษาเด็กผู้หญิงและเด็กผู้ชายถูกจัดอยู่ในกลุ่มเสียงโซปราโน (soprano) และช่วงเสียงที่ใกล้เคียงกัน (Collins, 1993)

ภาพที่ 1 ช่วงเสียงของนักร้อง

(ที่มา <https://web.library.yale.edu/cataloging/music/vocal-ranges>)

ภาพที่ 2 ช่วงเสียงของเด็กผู้หญิงและเด็กผู้ชาย

3) สถานที่ฝึกซ้อม (Decker and Herford, 1987) ควรเป็นห้องที่ไม่แออัด มีอุณหภูมิและแสงสว่างที่พอเหมาะ รวมถึงเป็นห้องที่มีคุณภาพความก้องของเสียงที่เหมาะสม สถานที่ฝึกซ้อมที่ดีจะช่วยให้การซ้อมเป็นไปอย่างราบรื่น ทำให้นักร้องมีสมาธิ นอกจากนี้สถานที่ที่ดียังสามารถสนับสนุนการร้องทำให้ไม่เหนื่อยง่าย และช่วยในเรื่องของการฟังให้สามารถฟังได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

1.2 คุณภาพเสียงที่ดีของวงขับร้องประสานเสียง

คุณภาพเสียงที่ดีของวงขับร้องประสานเสียง ประกอบด้วยเทคนิคการขับร้อง และเทคนิคการรวมวง

1.2.1 เทคนิคการขับร้อง เป็นเทคนิคขั้นพื้นฐานที่ผู้ขับร้องแต่ละคน ควรได้รับการฝึกฝน และทำความเข้าใจ เพื่อให้มีความสามารถในการปฏิบัติและควบคุมเสียงร้องของตนเอง ก่อนการรวมวง เทคนิคการขับร้องขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 6 ประเด็น (Decker and Herford, 1987; Ehmann, 1968; Habermann, 2018) ดังนี้

1) ท่าทาง (posture) ไม่ว่าจะเป็นขณะยืนหรือนั่ง นักร้องควรจัดวางร่างกายให้เหมาะสมและพร้อมสำหรับการร้องเพลง โดยลักษณะของท่าทางที่ดีคือหลังตรง คอและศีรษะไม่เบี้ยวไปทางซ้ายหรือขวา ข้างหน้าหรือข้างหลัง หน้ามองตรงไม่แหงนขึ้นสูงหรือก้มต่ำ บ่าและไหล่ไม่ห่อเกร็ง ไม่ห่อตัว เพราะเมื่อหายใจออกและท้องต้องสามารถขยายได้อย่างสะดวก ที่สำคัญคือจะต้องรู้สึกสบายไม่เกร็งตัวเวลาที่ร้องเพลง แต่ก็ไม่ควรสบายจนเกินไปเพราะจะทำให้ไม่มีแรงและควบคุมเสียงได้ยาก

2) การหายใจ (respiration) การหายใจเป็นกลไกของร่างกายที่เกี่ยวข้องกับการร้องเพลงโดยตรง นักร้องจะต้องเรียนรู้วิธีการหายใจที่ถูกต้องรวมถึงการใช้ลมหายใจในการร้องเพลงอย่างมีประสิทธิภาพด้วย โดยมีทั้งการใช้ลมในการร้องประโยคเพลง และการเริ่มต้นเสียง ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวข้องกับคำร้อง (text) และพยัญชนะหรือสระที่เป็นพยางค์แรกของประโยค การหายใจที่ดีเป็นผลเกี่ยวเนื่องมาจากการวางท่าทางการร้องเพลงที่ดี

3) ทักษะการฟัง เป็นทักษะทางดนตรี ซึ่งทักษะทางดนตรีประกอบด้วย การฟัง การร้อง การเคลื่อนไหว การเล่น การสร้างสรรค์ และการอ่าน (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2561) ดนตรีเป็นศิลปะที่อยู่ในรูปแบบของเสียง การรับรู้ดนตรีจึงจำเป็นต้องใช้การฟัง การฟังเป็นทักษะพื้นฐานที่นักดนตรีทุกคนพึงมี

4) การออกเสียง นักร้องจะต้องมีความเข้าใจและแยกแยะเสียงพูดกับเสียงร้องออกจากกันได้ ซึ่งเสียงร้องจะมีการเปิดของช่องคอที่มากกว่า และคุณภาพของเสียงที่ไม่เหมือนกัน

5) การใช้ช่องเสียง (voice registration) ส่งผลให้เสียงมีคุณภาพแตกต่างกัน โดยสามารถแบ่งออกได้ 3 แบบ คือ chest tone, mixed tone และ head tone ซึ่งเป็นผลมาจากการก้องของเสียงในร่างกายและระดับเสียงที่ต่าง ๆ กัน ซึ่งการใช้ช่องเสียงนี้ส่งผลถึงสีน้ของเสียงด้วย เช่น หาก โซปราโน ใช้ chest tone มากเกินไปในการร้องโน้ตที่มีระดับเสียงต่ำจะทำให้สูญเสียความใสของเสียงซึ่งเป็นสีน้ของเสียง โซปราโน และอาจทำร้ายสุขภาพเสียงด้วย

6) ความก้องของเสียง (resonance) คือการที่เสียงก้องในช่องต่าง ๆ ตามร่างกาย ซึ่งความก้องของเสียงเกี่ยวข้องกับความกว้างของช่องในปากด้วย (space) หากนักร้องมีความกว้าง

ของช่องในปากมากเกินไปจะทำให้เสียงฟุ้งและไม่สามารถ focus ไปข้างหน้าได้ ดังนั้นนักร้องจึงควรมี focus ของเสียงอยู่เสมอ ซึ่งสิ่งที่ช่วยได้คือการก้องของเสียงที่ถูกตำแหน่ง อย่างไรก็ตามการมีช่องว่างในปากจะช่วยให้สระกลมกลืนกันได้ง่าย ดังนั้นจึงควรมีความสมดุลระหว่างความก้องและช่องว่างในปาก

เมื่อนักร้องแต่ละคนมีความรู้และความเข้าใจพื้นฐานในเรื่องเทคนิคการขับร้องที่เป็นพื้นฐานของแต่ละคน ทั้ง 5 ประเด็นนี้แล้ว คุณภาพเสียงที่ดีของวงขับร้องประสานเสียงยังต้องคำนึงถึงเทคนิคการรวมวงอีกด้วย

1.2.2 เทคนิคการรวมวง

เทคนิคการรวมวง ประกอบด้วย 6 ประเด็นสำคัญ ได้แก่ 1) ความกลมกลืนของเสียง 2) ความสมดุล 3) ระดับเสียง 4) การออกเสียงคำ 5) ความแม่นยำของจังหวะ 6) ความเข้มเสียง 7) ลักษณะเสียง (Decker and Herford, 1987; Ehmann, 1968; Habermann, 2018) โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) ความกลมกลืนของเสียง (blend) คือการทำให้สระให้เหมือนกัน โดยในการขับร้องประสานเสียงการสร้างการเข้าใจของคุณภาพเสียงด้วยการสร้างมโนภาพให้นึกถึงการออกเสียงสระในแนวตั้ง เช่น การจินตนาการถึงการกัดแอปเปิ้ลที่มีเนื้อหวานฉ่ำ (Ehmann, 1968) จะทำให้เสียงมีความกลมกลืนกันได้ง่ายกว่าสระในแนวนอน และต้องมีการปรับเปลี่ยนสระหากเป็นโน้ตที่มีระดับเสียงสูงหรือต่ำมาก เพื่อให้ยังสามารถเปิดสระในแนวตั้งและยังมีความกลมกลืนกันอยู่ แต่สิ่งที่ต้องระวังคือการที่เปิดสระในแนวตั้งมากเกินไปอาจทำให้เสียงเสียสีสันได้ ส่งผลให้บทเพลงไม่น่าสนใจ และอาจทำร้ายสุขภาพนักร้องด้วย สิ่งที่เกี่ยวข้องกับความกลมกลืนของเสียงนอกจากสระแล้วยังมีเรื่องของการใช้ช่องเสียง ความก้องของเสียง และการเปิดช่องว่างในปากด้วย

2) ความสมดุล (balance) เกิดได้จากการจัดที่นั่ง เพื่อที่จะให้ทุกเสียงได้ยินเท่ากัน โดยแนวเสียงที่มีจำนวนคนน้อย หรือมีเสียงที่เบา ไม่แข็งแรง ควรอยู่ข้างหน้าตรงกลาง หรือการจัดที่นั่งอาจจะเป็นไปตามลักษณะของบทเพลงที่ขับร้อง นอกจากจะต้องได้ยินเสียงจากทุกกลุ่มเท่ากันแล้วยังมีความสมดุลในทางดนตรีซึ่งไม่ได้หมายถึงการที่ทุกอย่างมีปริมาณเท่ากัน แต่คือการแสดงส่วนสำคัญของบทเพลงได้ชัดเจน เช่น แนวทำนอง หากทุกกลุ่มร้องด้วยความดังที่เท่ากันจะทำให้แนวทำนองหมดความสำคัญไป ความสมดุลระหว่างแนวทำนอง กับ แนวประสานเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมให้บทเพลงมีความชัดเจนของแนวทำนอง และมีความลุ่มลึกของเสียงประสานที่สอดคล้องกัน

3) ระดับเสียง (intonation) เป็นเรื่องสำคัญของการบรรเลงดนตรีและในการขับร้องประสานเสียงเช่นกัน การที่นักร้องสามารถร้องระดับเสียงได้ถูกต้องแม่นยำจะทำให้เกิดคอร์ดที่ถูกต้องสมบูรณ์ และสามารถสื่อสารสิ่งที่ผู้ประพันธ์ต้องการสื่อสารผ่านบทเพลงได้

4) การออกเสียงคำ (diction) บทเพลงร้องเป็นดนตรีประเภทเดียวที่มีคำร้อง ซึ่งถูกเขียนขึ้นในหลายภาษา การออกเสียงคำให้ถูกต้องชัดเจนจะทำให้สื่อความหมายที่ถูกต้องได้ และในการขับร้องประสานเสียงจะต้องมีความชัดเจนในการออกเสียง เช่น การกระดกลิ้น การออกเสียงพยัญชนะ สระที่มีตั้งแต่สองเสียงขึ้นไปควรมีความชัดเจนว่าเสียงไหนคือเสียงสำคัญที่ทำให้คำมีความหมายถูกต้อง และเสียงที่เหลือจะออกเสียงอย่างไรเมื่อไหร่ เพื่อความพร้อมเพรียงของการร้องและความไม่ผิดเพี้ยนของภาษา

5) ความแม่นยำของจังหวะ (precision) จังหวะคือเรื่องของเวลา เนื่องด้วยการขับร้องประสานเสียงคือการที่มีนักร้องหลาย ๆ คน มาร้องเพลงร่วมกัน ดังนั้นการที่โน้ตแต่ละจังหวะเคลื่อนที่ไปพร้อมกันจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้เกิดเป็นบทเพลง

6) ความเข้มเสียง (dynamics) เมื่อเสียงดังคือเสียงมีความเข้มมาก ตรงข้ามกับเสียงเบาที่มีความเข้มของเสียงน้อย ความเข้มของเสียงมีระดับที่หลากหลายและเกี่ยวเนื่องกับความละเอียดในการฟังของนักร้องและผู้อำนวยเพลง สิ่งที่เราควรระวังคือเมื่อร้องเบาลงนักร้องจะต้องยังคงมีความก้องและการ focus เสียงที่ดี เพื่อที่เสียงจะยังมีคุณภาพที่ดี

7) ลักษณะเสียง (articulation) เช่น การเน้นเสียง (accent) เสียงสั้น (staccato) เสียงต่อเนื่อง (legato) เป็นสิ่งที่ช่วยสื่อความหมายของบทเพลงได้ชัดเจนยิ่งขึ้น และยังทำให้บทเพลงมีความน่าสนใจ ซึ่งลักษณะเสียงนอกจากเกิดจากการร้องแล้ว ยังสามารถใช้คำร้องในการสร้างลักษณะเสียงได้ด้วย ซึ่งเป็นคุณสมบัติพิเศษของบทเพลงประเภทร้อง

ในวิจัยนี้ สำหรับนักร้องในระดับชั้นประถมศึกษา ผู้วิจัยเห็นความสำคัญของการสร้างความกลมกลืนของเสียง (blend) และความสมดุล (balance) โดยเน้นความสมดุลระหว่างแนวทำนองกับ แนวประสาน เพื่อให้เหมาะสมกับความพร้อมและสมรรถนะด้านการร้องและการฟังซึ่งกันและกันในการรวมวง และเพื่อให้สอดคล้องกับแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลัง

1.3 ทักษะการฟังในวงขับร้องประสานเสียง

ทักษะการฟังเป็นทักษะพื้นฐานทางดนตรี เป็นจุดริเริ่มในการรับรู้ดนตรีและนำไปสู่การพัฒนาทักษะดนตรีด้านอื่น ๆ เช่น การร้อง การเล่น และการสร้างสรรค์ ซึ่งการฟังไม่สามารถใช้วิธีการอื่นใดมาทดแทนได้ สำหรับนักร้องในวงขับร้องประสานเสียงต้องสามารถฟังได้อย่างเข้าใจและร้องได้ตรงตามระดับเสียง (Jordan and Mehaffey, 2001) โดยนักร้องควรฟังทุกเสียงที่เกิดขึ้นขณะขับร้องและปรับเสียงของตนเองให้เกิดความกลมกลืนและความสมดุลของเสียง เพื่อให้บทเพลงมีความไพเราะและเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

นอกจากการฟังซึ่งเป็นทักษะทางดนตรีแล้ว นักร้องควรมีความซาบซึ้งซึ่งเกิดจากความเข้าใจในบทเพลงด้วย เนื่องจากดนตรีเป็นศิลปะในรูปแบบของเสียง ความซาบซึ้งต่อดนตรีจึงเกิดจากการฟัง โดยลักษณะของการฟังแบ่งได้ 4 ประเภท (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2557) มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.3.1 การฟังอย่างมิได้ตั้งใจ (passive listening) เป็นการได้ยินเสียงดนตรีอย่างมิได้ตั้งใจ เนื่องจากสถานการณ์หรือเหตุการณ์นั้นมีเสียงดนตรีเป็นองค์ประกอบ เช่น การได้ยินเสียงดนตรีในร้านอาหาร การฟังในระดับนี้ผู้ฟังไม่ได้มีสมาธิในการจดจ่อเพื่อฟังเสียงดนตรี แต่อาจได้รับความเพลิดเพลินจากเสียงดนตรีได้

1.3.2 การฟังเนื่องจากดนตรีทำให้สนใจ (sensual listening) เมื่อได้ยินเสียงดนตรีแล้วกระตุ้นให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึกสนใจเนื่องจากชื่นชอบในความไพเราะของดนตรี เช่น เครื่องดนตรีเสียงร้อง ประเภทของบทเพลง ส่งผลให้ตั้งใจฟังมากขึ้นกว่าระดับแรก แต่ยังไม่ได้มีความเข้าใจซาบซึ้งในดนตรีอย่างแท้จริง เนื่องจากไม่มีการศึกษาในบทเพลงนั้นอย่างจริงจัง

1.3.3 การฟังเนื่องจากอารมณ์ (emotional listening) การฟังในระดับนี้เกิดจากความสนใจของผู้ฟัง เช่น การเลือกฟังเพลงที่ชอบ จึงมีความตั้งใจในการฟังมากกว่าสองระดับแรก ผู้ฟังอาจจะมีการศึกษาบทเพลงเล็กน้อย แต่ยังมีใช้การฟังอย่างซาบซึ้งโดยแท้จริง

1.3.4 การฟังโดยรับรู้ (perceptive listening) การฟังในขั้นนี้เป็นการฟังอย่างตั้งใจ ผู้ฟังมีการศึกษารายละเอียดของบทเพลง ส่งผลให้ผู้ฟังมีความรู้ความเข้าใจในดนตรีที่ตนฟัง การฟังในขั้นนี้การเป็นการฟังอย่างซาบซึ้งในดนตรี และเข้าใจความไพเราะ ความงดงามของเสียงดนตรีได้มากที่สุด

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งเน้นในการพัฒนาทักษะการฟังของผู้เรียน ให้สามารถฟังและร้องได้ตรงระดับเสียง และสามารถฟังบทเพลงที่ซับซ้อนได้อย่างซาบซึ้ง จากความเข้าใจที่มีต่อบทเพลง เพื่อที่จะถ่ายทอดออกมาได้อย่างไพเราะ

1.4 บทบาท และหน้าที่ของผู้อำนวยเพลงที่มีผลโดยตรงต่อคุณภาพเสียงของวงประสานเสียง

บทบาท และหน้าที่ของผู้อำนวยเพลงที่สำคัญ ประกอบด้วย ประเด็นสำคัญ 3 ประเด็น ดังนี้ 1) เทคนิคการซ้อม 2) เทคนิคการอำนวยเพลง 3) การเตรียมบทเพลง (Decker and Herford, 1987; Ehmann, 1968; Habermann, 2018)

1.4.1 เทคนิคการซ้อม เริ่มตั้งแต่การเตรียมตัวนักร้อง ซึ่งผู้อำนวยเพลงสามารถสอนเทคนิคการขับร้อง เช่น การหายใจ การใช้ช่องเสียง การควบคุมเสียง ในช่วงนี้ได้ หรือสอนเนื้อหาดนตรีที่มีในบทเพลง โดยนำส่วนที่ยากมาทำเป็นแบบฝึกหัดได้ ในขณะที่ซ้อมผู้อำนวยเพลงจะต้องใช้เวลาซ้อมให้

เกิดประโยชน์สูงสุด ต้องมีการวางแผนการซ้อมในแต่ละครั้งและควรจดบันทึกความคืบหน้าและปัญหาของการซ้อมในแต่ละครั้งเพื่อจะสามารถเตรียมวิธีแก้ไขในครั้งต่อไปได้

1.4.2 เทคนิคการอ่านวงเพลง เปรียบเสมือนเครื่องมือของผู้อ่านวงเพลง เพื่อที่จะสามารถสื่อสารกับวงให้ไปในทิศทางเดียวกันได้โดยใช้วงวนภาษา หรือภาษาท่าทางเพื่ออ่านวงให้วงสามารถการขับร้องประสานเสียงไปด้วยความราบรื่น ผู้อ่านวงเพลงควรมีความยืดหยุ่นในการใช้เทคนิคการอ่านวงเพลงลักษณะต่างๆ และปรับเปลี่ยนให้มีประสิทธิภาพในการสื่อสารและอ่านวงเพลงให้สอดคล้องประสานกัน เทคนิคการอ่านวงเพลงหมายรวมถึง การใช้มือ แขน และลำตัว ประกอบกันเป็นท่าทางในการสื่อสาร

1.4.3 การเตรียมบทเพลง คือการศึกษาบทเพลงทั้งในส่วนของเนื้อหาดนตรี (Music Theory) และบริบทของบทเพลงในด้านประวัติศาสตร์ (Music Literature) อันประกอบด้วย ประเภทของบทเพลง จุดประสงค์ ผู้ประพันธ์ เนื้อหาของคำร้อง เพื่อนำข้อมูลทั้งด้านเนื้อหาดนตรี และประวัติศาสตร์มาตีความบทเพลงเพื่อนำไปสร้างความเข้าใจ และเพื่อถ่ายทอดสาระสำคัญของบทเพลงนั้น ๆ ให้กับสมาชิกทุกคนในวงขับร้องประสานเสียงได้อย่างเข้าใจ อันจะส่งผลให้วงขับร้องประสานเสียงสามารถสื่อสารความหมายของบทเพลงได้อย่างถูกต้อง

ในการสอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผู้สอนควรให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ทักษะการขับร้องที่เหมาะสมกับช่วงวัยและสมรรถนะของผู้เรียน ผู้วิจัยเห็นความสำคัญของการนำบทเพลงสำหรับเด็กมาปรับประยุกต์ใช้ในการสอนทักษะการขับร้องพื้นฐาน เช่น การร้องแนวทำนองให้ถูกต้องตามระดับเสียง (Intonation) การควบคุมจังหวะ (Rhythmic Precision) เพื่อนำพื้นฐานไปต่อยอดในการรวมวง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ตอนที่ 2 การเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลัง

2.1 ทฤษฎีและลักษณะสำคัญของการเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลัง

2.1.1 ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลัง

การเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลัง (collaborative learning) หรือในบางครั้งถูกเรียกว่าการเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลัง คือการเรียนรู้ในรูปแบบกระบวนการกลุ่ม มุ่งเน้นให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน โดยผู้เรียนจะช่วยเหลือซึ่งกันและกัน แก้ปัญหาร่วมกัน ไม่มีการแบ่งแยกหน้าที่กัน สร้างเป็นความสัมพันธ์แบบเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ซึ่งแตกต่างจากความสัมพันธ์แบบสอนซึ่งกันและกัน เช่น การที่นักเรียนที่เข้าใจได้เร็วกว่าเข้าไปสอนเพื่อนที่เข้าใจได้ช้ากว่าโดยที่ไม่ได้เกิดจากการขอความช่วยเหลือ ทำให้เกิดการสื่อสารทางเดียว คือผู้สอนสอนโดยไม่เข้าใจว่าผู้เรียนเกิดปัญหาที่ตรงไหนหรือต้องการความช่วยเหลือหรือไม่ ในขณะที่ความสัมพันธ์แบบเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เริ่มจากผู้เรียนที่มี

ปัญหาขอความช่วยเหลือ และผู้เรียนอีกคนเข้าไปช่วยแก้ไขปัญหานั้น จึงเกิดการปฏิสัมพันธ์ขึ้น (ชาโต และ ไชโต, 2561; มานาบุ, 2562) ทฤษฎีมี 4 ประการ ดังนี้

1) การเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลัง เป็นแก่นของการเรียนรู้ แม้การเรียนรู้จะเป็นกิจกรรมของแต่ละบุคคล แต่ในการเรียนรู้นั้นไม่สามารถดำเนินการเพียงคนเดียวได้ การเรียนรู้จำเป็นต้องมีการปฏิสัมพันธ์

2) เด็กทุกคนมีสิทธิในการเรียนรู้ การสร้างให้เกิดความสัมพันธ์แบบเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ช่วยให้เด็กมีโอกาสในการเรียนรู้ได้ดีกว่าการสอนโดยให้เด็กเป็นเพียงผู้ฟังอย่างเดียว

3) การเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลังแบบกลุ่มเล็ก จะช่วยให้ผู้เรียนที่เรียนช้าได้ฟื้นฟูความสามารถทางการเรียนจากการทำกิจกรรมเป็นกลุ่มเล็ก

4) การเพิ่มความท้าทายให้เด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จะช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการพัฒนาของนักเรียน และไม่ทำให้นักเรียนรู้สึกเบื่อหน่ายกับการเรียน

การเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลังมีเงื่อนไขการเรียนรู้ 3 ประการ ดังนี้

1) การเรียนรู้ตามสภาพจริง หมายถึงการเรียนรู้เนื้อหาแก่นของวิชานั้น

2) ความสัมพันธ์แบบเรียนรู้ซึ่งกันและกัน หรือรับฟังซึ่งกันและกัน

3) การเรียนรู้แบบก้าวกระโดด หมายถึงการเรียนรู้เชิงท้าทายและสร้างสรรค์

เงื่อนไขสามประการจะทำให้ผู้เรียนตามแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลังเกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงนักเรียนทุกคนจะได้เรียนรู้และช่วยเหลือไปพร้อมกัน

2.1.2 ลักษณะสำคัญของการเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลัง

การเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลัง (collaborative learning) มีลักษณะสำคัญที่คล้ายคลึงกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ (cooperative learning) คือมีกระบวนการเรียนแบบกลุ่ม และการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กัน อย่างไรก็ตามการเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลังและการเรียนรู้แบบร่วมมือมีรายละเอียดที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน 2 ประเด็น คือ 1) ความสัมพันธ์ของผู้เรียน และ 2) ลักษณะงานที่ได้รับมอบหมาย

1) ความสัมพันธ์ของผู้เรียน ทั้งการเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลังและการเรียนรู้แบบร่วมมือ มุ่งหมายที่จะสร้างความสัมพันธ์แบบเรียนรู้ซึ่งกันและกันให้เกิดขึ้นในกลุ่มผู้เรียน

2) ลักษณะงานที่ได้รับมอบหมาย มีลักษณะร่วมกันคือเป็นงานกลุ่มเหมือนกัน แต่การเรียนรู้แบบร่วมมือ (cooperative learning) โดยสมาชิกภายในกลุ่มจะมีหน้าที่ของแต่ละคน และเมื่อทำในส่วนของตนเองเสร็จจึงนำงานมารวมกับของสมาชิกที่เหลือ ได้ผลลัพธ์เป็นงานกลุ่ม แต่สำหรับการเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลัง (collaborative learning) สมาชิกทุกคนจะได้รับมอบหมาย

งานเหมือนกัน โดยลักษณะงานจะกระตุ้นให้เกิดความตื่นตัวใคร่รู้ และสมาชิกในกลุ่มจะช่วยกันเรียนรู้

การเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลัง (collaborative learning) นอกจากรูปแบบความสัมพันธ์ของผู้เรียนและลักษณะงานแล้ว ยังมีลักษณะสำคัญอื่น ได้แก่ 1) การแบ่งกลุ่มผู้เรียน 2) รูปแบบการจัดห้องเรียน และ 3) ลักษณะกิจกรรม (มานานู, 2562) โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) การแบ่งกลุ่มผู้เรียน ควรแบ่งผู้เรียนเป็นกลุ่มเล็กจำนวนประมาณ 4 คน โดยการคละสมาชิกทั้งเพศ และความสามารถ

2) รูปแบบการจัดห้องเรียน ควรมีลักษณะที่เอื้อให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กัน เช่น การจัดโต๊ะเรียนหันหน้าเข้าหากัน หรือจัดเป็นรูปตัวยู (U)

3) ลักษณะกิจกรรม ควรมีความน่าสนใจ และสร้างความตื่นตัวกระหายใคร่รู้ให้กับผู้เรียน รวมถึงควรใช้สื่อการสอนที่สามารถจับต้องได้ กิจกรรมในเริ่มแรกควรเป็นไปตามเนื้อหาของรายวิชา แต่เมื่อผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์แล้วควรเพิ่มโจทย์ที่ท้าทายยิ่งขึ้นให้กับผู้เรียน อย่างไรก็ตาม ผู้สอนต้องกำหนดเวลาในการทำกิจกรรมแต่ละขั้นตอนให้ชัดเจน

2.2 การเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลังกับการพัฒนาคุณลักษณะด้านสังคม

การเป็นพลเมืองโลกควรมีทั้งทักษะทางวิชาชีพ (professional skills) และทักษะทางสังคม (soft skills) เพื่อที่จะใช้ชีวิตด้านการเรียน การงาน และการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้คนในสังคมได้อย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ ซึ่งการมีคุณลักษณะสนับสนุนเกื้อกูลเป็นหนึ่งในทักษะด้านสังคมที่สำคัญ

การสนับสนุนเกื้อกูล สามารถแยกได้เป็นสองคำ คือ สนับสนุน หมายถึง ส่งเสริม, ช่วยเหลือ, อุปการะ และเกื้อกูล หมายถึง การช่วยเหลือสนับสนุน (สำนักงานราชบัณฑิตยสภา, 2554) มีความหมายที่ใกล้เคียงกับคำว่าเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ คือ การให้ความช่วยเหลือด้วยการเจือจานประโยชน์ให้กว้างไกลอย่างโอ้อ้อมอารี มีน้ำใจกว้างขวาง (ผกา สัตยธรรม, 2557) การสนับสนุนเกื้อกูลกันทำให้เกิดมนุษยสัมพันธ์และการเรียนรู้ทักษะทางสังคม ก่อเกิดเป็นคุณลักษณะภายในตัวของนักเรียน ทำให้เกิดมิตรจิตต่อกัน เกิดมิตรภาพ และการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

มนุษยสัมพันธ์ คือ ความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างบุคคล มีความรัก ห่วงดี และความนับถือต่อกัน เกิดเป็นความสัมพันธ์อันดี (สำนักงานราชบัณฑิตยสภา, 2554; ผกา สัตยธรรม, 2557) การที่บุคคลจะสามารถสร้างความสัมพันธ์อันดีได้ เกิดจากการมีคุณลักษณะดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 คุณลักษณะ

หนังสือ	
สอนเด็กให้เป็นคนดี (วิจารณ์ พานิช, 2557)	การสอนจริยธรรมสำหรับเยาวชน (ผกา สัตยธรรม, 2557)
1. ความฉลาดทางอารมณ์	1. มีความมั่นคงในอารมณ์
2. จริยธรรม	2. มีคุณธรรม
3. ช่วยเหลือผู้อื่น	3. ไม่เห็นแก่ตัว
4. ให้อภัย	4. ใจกว้าง
5. ความเห็นใจ	5. มีความจริงใจ
6. เข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น	
7. การยอมรับ	6. เป็นคนมีเหตุผล
8. ความกล้าหาญทางสังคม	7. มีความยุติธรรม
	8. มีความมั่นใจในตนเอง
	9. พุดจาไพเราะ
	10. ร่าเริงแจ่มใส

จากตารางสามารถสรุปได้ว่า ผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ต้องมีความรู้คุณลักษณะที่เกิดจากการมีความเข้าใจในตนเอง ได้แก่ ความฉลาดและมั่นคงทางอารมณ์ การมีคุณธรรม จริยธรรม และการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นซึ่งแสดงออกด้วยความเป็นมิตร ได้แก่ ช่วยเหลือผู้อื่น ไม่เห็นแก่ตัว ให้อภัย ใจกว้าง มีความจริงใจ เห็นใจและเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น มีเหตุผล ยอมรับความแตกต่าง/การเปลี่ยนแปลง มีความยุติธรรม มีความกล้าหาญทางสังคม มีความมั่นใจในตนเอง พุดจาไพเราะ และร่าเริงแจ่มใส

การเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลัง (collaborative learning) มุ่งเน้นให้เกิดความสัมพันธ์แบบเรียนรู้ซึ่งกันและกัน แตกต่างจากการเรียนการสอนในแบบอื่นมุ่งที่ความสัมพันธ์และปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน หรือระหว่างนักเรียนกับบทเรียน (ทิตินา แคมมณี, 2562) และไม่เหมือนการเรียนรู้แบบร่วมมือ (cooperative learning) ซึ่งเป็นความสัมพันธ์แบบสอนซึ่งกันและกัน (ซาโต มานาบุ, 2562) การเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลังมีปัจจัยสำคัญที่การมีปฏิสัมพันธ์จากการเรียนรู้ไปพร้อมกันของนักเรียน เพื่อการเรียนรู้ร่วมกันได้อย่างราบรื่นและมีความสุขนักเรียนจึงจำเป็นต้องมีคุณลักษณะของผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ โดยในการวิจัยครั้งนี้มุ่งเน้นพัฒนาคุณลักษณะสนับสนุนเกื้อกูล ซึ่งใกล้เคียงกับคุณลักษณะช่วยเหลือผู้อื่นและไม่เห็นแก่ตัว

ตอนที่ 3 ทฤษฎีทางจิตวิทยา

จิตวิทยาเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการจัดการศึกษา เป็นองค์ประกอบที่ทำให้ผู้สอนมีความเข้าใจเกี่ยวกับผู้เรียน กระบวนการเรียนการสอน และปัจจัยต่าง ๆ เพื่อให้สามารถจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสม (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2541; ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2561) ในการวิจัยครั้งนี้เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนข้อร้องเรียนในระดัชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ตามแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลัง ซึ่งนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาโดยทั่วไปมีอายุประมาณ 8-9 ปี เป็นวัยที่เริ่มใช้เวลาส่วนมากกับเพื่อน และเริ่มเรียนรู้เรื่องการอยู่ร่วมกัน การมีปฏิสัมพันธ์ผู้อื่น จากทฤษฎีพัฒนาการของฮาวิกเฮิร์สท์ (นุชลี อุบภัย, 2558) เด็กอายุระหว่าง 6-12 ปี จัดอยู่ในช่วงวัยเด็กตอนกลาง มีการเรียนรู้ที่จะเข้ากับเพื่อนในวัยเดียวกัน มีการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และการพัฒนาเจตคติต่อกลุ่มสังคม ดังนั้นเด็กในวัยนี้จึงง่ายต่อการเรียนรู้แนวคิด ค่านิยม การปฏิบัติตัว และวัฒนธรรมต่าง ๆ

3.1 จิตวิทยาพัฒนาการ

3.1.1 ทฤษฎีพัฒนาการเชาว์ปัญญาและทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของเพียเจต์ (Jean Piaget, 1896-1980)

3.1.1.1 ทฤษฎีพัฒนาการเชาว์ปัญญา

มนุษย์พร้อมที่จะมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมอยู่เสมอ เพียเจต์จึงเชื่อว่ามนุษย์มีพื้นฐานการเรียนรู้มาแต่กำเนิด 2 ชนิด (สุรางค์ ไคว์ตระกูล, 2556) ได้แก่

- 1) การจัดและรวบรวม (organization) เป็นกระบวนการภายในที่มีการจัดการความรู้เป็นระบบระเบียบ และมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา
- 2) การปรับตัว (adaptation) เพื่อให้อยู่ร่วมกับสภาพแวดล้อมได้อย่างสมดุล โดยการปรับตัวมีกระบวนการ 2 อย่าง คือ

2.1) การซึมซาบหรือดูดซึมประสบการณ์ (assimilation) เกิดเมื่อมนุษย์เรียนรู้ประสบการณ์ใหม่จากการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะรวมเข้าเป็นส่วนหนึ่งในโครงสร้างของสติปัญญา

2.2) การปรับโครงสร้างทางปัญญา (accommodation) คือการปรับโครงสร้างของสติปัญญาที่มีอยู่เดิมให้สอดคล้องกับสิ่งแวดล้อมหรือประสบการณ์ใหม่

เพียเจต์ได้แบ่งขั้นพัฒนาการของเชาว์ปัญญา เป็น 4 ขั้น (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2561; สุรางค์ ไคว์ตระกูล, 2556) ได้แก่

- 1) ขั้นประสาทสัมผัสและการเคลื่อนไหว (sensorimotor) (แรกเกิด ถึง 2 ปี)

- 2) ขั้นก่อนปฏิบัติการ (preoperational) (18 เดือน ถึง 7 ปี)
- 3) ขั้นปฏิบัติการรูปธรรม (concrete operations) (7 ถึง 11 ปี)
- 4) ขั้นปฏิบัติการนามธรรม (formal operations) (12 ปี ถึงวัยผู้ใหญ่)

นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีอายุประมาณ 8-9 ปี จัดอยู่ในขั้นพัฒนาการเชาว์ปัญญาขั้นที่ 3 concrete operations ซึ่งในขั้นนี้เด็กจะมีพัฒนาการเป็นไปอย่างรวดเร็ว สามารถอ้างอิงด้วยเหตุผลได้ มีแยกแยะและจัดหมวดหมู่โดยใช้คุณลักษณะที่เป็นรูปธรรมของสิ่งนั้น เรียงลำดับ คิดเปรียบเทียบ และคิดย้อนกลับได้ สามารถสร้างภาพในใจได้ เช่น การบอกทางกลับบ้าน ทำให้สามารถไข่มโนภาพในการแก้ไขปัญหาได้ (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2561; นุชลี อุปภัย, 2558; สุรางค์ ไคว์ตระกูล, 2556)

3.1.1.2 ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม (สุรางค์ ไคว์ตระกูล, 2556) แบ่งเป็น 2 ขั้น ได้แก่

1) เฮเทอรอนอไมัส (heteronomous) เป็นพัฒนาการในเด็กเล็กอายุระหว่าง 5-8 ปี เรียนรู้และกระทำตามกฎเกณฑ์ที่ตั้งโดยบิดามารดา ครู และเด็กโต โดยปฏิบัติตามกฎอย่างเคร่งครัดและเชื่อว่ากฎไม่สามารถแก้ไขได้ พฤติกรรมที่แสดงตามกฎเกณฑ์จัดเป็นพฤติกรรมที่ดี ดังนั้นผู้ที่ทำตามกฎจึงเป็นคนดี และผู้ที่ไม่ทำตามกฎจึงเป็นคนไม่ดี โดยการวิพากษ์พฤติกรรมไม่ดีไม่คำนึงถึงแรงจูงใจหรือเจตนาของผู้กระทำ

2) ออโตโนไมัส (autonomous) เป็นพัฒนาการในเด็กอายุตั้งแต่ 9 ปีขึ้นไป โดยในขั้นนี้เด็กมีความเชื่อว่ากฎเกณฑ์คือข้อตกลงระหว่างบุคคล กฎเกณฑ์จะมีความหมายก็ต่อเมื่อบุคคลที่ต้องปฏิบัติตามให้การยอมรับ ดังนั้นกฎเกณฑ์จึงสามารถเปลี่ยนแปลงได้ ทำให้การร่วมมือและการเคารพนับถือกันเป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาทางจริยธรรม และการตัดสิน “ผิด” “ถูก” มีการคำนึงถึงแรงจูงใจและเจตนาเพิ่มเติมเข้ามา

3.1.2 ทฤษฎีพัฒนาการเชาว์ปัญญาของวิกทอสกี (Lev Semanovick Vygotsky, 1886-1934)

สังคมและวัฒนธรรมเป็นพื้นฐานองค์ประกอบสำคัญที่ส่งผลต่อพัฒนาการเชาว์ปัญญาของเด็ก และการเรียนรู้เกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมและผู้คนในสังคม โดยระดับของเชาว์ปัญญาแบ่งเป็น 2 ขั้น (สุรางค์ ไคว์ตระกูล, 2556) คือ

1) ระดับเชาว์ปัญญาขั้นเบื้องต้น (elementary mental processes) เป็นพฤติกรรมตามธรรมชาติโดยไม่ต้องเรียนรู้ เช่น การใช้มือเพื่อช่วยในการเกาะ ดึง หรือลูจากพื้น

2) ระดับเชาว์ปัญญาขั้นสูง (higher mental processes) เกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น เช่น พ่อแม่เลี้ยงดูและถ่ายทอดวัฒนธรรมให้ผ่านภาษา ภาษาจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้

วิกิอรรถอธิบายถึงกระบวนการพัฒนาเชาว์ปัญญาไว้ดังนี้ (นุชลี อุปภัย, 2558)

1) แหล่งที่มาทางสังคมที่มีผลต่อความคิด ได้แก่ การมีความสัมพันธ์กับพ่อแม่ ครู เพื่อน หากเด็กได้ร่วมกิจกรรมกับผู้ที่มีความรู้ทางความคิดที่ดีกว่าก็จะยิ่งช่วยสนับสนุนให้เรียนรู้ได้ดีขึ้น

2) เครื่องมือที่ทำให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนา หมายถึงเครื่องมือทางวัฒนธรรมประกอบไปด้วย

2.1) เครื่องมือที่เป็นรูปธรรม เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ คอมพิวเตอร์ และอินเทอร์เน็ต

2.2) เครื่องมือที่เป็นสัญลักษณ์ เช่น ภาษา รูปภาพศิลปะ ตัวเลข รหัส และเครื่องหมาย

2.3) เครื่องมือทางจิต (กระบวนการทางความคิดขั้นสูง) เช่น ยุทธศาสตร์การจำ และความสามารถในการแก้ปัญหา

เครื่องมือเหล่านี้ได้จากการมีปฏิสัมพันธ์และเรียนรู้จากผู้อื่น และนำมาใช้ในการสร้างเป็นแนวคิดของตนเอง

ทฤษฎีของวิกิอรรถถูกนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน 2 แบบ ในปัจจุบัน ได้แก่

1) การเรียนรู้แบบร่วมมือ (cooperative learning) คือการที่ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเองจากการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกับผู้อื่น เป็นการนำกระบวนการทางสังคมเข้ามาใช้ในห้องเรียน โดยผู้เรียนถูกแบ่งเป็นกลุ่มย่อย และภายในกลุ่มจะมีความสามารถแตกต่างกันไป ผู้เรียนจะร่วมมือและช่วยเหลือเกื้อกูลกันในการแก้ปัญหา ทำให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาความคิดของตนเอง

2) Scaffolding เป็นการสอนที่เน้นบทบาทของครูในการเป็นผู้แนะนำ หรือแบบอย่างในการคิดวิเคราะห์ มุ่งให้ผู้เรียนเกิดการใช้ความคิดและวิจารณ์ญาณ โดยสามารถตั้งคำถามที่เหมาะสมขึ้นจากบทเรียนได้ด้วยตนเองอย่างมีเหตุผล

3.1.3 ทฤษฎีจิตสังคมของอีริกสัน (Erik H. Erikson, 1902-1994)

ทฤษฎีจิตสังคมของอีริกสันเกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางบุคลิกภาพ โดยเชื่อว่าจิตสังคมของมนุษย์พัฒนาไปตาม 8 ลำดับขั้น เมื่อบุคคลผ่านอุปสรรคหรือวิกฤตการณ์ต่าง ๆ อาจทำให้เข้มแข็งขึ้น หรือทำให้ล้มเหลว เมื่อบุคคลผ่านแต่ละขั้นได้สำเร็จการพัฒนาทางจิตใจ-สังคมก็สมบูรณ์

มากยิ่งขึ้น (นุชลิ อุปภัย, 2558; สุรางค์ ไคว์ตระกูล, 2556) โดยพัฒนาการด้านจิตใจ-สังคม 8 ลำดับขั้น มีดังนี้

- ขั้นที่ 1 ความไว้วางใจ - ความไม่ไว้วางใจ (วัยทารก)
- ขั้นที่ 2 ความเป็นตัวของตัวเองอย่างอิสระ - ความสงสัยไม่แน่ใจตัวเอง (อายุ 2-3 ปี)
- ขั้นที่ 3 การเป็นผู้คิดริเริ่ม - การรู้สึกผิด (อายุ 3-5 ปี)
- ขั้นที่ 4 ความต้องการที่จะทำกิจกรรมอยู่เสมอ - ความรู้สึกด้อย (อายุ 6-12 ปี)
- ขั้นที่ 5 อัตภาพ หรือการรู้จักว่าตนเองเป็นเอกลักษณ์ - การไม่รู้จักตนเองหรือสับสนในบทบาทในสังคม (อายุ 12-20 ปี)
- ขั้นที่ 6 ความใกล้ชิดผูกพัน - ความอ้างว้างตัวคนเดียว (อายุ 20-40 ปี)
- ขั้นที่ 7 ความเป็นห่วงชนรุ่นหลัง - ความคิดถึงแต่ตนเอง (อายุ 40-65 ปี)
- ขั้นที่ 8 ความพอใจในตนเอง - ความสิ้นหวังและไม่พอใจในตนเอง (อายุ 65 ปีขึ้นไป)

ซึ่งในระดับประถมศึกษาที่มีช่วงอายุอยู่ที่ 6-12 ปี จึงจัดอยู่ในขั้น 4 ความต้องการที่จะทำกิจกรรมอยู่เสมอ - ความรู้สึกด้อย เด็กในวัยนี้มีพัฒนาการด้านสติปัญญาและร่างกายในขั้นที่มีความต้องการที่จะทำอะไรอยู่เสมอ และมีความต้องการที่จะเปรียบเทียบกับเด็กคนอื่น ดังนั้นจึงมีความพยายามอย่างมากในการทำสิ่งใดให้ประสบความสำเร็จ แต่ทุกคนมีความสามารถและความถนัดแตกต่างกัน เช่น นักเรียนบางคนเรียนหนังสือไม่เก่งแต่ร้องเพลงเพราะและเป็นเพื่อนที่ดี ผู้ใหญ่จึงควรช่วยให้เด็กภูมิใจในข้อดีของตนเองเพื่อที่จะได้รู้สึกประสบความสำเร็จและก้าวสู่พัฒนาการในลำดับถัดไป

3.2 ทฤษฎีนักจิตวิทยามนุษยนิยม

3.2.1 ทฤษฎีนักจิตวิทยามนุษยนิยมของมาสโลว์ (Abraham H. Maslow, 1908-1987)

ทฤษฎีกลุ่มมนุษยนิยมให้ความสำคัญกับความเป็นมนุษย์และเชื่อว่ามนุษย์มีจิตใจความรู้สึก ที่นอกเหนือไปจากสติปัญญา มนุษย์มีแรงจูงใจที่ต้องการจะพัฒนาไปเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มาสโลว์เป็นนักจิตวิทยามนุษยนิยมได้นำเสนอทฤษฎีความต้องการ 5 ขั้น ซึ่งประกอบด้วยความต้องการพื้นฐานของร่างกายซึ่งเป็นไปตามธรรมชาติ และความต้องการที่จะพัฒนาตนเองเพื่อเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ โดยทฤษฎีความต้องการ 5 ขั้น มีดังต่อไปนี้ (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2537; ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2561; ทิศนา แคมมณี, 2562; นุชลิ อุปภัย, 2558; สุรางค์ ไคว์ตระกูล, 2556)

ขั้นที่ 1 ความต้องการทางกาย (physiological needs) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐาน เช่น ความหิว ความกระหาย ความต้องการการพักผ่อน เป็นต้น เพื่อให้ร่างกายสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้

ขั้นที่ 2 ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย (safety needs) แบ่งเป็น 1) ความมั่นคงปลอดภัยทางกาย และ 2) ความมั่นคงปลอดภัยทางจิตใจ เช่น ความต้องการเป็นอิสระจากการถูกบังคับหรือการทำร้ายร่างกาย

ขั้นที่ 3 ความต้องการความรักและเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม (love and belonging needs) มนุษย์ทุกคนต้องการมีความสัมพันธ์กับผู้อื่นและได้รับการยอมรับเป็นสมาชิกในกลุ่ม เช่น ครอบครัว เพื่อนฝูง

ขั้นที่ 4 ความต้องการรู้สึกมีค่า (esteem needs) เป็นความรู้สึกที่ต้องการจะประสบความสำเร็จ ได้รับการยกย่องนับถือ เพื่อสร้างความรู้สึกเชื่อมั่นให้ตนเอง

ขั้นที่ 5 ความต้องการรู้จักตนเองและพัฒนาตนเองให้สมบูรณ์ (self actualization) เป็นความต้องการสูงสุดที่จะเติมเต็มความเป็นมนุษย์ของตน มนุษย์มีความปรารถนาที่จะจริงจังต่อตนเองและเป็นคนดีที่สุดในสิ่งที่สามารถทำได้ ความต้องการที่จะพัฒนาตนเองเต็มศักยภาพ เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นตลอดชีวิต โดยความต้องการในขั้นนี้ไม่เกี่ยวข้องกับเงื่อนไขที่นอกเหนือไปจากความต้องการทำเต็มศักยภาพของตนเอง

3.3 ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเชิงพุทธิปัญญา (Albert Bandura, 1925 – 2021)

บันดูราเชื่อว่าการเรียนรู้โดยส่วนมากของมนุษย์มาจากการสังเกตและเลียนแบบ เนื่องจากมนุษย์มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมอยู่เสมอ ทั้งการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและสิ่งแวดล้อมรอบตัว (สุรางค์ โค้วตระกูล, 2556) ซึ่งผู้เรียนและสิ่งแวดล้อมนั้นมีอิทธิพลซึ่งกันและกัน

การเรียนรู้ตามทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเชิงพุทธิปัญญาจะเริ่มเมื่อ

- 1) ผู้เรียนใส่ใจสังเกตพฤติกรรมของตัวแบบ
- 2) ผู้เรียนจดจำพฤติกรรมได้
- 3) ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมเลียนแบบที่จดจำได้ โดยผลของการเลียนแบบขึ้นกับปัจจัย

ของผู้เรียน เช่น ความพร้อมด้านร่างกาย เป็นต้น

4) การเสริมแรงด้วยแรงจูงใจมีผลต่อความถี่และความยั่งยืนของพฤติกรรมทำให้ผู้เรียนเลียนแบบด้วยหวังว่าการเลียนแบบนั้นจะนำมาซึ่งประโยชน์ เช่น การได้รับรางวัล หรือแม้แต่การหลีกเลี่ยงการถูกลงโทษ

3.4 การเลือกกิจกรรมและเนื้อหาของบทเพลงให้สอดคล้องกับรายวิชาชั้นประถมศึกษา เสียงระดับประถมศึกษา

เด็กที่อยู่ในระดับประถมศึกษา (มีอายุ 7-12 ปี) เป็นช่วงที่เริ่มมีพัฒนาการทางสังคม ใช้เวลาอยู่กับเพื่อนมากขึ้น สนใจที่จะเรียนรู้ทักษะทางสังคมต่าง ๆ เช่น การปฏิสัมพันธ์ และการเป็นเพื่อนที่ดี และเป็นเด็กดีของผู้ใหญ่ ด้านสติปัญญาพัฒนาด้านความมีเหตุผล และมีสมาธิในการเรียนมากขึ้น ด้านพัฒนาการทางดนตรี เด็กในวัยนี้สามารถตอบสนองต่อจังหวะได้ดีขึ้น และเริ่มตอบสนองจังหวะที่มีรูปแบบซับซ้อนได้ มีความเข้าใจเรื่องระดับเสียงและมีสมาธิในการฟังมากขึ้น เด็กในวัยนี้จึงเริ่มขับร้องประสานเสียงได้ (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2558) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) วิชาดนตรีเป็นวิชาบังคับที่นักเรียนทุกคนต้องเรียน จัดอยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ซึ่งเป็นกลุ่มสาระที่พัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม มีสุนทรียภาพ ความมีคุณค่า ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ อีกทั้งช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกายและการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อ สติปัญญา ทักษะการคิดและกระบวนการรับรู้ ทักษะในด้านภาษาและการอ่านเขียน จิตใจ อารมณ์และสังคม และนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม

การเลือกกิจกรรมและบทเพลงสำหรับกิจกรรมขับร้องประสานเสียงสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา ต้องคำนึงถึงประเด็น 3 ข้อ คือ 1) พัฒนาการด้านสติปัญญา 2) พัฒนาการด้านร่างกาย และ 3) พัฒนาการด้านสังคม โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) พัฒนาการด้านสติปัญญา

จากทฤษฎีพัฒนาการเชาว์นปัญญาของเพียเจต์ เด็กระดับประถมศึกษาจัดอยู่ในขั้นปฏิบัติการรูปธรรม (concrete operations) ในการจัดการเรียนการสอนจึงควรมีสื่อที่สามารถจับต้องได้ โดยเฉพาะสื่อสำหรับดนตรีเนื่องจากดนตรีเป็นเสียงจึงไม่สามารถมองเห็นขนาดหรือรูปร่างได้ การใช้สื่อที่นักเรียนสามารถมีปฏิสัมพันธ์ได้จึงเหมาะสม สามารถช่วยในการเรียนรู้ให้เร็วขึ้นได้ และนอกจากนี้ยังสามารถกระตุ้นความสนใจใคร่รู้ให้เกิดขึ้น

2) พัฒนาการด้านร่างกาย

เด็กในวัยนี้มีพลังและพร้อมที่จะใช้ไปกับกิจกรรมในชีวิตประจำวัน ในการสอนดนตรีการมีประสบการณ์ตรงเป็นวิธีการเรียนรู้ที่ได้รับการยอมรับว่าสร้างให้เกิดความเข้าใจและความเข้าใจนั้นคงอยู่กับนักเรียนในระยะเวลานาน กิจกรรมในวิชาดนตรีจึงควรมีช่วงเวลาที่นักเรียนได้ใช้ร่างกายให้สอดคล้องกับดนตรี เช่น การตบจังหวะ หรือเคลื่อนไหวให้สอดคล้องกับบทเพลง

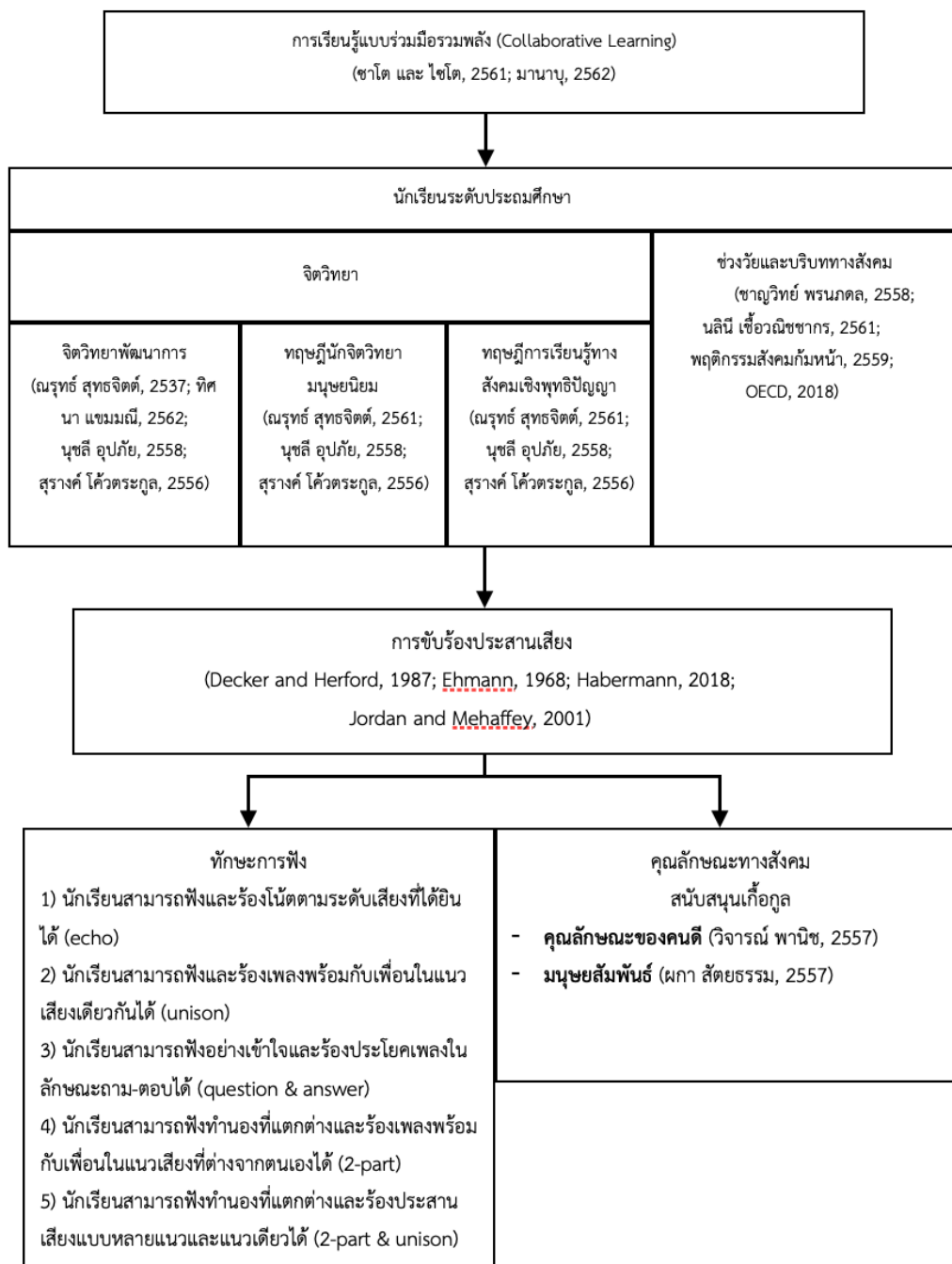
3) พัฒนาการด้านสังคม

เด็กในช่วงวัยนี้เริ่มเรียนรู้ทักษะสังคมและใช้เวลาส่วนมากอยู่กับเพื่อน ตามทฤษฎีความต้องการ 5 ขั้น ของมาสโลว์ การที่เข้าร่วมกลุ่มกับเพื่อนแสดงให้เห็นการริเริ่มมีพัฒนาการในขั้นที่ 3 ความต้องการความรักและเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม กิจกรรมขับร้องประสานเสียงมีลักษณะของการเป็นกิจกรรมกลุ่ม และการนำแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลังมาใช้ในกิจกรรม จะช่วยเสริมสร้างให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะทางสังคมมากขึ้น นำไปสู่การประสบความสำเร็จในการพัฒนาตามทฤษฎีความต้องการ

ตอนที่ 4 กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำทฤษฎีและหลักการที่กล่าวมาใช้ในการออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมในวิชาขับร้องประสานเสียงเพื่อเสริมสร้างทักษะการฟังและคุณลักษณะสนับสนุนเกื้อกูลโดยมีการวัดและประเมินผลในสองส่วนได้แก่ 1) ทักษะการฟัง และ 2) คุณลักษณะสนับสนุนเกื้อกูล สามารถแสดงเป็นแผนภาพได้ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 3 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การจัดกิจกรรมขับร้องประสานเสียงตามแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลังเพื่อเสริมสร้างทักษะการฟังและคุณลักษณะการสนับสนุนเกื้อกูลกัน มีการเปรียบเทียบข้อมูลก่อนและหลังการดำเนินการ แบ่งการทำงานออกเป็น ขั้นตอน ดังนี้

- ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาเอกสาร ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดกลุ่มประชากรและตัวอย่าง
- ขั้นตอนที่ 3 การเตรียมบทเพลง แผนการสอน และสื่อการสอน
- ขั้นตอนที่ 4 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ขั้นตอนที่ 5 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- ขั้นตอนที่ 6 การวิเคราะห์ข้อมูล
- ขั้นตอนที่ 7 สรุป อภิปรายผล และนำเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาเอกสาร ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยแบ่งเป็นหัวข้อได้ดังนี้

ตอนที่ 1 วงษ์ร้องประสานเสียง

- 1.1 ข้อควรคำนึงถึงในการจัดกิจกรรมวงษ์ร้องประสานเสียงสำหรับเด็ก
- 1.2 คุณภาพเสียงของวงษ์ร้องประสานเสียง
- 1.3 บทบาทของผู้อำนวยเพลงที่มีผลโดยตรงต่อคุณภาพเสียงของวงษ์ร้องประสานเสียง

ตอนที่ 2 ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลัง

- 2.1 ทฤษฎีและลักษณะสำคัญของการเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลัง
- 2.2 การเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลังกับการพัฒนาคุณลักษณะด้านสังคม

ตอนที่ 3 ทฤษฎีทางจิตวิทยาที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือรวมพลัง

- 3.1 จิตวิทยาพัฒนาการ
- 3.2 ทฤษฎีนักจิตวิทยามนุษยนิยม
- 3.3 ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเชิงพุทธิปัญญา
- 3.4 การเลือกกิจกรรมและเนื้อหาของบทเพลงให้สอดคล้องกับวงษ์ร้องประสานเสียงระดับประถมศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดกลุ่มประชากรและตัวอย่าง

2.1 ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 ในรายวิชาการวงษ์ร้องประสานเสียง จำนวน 17 คน

ขั้นตอนที่ 3 การเตรียมบทเพลง แผนการสอน และสื่อการสอน

3.1 การเตรียมบทเพลง ผู้วิจัยได้เลือกบทเพลงจำนวน 2 บทเพลง ที่มีระดับความยากของดนตรีและเนื้อหาคำร้องที่เหมาะสมกับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีรายชื่อดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2 รายชื่อบทเพลงที่ใช้ในการวิจัย

รายชื่อบทเพลง	ผู้ประพันธ์
1. Shake The Papaya Down	Greg Gilpin
2. You Are Loving, You Are Loved	Mark Burrows

3.2 การเตรียมแผนการสอน แบ่งออกเป็น 1) แผนการสอนระยะยาว และ 2) แผนการสอนรายคาบ โดยมีระยะเวลาการสอนทั้งหมด 6 คาบ จำนวน 1 คาบ/สัปดาห์ โดย 1 คาบมีเวลา 60 นาที โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการขับร้องประสานเสียง การเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลัง และจิตวิทยา เพื่อนำมากำหนดเนื้อหาสาระให้เหมาะสมกับนักเรียน

ขั้นที่ 2 กำหนดบทเพลงที่ใช้ในการวิจัย มีจำนวนทั้งสิ้น 2 บทเพลง ได้แก่ 1) Shake The Papaya Down ประพันธ์โดย Greg Gilpin และ 2) You Are Loving, You Are Loved ประพันธ์โดย Mark Burrows

ขั้นที่ 3 ออกแบบแผนการสอนระยะยาว 6 สัปดาห์ โดยใช้รูปแบบการเขียนตามรูปแบบของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม คำนึงถึงประเด็นด้านการขับร้องประสานเสียงที่นักเรียนควรรู้ และการเรียงลำดับความยาก-ง่ายของเนื้อหา

ขั้นที่ 4 ออกแบบแผนการสอนรายคาบบนพื้นฐานของทฤษฎีทางจิตวิทยาเพื่อให้เหมาะสมกับพัฒนาการของนักเรียน โดยใช้รูปแบบการเขียนแผนการสอนของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม กิจกรรมโดยส่วนมากเป็นการขับร้องประสานเสียง และกิจกรรมกลุ่ม เพื่อเสริมสร้างทักษะทางดนตรีและคุณลักษณะทางสังคม

โครงการ
รายการขั้วประสมชัย ระดับประถมศึกษาปีที่3
ภาคที่2 ปีการศึกษา2562
เล่มที่8ต/ภาคการศึกษา จำนวน1ต/เล่ม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ชุมชนเกิดความภาคภูมิใจในภาพลักษณ์ของตนเอง
2. เพื่อให้ชุมชนมีทักษะในการบริหารจัดการ
3. เพื่อให้ชุมชนสามารถปฏิบัติงานด้านการพัฒนา
4. เพื่อให้ชุมชนมีรายได้ที่เพิ่มขึ้น

เนื่อกราบวิชา

ทักษะการอ่าน และ การอ่านปะสานเสียงในรูปแบบต่าง ๆ

มาตรฐานการยื่นบัญชี

มาตรา ๘ 21 เพื่อให้และแสดงออกทางหนังสือถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่
กำกับดูแลการดำเนินงานของตนหรือชี้แจงและปฏิบัติให้สอดคล้องกับ

ตัวบ่งชี้ 3.1 ระบบประกันคุณภาพของเครื่องดนตรีไทยและ โขนไทย ประจำปี

ป32 อาจมีประเภทย่อยของเครื่องใช้ไฟฟ้าประเภทนี้

ป33 นอกเหนือจากนี้ยังมีเครื่องใช้ไฟฟ้า

ป34 ขั้วเชื่อมและหลอดตะขุก

ป35 เครื่องใช้ไฟฟ้าที่อาจต้องมีการบำรุงรักษา

ป36 เครื่องใช้ไฟฟ้าที่มีขั้วเชื่อมที่ใช้ขั้วของเครื่องใช้ไฟฟ้า

ป37 เครื่องใช้ไฟฟ้าที่มีขั้วเชื่อมที่ใช้ขั้วของเครื่องใช้ไฟฟ้า

มาตรา ๒๒ แห่งกฎหมายว่าด้วยบัตรประชาชน บัญชีชื่อและนามธรรม เห็นแก่ลักษณะบัตรที่
เป็นรศทางนามธรรม บัญชีชื่อและนาม บัญชีชื่อและนาม

ตัวชี้วัด ป.3/1 ระบุลักษณะเด่นและเอกลักษณ์ของคนไทยในท้องถิ่น

ป/32 จะบอกเล่าถึงและประ โยชน์ของดนตรีที่การด เบนยิตของนในอ้งน

ภาคปลาย (หน้าจักร 940-1040)

วันที่	สัปดาห์ หรือ	เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อ	หมายเหตุ
7/1	1	ปูมต้นชีวิตของชาวยิว (ทักษะ)	ทดสอบความจำ	บทเพลง/เบป็น	
14/1	2	การทาสี/การออกแบบ/ บทเพลงเฉพาะตัว	อธิบายสาเหตุ	บทเพลง/เบป็น	
21/1	3	บทเพลง cantata	อธิบายสาเหตุ	บทเพลง/เบป็น	
28/1	4	การอ่านคำสัญญาอัครทูต	อธิบายสาเหตุ	บทเพลง/เบป็น	
4/2	5	Dynamics บทเพลงสอง	อธิบายสาเหตุ	บทเพลง/เบป็น	
11/2	6	บทเพลงสอง 2	อธิบายสาเหตุ	บทเพลง/เบป็น	
18/2	7	การเขียน	อธิบายสาเหตุ	บทเพลง/เบป็น	
25/2	8	สอบปลายัฒน (ทักษะ)	ทดสอบความจำ	บทเพลง/เบป็น	

*หมายเหตุโปรแกรมสอนตามความเหมาะสม

ภาพที่ 4 แผนการสอนระยะยาว

โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ วิชาการขับร้องประสานเสียง

รหัสวิชา

சேலம்

สัปดาห์ที่ 1 จำนวน 1 คาบ (60 นาที)

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ศ. 2.1 เข้าใจและแสดงออกทางคนหรืออย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่าคนตรี
ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อคนหรืออย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ศ 2.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของดนตรีที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

ตัวชี้วัด

2. แนวคิดหลัก

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

4. สารการวิจัย

5. ពិនិត្យបញ្ជាក់ទៀត

១) ដំបូង

6. ชื่อ/แหล่งเรียนรู้

7. การวัดและประเมินผล

- 1) วิธีการวัดและประเมินผล 2) เครื่องมือการวัดและประเมินผล 3) เกณฑ์การวัดและประเมินผล

8. ภาคผนวก

ภาพที่ 5 รูปแบบแผนการสอนรายคาบ

3.3 การเตรียมสื่อการสอน ผู้วิจัยได้ศึกษาและจัดทำสื่อที่เหมาะสมกับห้องเรียนขับร้องประสานเสียงตามแนวทางการเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลังสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.3.1 โน้ตเพลง

1) เพลง Shake The Papaya Down ประพันธ์โดย Greg Gilpin มีคำร้องเกี่ยวกับการทำงานเก็บเกี่ยวผลมะละกอ อยู่ในบันไดเสียง เอฟ เมเจอร์ มีอัตราจังหวะ 4/4 โน้ตมีจังหวะไม่ซับซ้อน แต่มีการเพิ่มการบรรเลงเครื่องประกอบจังหวะ ทำให้มีความท้าทายสำหรับนักเรียนในระดับหนึ่ง แนวเสียงมีจำนวนสองแนว โดยรวมมีการร้องแนวทำนองที่คล้ายคลึงกัน และมีลักษณะของการร้องตอบโต้ และมีการประสานเสียงในบางจุด ความกว้างของช่วงเสียงทั้งสองใกล้เคียงกัน ดังภาพที่แสดงต่อไปนี้

ภาพที่ 6 ช่วงเสียงของแนวเสียง 1 บทเพลง Shake The Papaya Down

ภาพที่ 7 ช่วงเสียงของแนวเสียง 2 บทเพลง Shake The Papaya Down

2) เพลง You Are Loving, You Are Loved ประพันธ์โดย Mark Burrows มีคำร้องเกี่ยวกับการแบ่งปันความรักให้แกกัน อยู่ในบันไดเสียง ดี เมเจอร์ มีอัตราจังหวะ 3/4 โดยโน้ตเขบ็ตหนึ่งขั้นจะร้องในจังหวะสวิง (swing)

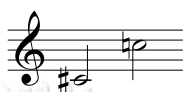
ภาพที่ 8 จังหวะสวิง (swing)

โน้ตส่วนมากมีจังหวะไม่ซับซ้อน แนวเสียงมีจำนวนสองแนว คือ แนวเสียง 1 ทำหน้าที่โดยส่วนมากเป็นทำนองและแนวเสียง 2 ทำหน้าที่โดยส่วนมากเป็นแนวประสาน โน้ตส่วนมากมีลักษณะเรียงกันในบันไดเสียง และขั้นคู่ที่กว้างที่สุดคือคู่ 6 เมเจอร์ แต่ในแนวเสียง 2 มีโน้ตนอก

คอร์ดจำนวน 2 ตัว คือ C natural และ G sharp ซึ่งเป็นความท้าทายในบทเพลง ความกว้างของช่วงเสียงทั้งสองใกล้เคียงกัน ดังภาพที่แสดงต่อไปนี้

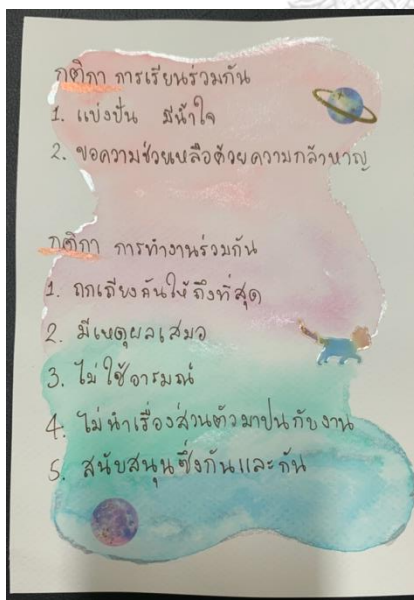
ภาพที่ 9 ช่วงเสียงของแนวเสียง 1 บทเพลง You Are Loving, You Are Loved

ภาพที่ 10 แสดงช่วงเสียงของแนวเสียง 2 บทเพลง You Are Loving, You Are Loved

จากการวิเคราะห์ทั้งสองบทเพลงพบว่าในช่วงเสียง ลักษณะองค์ประกอบดนตรี และเนื้อหาด้านคำร้องที่เหมาะสมกับการนำมาขับร้องในวงขับร้องประสานเสียงระดับประถมศึกษา

3.3.2 ป้ายกติกการเรียนร่วมกัน

คือ ข้อตกลงภายในห้องเรียนที่ทุกคนมีหน้าที่ปฏิบัติตาม กำหนดขึ้นบนพื้นฐานของลักษณะสำคัญของการเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลัง เพื่อให้ทุกคนมีความเข้าใจตรงกัน

ภาพที่ 11 ป้ายกติกการเรียนร่วมกัน

3.3.3 บัตรคำพูด

ภาพที่ 12 บัตรคำพูด

คือ บัตรตัวอย่างคำพูดที่ใช้ในการเรียนแบบร่วมมือรวมพลัง คำนึงถึงรูปแบบของปฏิสัมพันธ์แบบเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เพื่อแสดงเป็นตัวอย่างให้นักเรียนมีความเข้าใจการเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลังเพิ่มขึ้น

ขั้นตอนที่ 4 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ 1) เครื่องมือเก็บข้อมูลด้านทักษะดนตรี และ 2) เครื่องมือเก็บข้อมูลด้านคุณลักษณะสนับสนุนเกื้อกูล

4.1 เครื่องมือเก็บข้อมูลด้านทักษะดนตรี

4.1.1 แบบสอบทักษะการฟัง (สำหรับนักเรียน)

สำหรับเก็บข้อมูลก่อนทำกิจกรรมในสัปดาห์ที่ 1 และหลังจบกิจกรรมในสัปดาห์ที่ 6 โดยวิธีการคือครูเล่นเปียโนหรือร้องโยกโยกที่เป็นประโยคเพลงสั้น เพื่อทดสอบการฟังตามหัวข้อต่อไปนี้

- 1) การฟังและร้องระดับเสียง 10 ข้อ
- 2) การฟังและร้องทำนอง 10 ข้อ

แบบสอบไล่ทักษะก่อน-หลังการจัดกิจกรรม

คำชี้แจง ครูให้นักเรียนกรอกตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปในแบบกรอกคะแนนสอบ เมื่อเสร็จแล้วจึงเริ่มสอบไล่ทักษะในตอนที่ 2 การฟังและร้องระดับเสียง และตอนที่ 3 การฟังและร้องทำนอง โดยบรรเลงเปียโนตามโจทย์จำนวน 1 รอบและให้นักเรียนร้องตามที่ได้ยิน

ตอนที่ 2 การฟังและร้องระดับเสียง

1

ตอนที่ 3 การฟังและร้องทำนอง

2

ภาพที่ 13 โจทย์สอบทักษะการฟัง

4.1.2 แบบสังเกตพฤติกรรมด้านทักษะการฟัง (สำหรับครู)

มีโครงสร้างแบบ rubric score ประกอบด้วยคำถามด้านทักษะการฟังของนักเรียนในภาพรวม และส่วนจัดบันทึกเพิ่มเติม หัวข้อมีทั้งสิ้น 2 ส่วน 5 ข้อ ดังนี้

1) พื้นฐานการฟังดนตรี

1.1) นักเรียนสามารถฟังและร้องโน้ตตามระดับเสียงที่ได้ยินได้ (echo singing)

1.2) นักเรียนสามารถฟังและร้องเพลงพร้อมกับเพื่อนในแนวเสียงเดียวกันได้

(unison singing)

2) การฟังในวงขับร้องประสานเสียง

2.1) นักเรียนสามารถฟังอย่างเข้าใจและร้องประโยคเพลงในลักษณะถาม-ตอบได้ (question & answer singing)

2.2) นักเรียนสามารถฟังทำนองที่แตกต่างและร้องเพลงพร้อมกับเพื่อนในแนวเสียงที่ต่างจากตนเองได้ (2-part singing)

2.3) นักเรียนสามารถฟังทำนองที่แตกต่างและร้องประสานเสียงแบบหลายแนว และ แนวเดียวได้ (2-part & unison singing)

แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน							
ด้านทักษะการฟัง							
หัวข้อ	การประเมิน						
	5	4	3	2	1	0	หมายเหตุ
1. พื้นฐานการฟังดนตรี							
1.1 นักเรียนสามารถฟังและร้องโน้ตตามระดับเสียงที่ได้ยินได้ (echo)	สามารถร้องตามระดับเสียงที่ได้ยินได้ 100%	สามารถร้องตามระดับเสียงที่ได้ยินได้ 80%	สามารถร้องตามระดับเสียงที่ได้ยินได้ 60%	สามารถร้องตามระดับเสียงที่ได้ยินได้ 40%	สามารถร้องตามระดับเสียงที่ได้ยินได้ 20%	ไม่สามารถร้องตามระดับเสียงที่ได้ยินได้	
1.2 นักเรียนสามารถฟังและร้องเพลงพร้อมกับเพื่อนในแนวเสียงเดียวกันได้ (unison)	สามารถร้องพร้อมกับแนวเสียงเดียวกันได้ 100%	สามารถร้องพร้อมกับแนวเสียงเดียวกันได้ 80%	สามารถร้องพร้อมกับแนวเสียงเดียวกันได้ 60%	สามารถร้องพร้อมกับแนวเสียงเดียวกันได้ 40%	สามารถร้องพร้อมกับแนวเสียงเดียวกันได้ 20%	ไม่สามารถร้องพร้อมกับแนวเสียงเดียวกันได้	
2. การฟังในวงขับร้องประสานเสียง							
2.1 นักเรียนสามารถฟังทำนองที่ต่างและร้องเพลงในลักษณะถาม-ตอบได้ (question & answer)	สามารถร้องประโยคเพลงในลักษณะถาม-ตอบได้ 100%	สามารถร้องประโยคเพลงในลักษณะถาม-ตอบได้ 80%	สามารถร้องประโยคเพลงในลักษณะถาม-ตอบได้ 60%	สามารถร้องประโยคเพลงในลักษณะถาม-ตอบได้ 40%	สามารถร้องประโยคเพลงในลักษณะถาม-ตอบได้ 20%	ไม่สามารถร้องประโยคเพลงในลักษณะถาม-ตอบได้	
2.2 นักเรียนสามารถฟังทำนองที่ต่างและร้องเพลงพร้อมกับเพื่อนในแนวเสียงที่ต่างจากตนเองได้ (two-part)	สามารถร้องพร้อมกับแนวเสียงต่างกันได้ 100%	สามารถร้องพร้อมกับแนวเสียงต่างกันได้ 80%	สามารถร้องพร้อมกับแนวเสียงต่างกันได้ 60%	สามารถร้องพร้อมกับแนวเสียงต่างกันได้ 40%	สามารถร้องพร้อมกับแนวเสียงต่างกันได้ 20%	ไม่สามารถร้องพร้อมกับแนวเสียงต่างกันได้	
2.3 นักเรียนสามารถฟังทำนองที่ต่างและร้องประสานเสียงแบบหลายแนวและแนวเดียวได้	สามารถร้องเพลงพร้อมกับแนวเสียงที่ต่างจากตนเองแล้วจับท้ายประโยคที่โน้ตเดียวกันได้ 100%	สามารถร้องเพลงพร้อมกับแนวเสียงที่ต่างจากตนเองแล้วจับท้ายประโยคที่โน้ตเดียวกันได้ 80%	สามารถร้องเพลงพร้อมกับแนวเสียงที่ต่างจากตนเองแล้วจับท้ายประโยคที่โน้ตเดียวกันได้ 60%	สามารถร้องเพลงพร้อมกับแนวเสียงที่ต่างจากตนเองแล้วจับท้ายประโยคที่โน้ตเดียวกันได้ 40%	สามารถร้องเพลงพร้อมกับแนวเสียงที่ต่างจากตนเองแล้วจับท้ายประโยคที่โน้ตเดียวกันได้ 20%	ไม่สามารถร้องเพลงพร้อมกับแนวเสียงที่ต่างจากตนเองแล้วจับท้ายประโยคที่โน้ตเดียวกันได้	

ภาพที่ 14 แบบสังเกตพฤติกรรมด้านทักษะการฟัง

4.1.3 แบบบันทึกหลังเรียน (สำหรับนักเรียน)

ประกอบด้วยมาตรวัดลิเคิร์ท (Likert's scale) ในรูปแบบการแสดงออกทางสีหน้า 5 ระดับ (มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด) และพื้นที่ว่างสำหรับให้นักเรียนวาดรูปหรือเขียนข้อความเพิ่มเติม สำหรับมาตรวัดลิเคิร์ทเป็นการประเมินในหัวข้อทักษะทางดนตรี มีคำถามจำนวน 5 ข้อ ดังนี้

- 1) ฉันได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ของดนตรีในวันนี้
- 2) ฉันมีความเข้าใจเกี่ยวกับการฟังเพิ่มขึ้น
- 3) ฉันมีความเข้าใจเกี่ยวกับการขับร้องประสานเสียงเพิ่มขึ้น
- 4) ฉันสามารถขับร้องพร้อมกับเพื่อน ๆ ได้เป็นอย่างดี
- 5) ฉันมีความสุขกับกิจกรรมการเรียนรู้ในวันนี้

4.2 เครื่องมือเก็บข้อมูลด้านคุณลักษณะสนับสนุนเกื้อกูล

4.2.1 แบบสังเกตพฤติกรรมด้านคุณลักษณะทางสังคม (สำหรับครู)

ประกอบด้วยคำถามด้านคุณลักษณะสนับสนุนเกื้อกูลกันของนักเรียนในภาพรวม และส่วนจัดบันทึกเพิ่มเติม คำถามมีทั้งสิ้น 7 ข้อ ดังนี้

- 1) นักเรียนทุกคนทำกิจกรรมร่วมกัน
- 2) นักเรียนทุกคนกล้าแสดงความคิดเห็น
- 3) เมื่อเพื่อนพูด ทุกคนให้เกียรติเพื่อนด้วยการรับฟัง
- 4) เมื่อเกิดปัญหาทุกคนในกลุ่มร่วมกันแก้ปัญหา
- 5) นักเรียนที่ไม่เข้าใจมีความกล้าขอความช่วยเหลือจากเพื่อน
- 6) นักเรียนให้ความช่วยเหลือเพื่อนอย่างเต็มความสามารถ
- 7) นักเรียนเข้าไปสอนเพื่อนโดยเพื่อนไม่ได้ขอ

แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน
ด้านคุณลักษณะสนับสนุนเกื้อกูลกัน

วันที่ _____ คาบ _____

หัวข้อ	การประเมิน						หมายเหตุ
	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปาน กลาง	2 น้อย	1 น้อย ที่สุด	0 ไม่ เกิดขึ้น	
1. นักเรียนทุกคนทำกิจกรรมร่วมกัน							
2. นักเรียนทุกคนกล้าแสดงความคิดเห็น							
3. เมื่อเพื่อนพูด ทุกคนให้เกียรติเพื่อนด้วยการรับฟัง							
4. เมื่อเกิดปัญหาทุกคนในกลุ่มร่วมกันแก้ปัญหา							
5. นักเรียนที่ไม่เข้าใจมีความกล้าขอความช่วยเหลือจากเพื่อน							
6. นักเรียนให้ความช่วยเหลือเพื่อนอย่างเต็มความสามารถ							
7. นักเรียนเข้าไปสอนเพื่อนโดยเพื่อนไม่ได้ออ							

รายละเอียดเพิ่มเติม

CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาพที่ 15 แบบสังเกตพฤติกรรมด้านคุณลักษณะทางสังคม

โดยแบบสังเกตใช้มาตรวัดลิเคิร์ท 5 ระดับ มีเกณฑ์การให้คะแนนดังต่อไปนี้

5	หมายถึง	นักเรียนแสดงพฤติกรรมมากที่สุด
4	หมายถึง	นักเรียนแสดงพฤติกรรมมาก
3	หมายถึง	นักเรียนแสดงพฤติกรรมปานกลาง
2	หมายถึง	นักเรียนแสดงพฤติกรรมน้อย
1	หมายถึง	นักเรียนแสดงพฤติกรรมน้อยที่สุด
0	หมายถึง	นักเรียนไม่ได้แสดงพฤติกรรม

4.2.2 แบบประเมินตนเอง (สำหรับนักเรียน)

ประกอบด้วยมาตรวัดลิเคิร์ต (Likert's scale) ในรูปแบบการระบายสีภาพตามมาตรวัด 5 ระดับ (มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด) และพื้นที่ว่างสำหรับให้นักเรียนวาดรูปหรือเขียนข้อความเพิ่มเติม สำหรับมาตรวัดลิเคิร์ตเป็นการประเมินในหัวข้อการสนับสนุนเกื้อกูล มีคำถามจำนวน 5 ข้อ ดังนี้

- 1) ฉันให้ความร่วมมือกับกิจกรรมในชั้นเรียน
- 2) ฉันร่วมมือกับเพื่อนในการทำกิจกรรมกลุ่ม
- 3) ฉันรับฟังเมื่อเพื่อนเสนอความคิดเห็น
- 4) ฉันพร้อมเสมอหากเพื่อนขอความช่วยเหลือ
- 5) ฉันมีความสุขกับการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนในวันนี้

4.2.3 แบบสอบถามสังคมมิติ (สำหรับนักเรียน)

ประกอบด้วยส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ ครั้งและวันที่ตอบแบบสอบถาม ชื่อ นักเรียนผู้ตอบแบบสอบถาม และส่วนที่ 2 แบบสอบถาม โดยมีคำถามจำนวน 1 ข้อ คือ เพื่อนที่สนับสนุนเกื้อกูลผู้อื่นมากที่สุด ตอบโดยการใส่ชื่อเพื่อน 3 คน

ขั้นตอนที่ 5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลวิจัยทั้งก่อน ระหว่าง และหลังการจัดกิจกรรม โดยใช้เวลาทั้งสิ้น 6 สัปดาห์ ระหว่างเดือนมกราคม - กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2563 โดยมีรายละเอียดดังนี้

ขั้นที่ 1 นักเรียนทำแบบสอบถามทักษะการฟังและแบบสอบถามสังคมมิติก่อนเรียน

ขั้นที่ 2 ดำเนินการจัดกิจกรรมตามแผนการสอนวิชาขับร้องประสานเสียง โดยผู้วิจัยได้สร้างแผนการสอนขึ้นทั้งหมด 6 แผน ใช้ระยะเวลาตั้งแต่สัปดาห์ที่ 1 ถึงสัปดาห์ที่ 6 โดยมีการเรียนการสอน 1 ครั้งต่อสัปดาห์ ครั้งละ 60 นาที กิจกรรมประกอบด้วยการฝึกขับร้องประสานเสียงเพลง Shake The Papaya Down และเพลง You Are Loving, You Are Loved และกิจกรรมกลุ่ม โดยผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยการบันทึกวิดีโอ

ขั้นที่ 3 เก็บข้อมูลระหว่างการดำเนินกิจกรรม โดยเครื่องมือต่อไปนี้ใช้สำหรับเก็บข้อมูลท้ายคาบเรียนทุกครั้ง ได้แก่ 1) แบบสังเกตพฤติกรรมด้านทักษะการฟัง 2) แบบสังเกตพฤติกรรมด้านคุณลักษณะสนับสนุนเกื้อกูล 3) แบบประเมินตนเองด้านทักษะการฟังของนักเรียน และ 4) แบบประเมินตนเองด้านคุณลักษณะทางสังคมของนักเรียน

ขั้นที่ 4 หลังการเรียนการสอนในสัปดาห์สุดท้าย (สัปดาห์ที่ 6) สิ้นสุดลง นักเรียนทำแบบสอบถามทักษะการฟัง และแบบสอบถามสังคมมิติ

ตารางที่ 3 แผนดำเนินการในการใช้เครื่องมือเก็บข้อมูล

เครื่องมือ	ก่อน	คาบที่ 1	คาบที่ 2	คาบที่ 3	คาบที่ 4	คาบที่ 5	คาบที่ 6	หลัง	หมายเหตุ
1. เครื่องมือเก็บข้อมูลด้านทักษะการฟัง									
1.1 แบบสอบทักษะการฟัง	/							/	สำหรับนักเรียน
1.2 แบบสังเกตพฤติกรรมด้านทักษะการฟัง	/	/	/	/	/	/	/		สำหรับครู
1.3 แบบประเมินตนเองด้านทักษะการฟังของนักเรียน	/	/	/	/	/	/	/		สำหรับนักเรียน
2. เครื่องมือเก็บข้อมูลด้านคุณลักษณะทางสังคม									
2.1 แบบสังเกตพฤติกรรมด้านคุณลักษณะสนับสนุนเกื้อกูล	/	/	/	/	/	/	/		สำหรับครู
2.1 แบบประเมินตนเองด้านคุณลักษณะสนับสนุนเกื้อกูล	/	/	/	/	/	/	/		สำหรับนักเรียน
2.2 แบบสอบถามสังคมมิติ	/							/	สำหรับนักเรียน

ขั้นตอนที่ 6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำผลจากการเก็บข้อมูลมาวิเคราะห์โดยแยกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลด้านทักษะการฟังดนตรี

ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือเก็บข้อมูลทั้งหมด 3 ชิ้น ดังนี้ 1) แบบสอบทักษะการฟัง 2) แบบสังเกตพฤติกรรมด้านทักษะการฟัง และ 3) แบบบันทึกด้านการฟังของนักเรียน

1) แบบสอบทักษะการฟัง วิเคราะห์เปรียบเทียบผลการสอบก่อนและหลังทำกิจกรรม โดยการวิเคราะห์เชิงปริมาณใช้สถิติเชิงบรรยาย (descriptive statistic) ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และสถิติเชิงอ้างอิงแบบกลุ่มเดียว (t-Test)

2) แบบสังเกตพฤติกรรมด้านทักษะการฟัง วิเคราะห์เชิงปริมาณด้วยสถิติเชิงบรรยาย (descriptive statistic) ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และค่าร้อยละ วิเคราะห์เชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

3) แบบบันทึกหลังเรียนของนักเรียน วิเคราะห์เชิงปริมาณด้วยสถิติเชิงบรรยาย (descriptive statistic) ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) วิเคราะห์เชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลด้านคุณลักษณะทางสังคม

ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือเก็บข้อมูลทั้งหมด 3 ชิ้น ดังนี้ 1) แบบสังเกตพฤติกรรมด้านคุณลักษณะสนับสนุนเกื้อกูล 2) แบบบันทึกด้านคุณลักษณะสนับสนุนเกื้อกูลของนักเรียน และ 3) แบบสอบถามสังคมมิติ

1) แบบสังเกตพฤติกรรมด้านคุณลักษณะทางสังคม วิเคราะห์เชิงปริมาณด้วยสถิติเชิงบรรยาย (descriptive statistic) ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) วิเคราะห์เชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

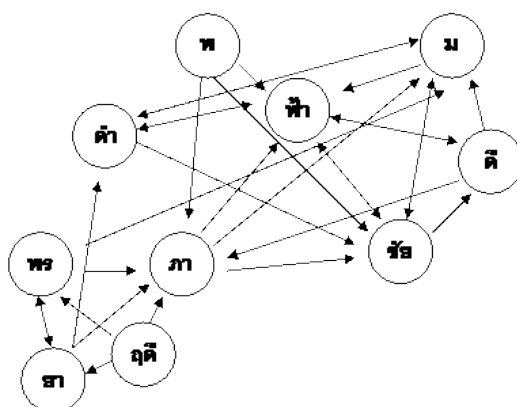
2) วิเคราะห์แบบประเมินตนเองของนักเรียนเชิงปริมาณด้วยสถิติเชิงบรรยาย (descriptive statistic) ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) วิเคราะห์เชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

3) แบบสอบถามสังคมมิติ วิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยการแจกแจงความถี่ของการเลือกของนักเรียนในตาราง และสรุปเป็นแผนผังสังคมมิติเพื่อนที่สนับสนุนเกื้อกูลผู้อื่นมากที่สุด

ผู้เลือก \ ผู้ถูกเลือก	ท	ค	ภ	ช	ด	ม	ฟ	พ	อ	ย
1.ท			✓	✓			✓			
2.ค				✓		✓	✓			
3.ภ				✓		✓	✓			
4.ช					✓	✓	✓			
5.ด			✓			✓	✓			
6.ม		✓		✓			✓			
7.ฟ		✓		✓	✓					
8.พ			✓			✓				
9.อ			✓							✓
10.ย								✓		✓
รวม	-	3	4	5	2	5	6	1	-	2

ภาพที่ 16 ตัวอย่างตารางวิเคราะห์สังคมมิติ

(ที่มา <http://www.ipecp.ac.th>)

ภาพที่ 17 ตัวอย่างแผนผังสังคมมิติ

(ที่มา <http://www.ipecp.ac.th>)

ขั้นตอนที่ 7 สรุป อภิปรายผล และนำเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์

นำข้อมูลที่รวบรวมได้จากขั้นตอนการวิจัยทั้ง 7 ขั้นตอน มาสรุปและอภิปรายผลเพื่อนำเสนอเป็นรูปเล่มวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

งานวิจัย เรื่อง “ผลการจัดกิจกรรมขับร้องประสานเสียงตามแนวทางการเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลัง เพื่อเสริมสร้างทักษะการฟังและคุณลักษณะสนับสนุนเกื้อกูล” มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เสริมสร้างทักษะการฟังผ่านการจัดกิจกรรมขับร้องประสานเสียงตามแนวทางการเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลัง และ 2) เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะสนับสนุนเกื้อกูลผ่านการจัดกิจกรรมขับร้องประสานเสียงตามแนวทางการเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลัง ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านทักษะการฟังของนักเรียน

- 1.1 ผลสอบทักษะการฟังก่อนและหลังการจัดกิจกรรม
- 1.2 ผลการสังเกตพฤติกรรมด้านทักษะการฟัง
- 1.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินตนเองด้านทักษะการฟังของนักเรียน

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านคุณลักษณะสนับสนุนเกื้อกูลกันของนักเรียน

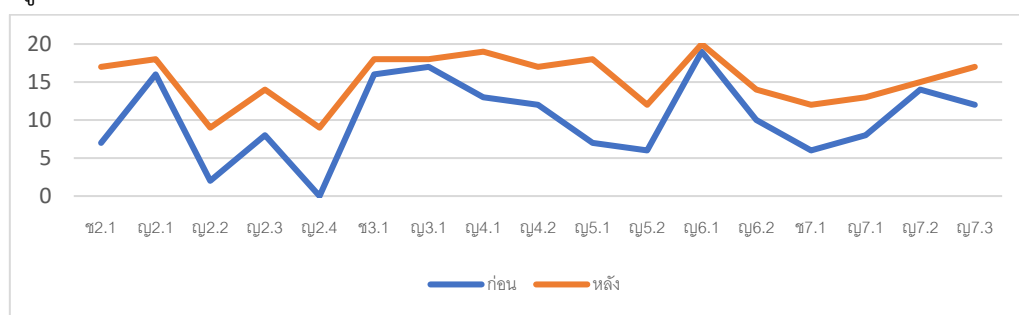
- 2.1 ผลการสังเกตพฤติกรรมที่ด้านคุณลักษณะสนับสนุนเกื้อกูลกัน
- 2.2 ผลการประเมินตนเองด้านคุณลักษณะสนับสนุนเกื้อกูลของนักเรียน
- 2.3 ผลการวิเคราะห์สัมคมมิติ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านทักษะการฟังของนักเรียน

ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอข้อมูลเป็น 3 ตอน ได้แก่ 1) ผลสอบทักษะการฟังก่อนและหลัง 2) ผลการสังเกตพฤติกรรมด้านทักษะการฟัง และ 3) ผลการประเมินตนเองด้านการฟังของนักเรียน

1.1 ผลสอบทักษะการฟังก่อนและหลังการจัดกิจกรรม

จากการสอบทักษะการฟังของนักเรียนก่อนและหลังการจัดกิจกรรม สามารถสรุปได้ตั้งแผนภูมิและตารางต่อไปนี้

ภาพที่ 18 แผนภูมิเปรียบเทียบผลสอบทักษะการฟังก่อนและหลังการจัดกิจกรรม

ตารางที่ 4 ผลสอบทักษะการฟังก่อนและหลังการจัดกิจกรรม

นักเรียน	ประวัติการ เรียนดนตรี นอกเวลา	คะแนน ก่อนจัด กิจกรรม	คะแนน หลังจัด กิจกรรม	คะแนน เฉลี่ย รายบุคคล	คะแนน พัฒนาการ
ญ5.1	ขับร้อง	7	18	12.5	11
ช2.1	เปียโน	7	17	12	10
ญ2.4	เปียโน/เชลโล	0	9	4.5	9
ญ2.2	เปียโน	2	9	5.5	7
ญ5.2	-	6	12	9	6
ช7.1	-	6	12	9	6
ญ2.3	ดนตรีไทย	8	14	11	6
ญ4.1	เปียโน	13	19	16	6
ญ7.1	ขับร้อง	8	13	10.5	5
ญ4.2	-	12	17	14.5	5
ญ7.3	เปียโน	12	17	14.5	5
ญ6.2	เปียโน	10	14	12	4
ญ2.1	เปียโน	16	18	17	2

ตารางที่ 4 (ต่อ)

นักเรียน	ประวัติการ เรียนดนตรี นอกเวลา	คะแนน ก่อนจัด กิจกรรม	คะแนน หลังจัด กิจกรรม	คะแนน เฉลี่ย รายบุคคล	คะแนน พัฒนาการ
ช3.1	เปียโน	16	18	17	2
ญ7.2	เปียโน	14	15	14.5	1
ญ3.1	เปียโน	17	18	17.5	1
ญ6.1	ไวโอลิน	19	20	19.5	1

จากตารางผลสอบทักษะการฟังก่อนและหลังการจัดกิจกรรม ซึ่งมีทั้งหมด 20 ข้อ คะแนนเต็ม 20 คะแนน พบว่านักเรียนมีคะแนนพัฒนาการมากที่สุด 11 คะแนน และน้อยที่สุด 1 คะแนน โดยนักเรียนที่มีคะแนนพัฒนาการในช่วง 7 – 11 คะแนน มีผลสอบก่อนการจัดกิจกรรมตั้งแต่ 0 – 7 คะแนน จึงมีแนวโน้มที่จะได้คะแนนพัฒนาการที่สูงขึ้นอย่างก้าวกระโดด และมีคะแนนเฉลี่ยรายบุคคลตั้งแต่ 4.5 – 12.5 คะแนน จึงเป็นนักเรียนที่มีทักษะการฟังในขั้นต้นไปถึงขั้นปานกลาง นักเรียนที่ได้คะแนนพัฒนาการในช่วง 4 – 6 คะแนน มีคะแนนสอบก่อนการจัดกิจกรรมตั้งแต่ 6 – 10 คะแนน มีคะแนนเฉลี่ยรายบุคคลตั้งแต่ 9 – 16 คะแนน จึงเป็นนักเรียนที่มีทักษะการฟังในขั้นปานกลางไปถึงสูง และนักเรียนที่มีคะแนนพัฒนาการตั้งแต่ 1 – 2 คะแนน เป็นกลุ่มนักเรียนที่ได้คะแนนสอบก่อนการจัดกิจกรรมตั้งแต่ 14 – 19 คะแนน โดยนักเรียนที่สอบได้ 19 คะแนน มีคะแนนพัฒนาการ 1 คะแนน และสอบหลังการจัดกิจกรรมได้ 20 คะแนนเต็ม และมีคะแนนเฉลี่ยรายบุคคลในช่วง 17 – 19.5 คะแนน โดยมีหนึ่งคนมีคะแนนเฉลี่ย 14.5 คะแนน จึงจัดว่าเป็นนักเรียนที่มีคะแนนทักษะการฟังในขั้นสูง

ตารางที่ 5 ผลวิเคราะห์ผลสอบทักษะการฟังก่อนและหลังการจัดกิจกรรม

คะแนน	<i>N</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>t</i>
คะแนนก่อนการจัดกิจกรรม	17	10.18	5.34	6.851*
คะแนนหลังการจัดกิจกรรม	17	15.29	3.39	

* $p < .05$

จากตารางวิเคราะห์ผลการสอบทักษะการฟังของนักเรียน 17 คน พบว่าค่าเฉลี่ยผลการสอบทักษะการฟังหลังการจัดกิจกรรม ($M = 15.29, SD = 3.39$) สูงกว่าผลการสอบก่อนการจัดกิจกรรม ($M = 10.18, SD = 5.34$) อย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ทั้งนี้ นักเรียนมีพื้นฐานทางดนตรีที่แตกต่างกัน นักเรียนทั้งหมดเคยเรียนวิชาดนตรีตามหลักสูตรของโรงเรียน โดยมีนักเรียนที่เคยเรียนดนตรีนอกเวลา 14 คน คิดเป็นร้อยละ 82.35 ของกลุ่ม โดยเครื่องดนตรีที่นักเรียนเคยเรียนได้แก่ เปียโน ขั้บร้อง ไวโอลิน เชลโล่ และดนตรีไทย อย่างไรก็ตามทักษะการฟังของนักเรียนมีความแตกต่างกันโดยไม่ขึ้นกับประสบการณ์การเรียนดนตรีนอกเวลา ผลการสอบก่อนการจัดกิจกรรมของนักเรียนที่ได้คะแนนสูงสุดคือ 19 คะแนน และคะแนนต่ำสุดคือ 0 คะแนน ซึ่งเป็นผลคะแนนจากนักเรียนที่เรียนดนตรีนอกเวลาทั้งคู่ แต่เมื่อผ่านการทำกิจกรรมส่งผลให้คะแนนหลังการจัดกิจกรรมของนักเรียนทุกคนเพิ่มขึ้นโดยมีคะแนนสูงสุดที่ 20 คะแนนเต็ม และคะแนนต่ำสุด 9 คะแนน แสดงให้เห็นพัฒนาการด้านทักษะการฟังของนักเรียนอย่างชัดเจน และนักเรียนยังมีพัฒนาการด้านการร้องเพิ่มขึ้นโดยสามารถร้องได้ตรงระดับเสียงและมีความไพเราะ

1.2 ผลการสังเกตพฤติกรรมด้านทักษะการฟัง

เกณฑ์การสังเกตพฤติกรรมแบ่งเป็น 2 ประเด็น ได้แก่ 1) พื้นฐานการฟังดนตรี และ 2) การฟังในวงขับร้องประสานเสียง โดยมีหัวข้อดังนี้

ตารางที่ 6 ผลการสังเกตพฤติกรรมด้านทักษะการฟัง

1. พื้นฐานการฟังดนตรี
1.1 นักเรียนสามารถฟังและร้องโน้ตตามระดับเสียงที่ได้ยินได้ (echo)
1.2 นักเรียนสามารถฟังและร้องเพลงพร้อมกับเพื่อนในแนวเสียงเดียวกันได้ (unison)
2. การฟังในวงขับร้องประสานเสียง
2.1 นักเรียนสามารถฟังอย่างเข้าใจและร้องประโยคเพลงในลักษณะถาม-ตอบได้ (question & answer)
2.2 นักเรียนสามารถฟังทำนองและร้องเพลงสองแนวพร้อมกับเพื่อนในแนวเสียงที่ต่างจากตนเองได้ (two-part)
2.3 นักเรียนสามารถฟังทำนองที่แตกต่างและร้องประสานเสียงแบบหลายแนวและแนวเดียวได้ (two-part & unison)

การประเมินมีทั้งหมด 6 ครั้ง โดยใช้วิธีการสังเกตพฤติกรรมด้านทักษะการฟังของนักเรียนในระหว่างการทำกิจกรรม ผู้วิจัยมีเกณฑ์การสังเกตตามตารางรูบรีคส์และมีเกณฑ์แปลความหมายดังนี้

หัวข้อ	การประเมิน						หมายเหตุ
	5	4	3	2	1	0	
1. พื้นฐานการฟังดนตรี							
1.1 นักเรียนสามารถฟังและร้องโน้ตตามระดับเสียงที่ได้ยินได้ (echo)	สามารถร้องตามระดับเสียงที่ได้ยินได้ 100%	สามารถร้องตามระดับเสียงที่ได้ยินได้ 80%	สามารถร้องตามระดับเสียงที่ได้ยินได้ 60%	สามารถร้องตามระดับเสียงที่ได้ยินได้ 40%	สามารถร้องตามระดับเสียงที่ได้ยินได้ 20%	ไม่สามารถร้องตามระดับเสียงที่ได้ยินได้	
1.2 นักเรียนสามารถฟังและร้องเพลงพร้อมกับเพื่อนในแนวเสียงเดียวกันได้ (unison)	สามารถร้องพร้อมกับแนวเสียงเดียวกันได้ 100%	สามารถร้องพร้อมกับแนวเสียงเดียวกันได้ 80%	สามารถร้องพร้อมกับแนวเสียงเดียวกันได้ 60%	สามารถร้องพร้อมกับแนวเสียงเดียวกันได้ 40%	สามารถร้องพร้อมกับแนวเสียงเดียวกันได้ 20%	ไม่สามารถร้องพร้อมกับแนวเสียงเดียวกันได้	
2. การฟังในวงขับร้องประสานเสียง							
2.1 นักเรียนสามารถฟังอย่างเข้าใจและร้องประโยคเพลงในลักษณะถาม-ตอบได้ (question & answer)	สามารถร้องประโยคเพลงในลักษณะถาม-ตอบได้ 100%	สามารถร้องประโยคเพลงในลักษณะถาม-ตอบได้ 80%	สามารถร้องประโยคเพลงในลักษณะถาม-ตอบได้ 60%	สามารถร้องประโยคเพลงในลักษณะถาม-ตอบได้ 40%	สามารถร้องประโยคเพลงในลักษณะถาม-ตอบได้ 20%	ไม่สามารถร้องประโยคเพลงในลักษณะถาม-ตอบได้	
2.2 นักเรียนสามารถฟังทำนองที่แตกต่างและร้องเพลงพร้อมกับเพื่อนในแนวเสียงที่ต่างจากตนเองได้ (two-part)	สามารถร้องพร้อมกับแนวเสียงต่างกัน 100%	สามารถร้องพร้อมกับแนวเสียงต่างกัน 80%	สามารถร้องพร้อมกับแนวเสียงต่างกัน 60%	สามารถร้องพร้อมกับแนวเสียงต่างกัน 40%	สามารถร้องพร้อมกับแนวเสียงต่างกัน 20%	ไม่สามารถร้องพร้อมกับแนวเสียงต่างกัน	
2.3 นักเรียนสามารถฟังทำนองที่แตกต่างและร้องประสานเสียงแบบหลายแนวและแนวเดียวได้	สามารถร้องเพลงพร้อมกับแนวเสียงที่ต่างจากตนเองแล้วจบท้ายประโยคที่โน้ตเดียวกันได้ 100%	สามารถร้องเพลงพร้อมกับแนวเสียงที่ต่างจากตนเองแล้วจบท้ายประโยคที่โน้ตเดียวกันได้ 80%	สามารถร้องเพลงพร้อมกับแนวเสียงที่ต่างจากตนเองแล้วจบท้ายประโยคที่โน้ตเดียวกันได้ 60%	สามารถร้องเพลงพร้อมกับแนวเสียงที่ต่างจากตนเองแล้วจบท้ายประโยคที่โน้ตเดียวกันได้ 40%	สามารถร้องเพลงพร้อมกับแนวเสียงที่ต่างจากตนเองแล้วจบท้ายประโยคที่โน้ตเดียวกันได้ 20%	ไม่สามารถร้องเพลงพร้อมกับแนวเสียงที่ต่างจากตนเองแล้วจบท้ายประโยคที่โน้ตเดียวกันได้	

ภาพที่ 19 เกณฑ์สังเกตพฤติกรรมด้านการฟัง (รูบรีคส์)

เกณฑ์แปลความหมาย

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.50 – 5.00	ดีมาก
3.50 – 4.49	ดี
2.50 – 3.49	ปานกลาง
1.50 – 2.49	พอใช้
1.00 – 1.49	ควรปรับปรุง

ผลการสังเกตพฤติกรรมด้านการฟังของนักเรียนมีรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 7 ผลการสังเกตพฤติกรรมด้านทักษะการฟังของนักเรียนทั้งชั้นเรียน

	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4	ครั้งที่ 5	ครั้งที่ 6	เฉลี่ย รวม	SD	แปล ผล
พื้นฐานการฟังดนตรี									
1.1 ฟังและร้องโน้ตตามระดับเสียงที่ได้ยินได้ (echo)	3	3	4	4	4	4	3.67	0.52	ดี
1.2 ฟังและร้องเพลงพร้อม กับเพื่อนในแนวเสียงเดียวกันได้ (unison)	3	4	4	4	4	5	4.00	0.63	ดี
การฟังในวงขับร้องประสานเสียง									
2.1 ฟังอย่างเข้าใจและร้อง ประโยคเพลงในลักษณะถาม-ตอบได้ (question & answer)	-	-	4	4	5	5	4.50	0.58	ดีมาก
2.2 ฟังทำนองและร้อง เพลงสองแนวพร้อม กับเพื่อนในแนวเสียงที่ต่างจากตนเองได้ (two-part)	-	-	3	3	4	4	3.50	0.58	ดี
2.3 ฟังทำนองที่แตกต่าง และร้องประสานเสียงแบบหลายแนวและแนว เดียวได้ (two-part & unison)	-	-	3	3	4	4	3.50	0.58	ดี
เฉลี่ยรายครั้ง	3	3.5	3.6	3.6	4.2	4.4			

จากตารางเห็นได้ว่านักเรียนโดยรวมมีพัฒนาการด้านทักษะการฟังเพิ่มมากขึ้น โดยในคาบที่ 1 และ 2 มีการแสดงออกในด้านทักษะการฟังพื้นฐานเท่านั้น ยังไม่มีด้านทักษะการฟังในวงขับร้องประสานเสียง เนื่องจากเป็นทักษะที่ซับซ้อนกว่า และนักเรียนไม่เคยทำกิจกรรมในลักษณะของวงขับร้องประสานเสียงมาก่อน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในคาบที่ 1 และ 2 จึงมุ่งเน้นให้นักเรียนฝึกทักษะการฟังพื้นฐาน แล้วจึงเพิ่มความซับซ้อนของทักษะการฟังตั้งแต่คาบที่ 3 ถึงคาบที่ 6 ซึ่งจากการสังเกตพบว่าลักษณะทักษะการฟังที่นักเรียนทำได้ดีมากได้แก่ การฟังและร้องเพลงพร้อมกับเพื่อนในแนวเสียงเดียวกันได้ (unison) และการฟังอย่างเข้าใจและร้องประโยคเพลงในลักษณะถาม-ตอบได้ (question & answer) จากการสังเกตพบว่าการแสดงออกทางพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับทักษะการฟัง ได้แก่ การร้องตรงระดับเสียง และการทำเสียงให้กลมกลืนกับเพื่อน โดยในช่วงแรกมีปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการแสดงออกของพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับทักษะการฟังของนักเรียน เช่น ความกังวลเมื่อรู้จักเพลงใหม่เนื่องจากยังจำเสียงไม่ได้ ความไม่คุ้นชินกับการร้องเพลง การหยาใจและการออกเสียงที่ยังไม่ชำนาญทำให้ควบคุมได้ยาก นักเรียนที่มีทักษะการฟังที่แม่นยำ สามารถช่วยเป็นเสียงร้องหลักให้กับนักเรียนคนอื่นได้และสามารถร้องประสานเสียงได้อย่างมั่นใจ ผู้วิจัยจึงจัดให้นักเรียนกลุ่มนี้อยู่ในกลุ่มอัลโต (Alto) ซึ่งมีแนวร้องประสานเสียงเพิ่มขึ้นนอกจากการร้องแนวทำนอง

1.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินตนเองด้านทักษะการฟังของนักเรียน

(นักเรียนประเมินตนเอง)

การประเมินตนเองด้านทักษะการฟังของนักเรียน ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลโดยใช้มาตรประมาณค่าแบบลิเคิร์ต (Likert rating scale) โดยมีระดับตั้งแต่ 1 ถึง 5 โดยระดับ 1 คือตรงกับความเป็นจริงน้อยที่สุด และระดับ 5 คือตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลที่นักเรียนประเมินตนเองหลังการเรียนรู้ทุกครั้ง คำถามที่ใช้ในแบบประเมินมีทั้งหมด 5 ข้อ ดังนี้

1. ฉันได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ของดนตรีในวันนี้
2. ฉันมีความเข้าใจเกี่ยวกับการฟังเพิ่มขึ้น
3. ฉันมีความเข้าใจเกี่ยวกับการขับร้องประสานเสียงเพิ่มขึ้น
4. ฉันสามารถขับร้องพร้อมกับเพื่อน ๆ ได้เป็นอย่างดี
5. ฉันมีความสุขกับกิจกรรมการเรียนรู้ในวันนี้

จากการเก็บข้อมูลทุกครั้งหลังคาบเรียนทั้ง 6 ครั้ง มีข้อมูลดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 8 ผลการประเมินตนเองด้านทักษะการฟังของนักเรียนรายบุคคล

ข้อที่	คาบที่ 1					คาบที่ 2					คาบที่ 3					คาบที่ 4					คาบที่ 5					คาบที่ 6										
	1	2	3	4	5	เฉลี่ย	1	2	3	4	5	เฉลี่ย	1	2	3	4	5	เฉลี่ย	1	2	3	4	5	เฉลี่ย	1	2	3	4	5	เฉลี่ย						
ข2.1	4	3	2	4	2	3.00	5	5	5	5	5	5.00	5	5	1	5	3	3.80	ขาดเรียน					-	5	4	1	5	3	3.60	5	4	5	5	4.80	
ญ2.1	5	5	5	5	5	5.00	5	5	5	5	5	5.00	5	5	5	5	5	5.00	5	5	5	5	5	5.00	ขาดเรียน					5.00						-
ญ2.2	1	2	2	5	1	2.20	5	4	4	4	4	4.20	5	5	5	5	5	5.00	5	4	4	5	5	4.60	5	5	5	5	4	4.80	5	5	5	5	5.00	
ญ2.3	5	4	5	5	5	4.80	4	5	5	4	5	4.60	5	5	5	5	5	5.00	5	4	4	5	5	4.60	5	5	4	5	5	4.80	5	5	5	5	5.00	
ญ2.4	4	4	4	4	4	4.00	4	5	4	5	4	4.40	5	4	5	5	5	4.80	4	4	5	5	5	4.60	4	5	4	5	4	4.40	4	5	5	5	4.80	
ข3.1	3	5	4	5	5	4.40	5	4	5	4	5	4.60	ขาดเรียน					-	5	5	4	4	5	4.60	1	4	3	5	1	2.80	5	4	3	4	5	4.20
ญ3.1	5	5	5	5	5	5.00	5	4	5	5	5	4.80	5	5	5	5	5	5.00	5	5	5	5	5	5.00	5	5	5	5	5	5.00	4	1	5	5	5	4.00
ญ4.1	5	4	5	5	5	4.60	4	3	3	1	3	2.80	3	2	3	2	1	2.20	2	3	1	4	2	2.40	2	3	2	3	1	2.20	3	5	4	5	4	4.20
ญ4.2	5	4	5	5	5	4.80	4	5	5	5	4	4.60	4	5	5	5	5	4.80	5	5	4	5	4	4.60	5	5	5	5	5	5.00	5	5	5	5	5	5.00
ญ5.1	5	4	5	5	5	4.80	4	4	5	4	3	4.00	5	5	5	5	5	5.00	5	5	5	5	5	5.00	5	5	5	5	5	5.00	5	5	5	5	5	5.00
ญ5.2	5	4	2	3	5	3.80	5	4	3	5	5	4.40	5	4	5	3	4	4.20	5	5	5	5	5	5.00	5	5	5	5	5	5.00	5	5	5	5	5	5.00
ญ6.1	1	1	1	5	5	2.60	4	4	5	5	4	4.40	5	3	5	5	5	4.60	3	2	3	5	5	3.60	2	3	3	5	4	3.40	3	3	4	5	5	4.00
ญ6.2	4	2	5	1	5	3.40	4	5	2	4	3	3.60	4	5	3	5	5	4.40	4	5	4	3	4	4.00	5	4	5	4	5	4.60	1	4	5	4	5	3.80
ข7.1	3	3	3	3	3	3.00	3	3	3	3	3	3.00	3	3	3	3	3	3.00	3	3	3	3	3	3.00	3	3	3	3	3	3.00	3	3	4	4	3	3.40
ญ7.1	4	3	2	4	2	3.00	3	2	3	4	2	2.80	4	3	4	4	3	3.60	4	3	4	4	3	3.60	3	3	3	4	4	3.40	3	3	3	3	4	3.20
ญ7.2	4	5	4	4	5	4.40	4	3	3	1	3	2.80	3	2	3	2	1	2.20	2	3	1	4	2	2.40	2	3	2	3	1	2.20	3	5	4	4	5	4.20
ญ7.3	4	5	5	4	5	4.60	5	5	5	4	5	4.80	5	5	5	5	5	5.00	2	3	1	4	1	2.20	4	2	1	1	1	1.80	3	4	5	4	3	3.80
รวม						3.96						4.11						4.23						4.01						3.88						4.34

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ยการประเมินตนเองด้านการฟังของนักเรียน

หัวข้อ	คาบที่ 1	คาบที่ 2	คาบที่ 3	คาบที่ 4	คาบที่ 5	คาบที่ 6	เฉลี่ย
1. ฉันได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ของดนตรีในวันนี้	3.94	4.29	4.44	4.00	3.88	3.88	4.07
2. ฉันเข้าใจเกี่ยวกับการฟังเพิ่มขึ้น	3.71	4.12	4.13	4.00	4.06	4.13	4.03
3. ฉันเข้าใจเกี่ยวกับการขับร้องประสานเสียงเพิ่มขึ้น	3.76	4.12	4.19	3.63	3.59	4.50	3.97
4. ฉันสามารถขับร้องพร้อมกับเพื่อน ๆ ได้เป็นอย่างดี	4.24	4.00	4.31	4.44	4.29	4.56	4.31
5. ฉันมีความสุขกับกิจกรรมการเรียนในวันนี้	4.24	4.00	4.06	4.00	3.59	4.63	4.09
เฉลี่ย	3.96	4.11	4.23	4.01	3.88	4.34	

จากตารางพบว่าผลการประเมินที่นักเรียนพึงพอใจในประสิทธิภาพการเรียนด้านทักษะการฟังของตนเองน้อยสุดคือครั้งที่ 5 (3.88) และมากสุดในครั้งที่ 6 (4.34) จากผลการประเมินมีส่วนที่สอดคล้องกับการสังเกตจากผู้วิจัย คือนักเรียนมีพัฒนาการด้านการฟังที่ดีที่สุดในครั้งสุดท้ายของการเรียน สำหรับการเรียนในครั้งที่ 4 และ 5 ที่นักเรียนประเมินตนเองว่าปฏิบัติทักษะด้านการฟังได้น้อยลงจากครั้งที่ 3 ตามลำดับ ซึ่งจากการสังเกตแล้วพบว่านักเรียนบางส่วนไม่มั่นใจในทักษะของตนเอง นักเรียนที่มีทักษะการฟังที่แม่นยำและสามารถร้องได้ตรงระดับเสียงแต่มีความมั่นใจน้อย เมื่อทำการประเมินตนเองอาจส่งผลให้ประเมินแล้วคลาดเคลื่อนได้

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านคุณลักษณะสนับสนุนเกื้อกูลกันของนักเรียน

ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอข้อมูลเป็น 3 ตอน ได้แก่ 1) ผลการสังเกตพฤติกรรมที่ด้านคุณลักษณะสนับสนุนเกื้อกูลกัน 2) ผลการประเมินตนเองด้านคุณลักษณะสนับสนุนเกื้อกูลกันของนักเรียน และ 3) ผลการวิเคราะห์สังคมมิติ

2.1 ผลการสังเกตพฤติกรรมด้านคุณลักษณะสนับสนุนเกื้อกูลกัน

เกณฑ์การสังเกตพฤติกรรมด้านคุณลักษณะสนับสนุนเกื้อกูลกัน มีดังนี้

ตารางที่ 10 เกณฑ์การสังเกตพฤติกรรมด้านคุณลักษณะสนับสนุนเกื้อกูลกัน

หัวข้อ	การประเมิน						หมายเหตุ
	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปานกลาง	2 น้อย	1 น้อยที่สุด	0 ไม่เกิดขึ้น	
1. นักเรียนทุกคนทำกิจกรรมร่วมกัน							
2. นักเรียนทุกคนกล้าแสดงความคิดเห็น							
3. เมื่อเพื่อนพูด ทุกคนให้เกียรติเพื่อนด้วยการรับฟัง							
4. เมื่อเกิดปัญหาทุกคนในกลุ่มร่วมกันแก้ปัญหา							
5. นักเรียนที่ไม่เข้าใจมีความกล้าขอความช่วยเหลือจากเพื่อน							
6. นักเรียนให้ความช่วยเหลือเพื่อนอย่างเต็มความสามารถ							
7. นักเรียนเข้าไปสอนเพื่อนโดยเพื่อนไม่ได้ขอ							

เกณฑ์แปลความหมาย

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.50 – 5.00	เป็นประจำ
3.50 – 4.49	บ่อยครั้ง
2.50 – 3.49	ปานกลาง
1.50 – 2.49	น้อย
1.00 – 1.49	น้อยที่สุด

จากผลการสังเกตพฤติกรรมด้านคุณลักษณะสนับสนุนเกื้อกูลของนักเรียนมีผลดังตารางต่อไปนี้
ตารางที่ 11 ผลการสังเกตพฤติกรรมด้านคุณลักษณะสนับสนุนเกื้อกูล

	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4	ครั้งที่ 5	ครั้งที่ 6	เฉลี่ย รวม	SD	แปล ผล
1. ทำกิจกรรม ร่วมกัน	4	4	5	5	5	5	4.67	0.52	เป็น ประจำ
2. กล้าแสดงความคิดเห็น	4	4	4	4	4	5	4.17	0.41	บ่อยครั้ง
3. ให้เกียรติและรับ ฟัง	4	5	5	5	5	5	4.83	0.41	เป็น ประจำ
4. ร่วมกันแก้ปัญหา	4	5	4	5	5	4	4.50	0.55	เป็น ประจำ
5. กล้าขอความช่วยเหลือ	2	3	3	4	3	3	3.00	0.63	ปาน กลาง
6. ให้ความช่วยเหลือ	5	5	4	5	4	5	4.67	0.52	บ่อยครั้ง
7. คอยดูแลเพื่อน	3	4	4	4	2	4	3.50	0.84	บ่อยครั้ง
เฉลี่ย	3.17	4.29	4.14	4.57	4.00	4.43	4.19	0.31	

นักเรียนมีพฤติกรรมการให้เกียรติและรับฟังเพื่อนมากเป็นที่สุด ตามด้วยการทำกิจกรรมร่วมกันและร่วมกันแก้ปัญหา จากการสังเกตของผู้วิจัยพบว่าเมื่อทำกิจกรรมกลุ่มจะมีนักเรียนที่นำเพื่อนคิดสร้างสรรค์และทำกิจกรรมไปพร้อมกัน ซึ่งนักเรียนที่เป็นผู้ตามเป็นผู้รับฟังที่ดี โดยการรับฟังและยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น และเมื่อเกิดปัญหาหรือติดขัดในการทำกิจกรรม นักเรียนในกลุ่มพยายามช่วยกันแก้ปัญหาเพื่อให้ผลงานของตนเองออกมาดีที่สุด

พฤติกรรมที่แสดงออกในชั้นมาก ได้แก่ การแสดงความคิดเห็น การให้ความช่วยเหลือ และการดูแลเพื่อน เนื่องจากเมื่อมีผู้นำในการทำกิจกรรม นักเรียนที่เหลือจะปฏิบัติตนเป็นผู้ตามที่ดี และแสดงความคิดเห็นเมื่อมีโอกาสเป็นครั้งคราว ด้านการให้ความช่วยเหลือและคอยดูแลเพื่อน เนื่องจากนักเรียนทุกคนต้องทำกิจกรรมเดียวกัน ในบางครั้งทุกคนจะต้องใช้สมาธิและเวลาในการเรียนรู้ อย่างไรก็ตามผู้วิจัยสังเกตเห็นว่านักเรียนมีความพยายามในการช่วยดูแลเพื่อนที่มีทักษะในการเรียนรู้ น้อย แม้จะทำได้บ้างไม่ได้บ้างตามสถานการณ์

พฤติกรรมที่พบเห็นได้น้อยที่สุดและอยู่ในชั้นปานกลางคือการกล้าขอความช่วยเหลือ เนื่องจากนักเรียนส่วนมากดูแลและพึ่งพาตนเองได้พอสมควร แต่นักเรียนที่เรียนรู้ช้าจะไม่รู้ตัวและไม่สังเกตถึงกิจกรรมที่ต้องทำ ทำให้ไม่ได้ขอความช่วยเหลือ แต่เพื่อนที่อยู่ใกล้จะคอยดูแลแทน

การวิเคราะห์ผลเชิงคุณภาพ

นอกจากนี้ยังมีคุณลักษณะที่สังเกตได้ดังนี้จากการเก็บข้อมูลทั้ง 6 คาบ พบว่านักเรียนมีพฤติกรรมที่สอดคล้องกับการเป็นบุคคลที่มีคุณลักษณะสนับสนุนเกื้อกูลดังนี้

- 1) **การมาตรงเวลา** นักเรียนส่วนมากมาถึงห้องเรียนตรงเวลาทุกครั้ง ส่งผลให้ผู้วิจัยสามารถจัดกิจกรรมได้เต็มเวลาที่ตั้งใจ และสามารถเริ่มกิจกรรมได้ตรงเวลาโดยที่นักเรียนที่มาตรงเวลาไม่ต้องคอยเพื่อน
- 2) **ความตั้งใจ** นักเรียนมีความตั้งใจและความพยายามในการทำกิจกรรมทุกกิจกรรม รวมถึงการปฏิบัติตนตามข้อตกลง เช่น การยืนให้อยู่ในตำแหน่งของตนเองเพื่อให้วงมีขนาดที่เหมาะสมกับการทำกิจกรรมขับร้องประสานเสียง
- 3) **ความเป็นผู้นำและผู้ตาม** ในระหว่างการจัดกิจกรรมจะมีนักเรียนที่มีความมั่นใจทำหน้าที่ในการนำเพื่อนทำกิจกรรม เช่น การจัดวง และการท่องเพลง ซึ่งนักเรียนที่เป็นผู้นำนอกจากมีความมั่นใจแล้ว ยังรับฟังผู้อื่นเมื่อมีเพื่อนแสดงความคิดเห็นด้วย และนักเรียนที่เป็นผู้ตามให้ความร่วมมือกับกลุ่มเป็นอย่างดี ดังนั้นนักเรียนจึงมีการผลัดเปลี่ยนบทบาทของการเป็นผู้นำและผู้ตามอยู่เสมอ
- 4) **การยอมรับในตัวตนของผู้อื่น** การเก็บข้อมูลในครั้งนี้นักเรียนหนึ่งคนที่มีพัฒนาการด้านการเรียนช้ากว่านักเรียนในชั้นเดียวกัน และนักเรียนอีกหนึ่งคนที่มีปัญหาในการปรับตัวเข้ากับผู้อื่น ในระยะแรกเมื่อมีการแบ่งกลุ่มทำกิจกรรม นักเรียนที่มีพัฒนาการช้าจะได้รับการดูแลจากเพื่อนคนใดคนหนึ่งเสมออย่างเต็มที่ บางครั้งอาจดูแลได้ไม่เต็มที่ แต่โดยส่วนมากจะคอยติดตามให้เพื่อนทำกิจกรรมไปพร้อมกับทุกคนได้ ส่วนนักเรียนที่มีปัญหาในการเข้ากับเพื่อน ระยะแรกมีปัญหาในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม แม้ว่าผู้วิจัยจะจัดกลุ่มโดยการสุ่มชื่อ เนื่องจากนักเรียนบางคนในกลุ่มจะขอให้ย้ายนักเรียนที่มีปัญหาไปกลุ่มอื่น หลังจากผ่านการทำกิจกรรมร่วมกันผู้วิจัยพบว่าในระยะหลังของการจัดกิจกรรม นักเรียนสามารถเข้ากับกลุ่มเพื่อนได้ดีขึ้น แสดงถึงการยอมรับในตัวตนของกันและกันในกลุ่มนักเรียน

2.2 ผลการประเมินตนเองด้านคุณลักษณะสนับสนุนเกื้อกูลของนักเรียน

ตัวอย่างในการวิจัยคือนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 17 คน โดยแบบประเมินใช้มาตรประมาณค่าแบบลิเคิร์ต (Likert rating scale) 5 ระดับ (น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก และมากที่สุด) และพื้นที่ว่างสำหรับนักเรียนวาดรูปหรือเขียนข้อความเพิ่มเติม โดยจะให้นักเรียนประเมินตนเองทุกครั้งเมื่อเรียนเสร็จสิ้นในแต่ละคาบ แบบประเมินมีคำถามทั้งหมด 5 ข้อ ดังนี้

- 1) ฉันให้ความร่วมมือกับกิจกรรมในชั้นเรียน
- 2) ฉันร่วมมือกับเพื่อนในการทำกิจกรรมกลุ่ม
- 3) ฉันรับฟังเมื่อเพื่อนเสนอความคิดเห็น
- 4) ฉันพร้อมเสมอหากเพื่อนขอความช่วยเหลือ
- 5) ฉันมีความสุขกับการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนในวันนี้

จากการเก็บข้อมูลทุกครั้งหลังคาบเรียนทั้ง 6 ครั้ง มีข้อมูลดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 12 ผลการประเมินตนเองด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนรายบุคคล

ข้อที่	คาบที่ 1					คาบที่ 2					คาบที่ 3					คาบที่ 4					คาบที่ 5					คาบที่ 6													
	1	2	3	4	5	เฉลี่ย	1	2	3	4	5	เฉลี่ย	1	2	3	4	5	เฉลี่ย	1	2	3	4	5	เฉลี่ย	1	2	3	4	5	เฉลี่ย									
ข2.1	0	0	0	0	0	0.00	2	5	5	5	5	4.40	5	5	4	5	4	4.60	ขาดเรียน					-	5	4	5	5	5	4.80	5	5	5	5	5.00				
ญ2.1	5	5	5	5	5	5.00	5	5	5	5	5	5.00	5	5	5	5	5	5.00	3	3	5	5	5	4.20	5	5	5	5	5	5.00	ขาดเรียน					-			
ญ2.2	5	5	5	5	5	5.00	4	4	4	4	4	4.00	5	5	5	5	5	5.00	5	5	5	5	5	5.00	5	5	5	5	5	5.00	5	5	5	5	5.00				
ญ2.3	5	5	5	5	5	5.00	5	4	5	5	5	4.80	5	5	5	5	5	5.00	5	5	5	5	5	5.00	4	4	4	4	4	4.00	5	5	5	5	5.00				
ญ2.4	4	5	4	5	4	4.40	5	5	5	5	5	5.00	5	5	5	5	5	5.00	5	4	5	4	5	4.60	5	4	5	4	5	4.60	5	5	5	5	5.00				
ข3.1	3	4	3	4	1	3.00	3	4	5	4	3	3.80	ขาดเรียน					-	ขาดเรียน					0	0	0	0	0.00	5	4	4	5	2	4.00	4	3	4	5	4.00
ญ3.1	4	4	4	5	4	4.20	5	5	5	5	5	5.00	5	5	5	5	5	5.00	5	5	5	5	5	5.00	5	5	5	5	5	5.00	0	0	0	0	0.00				
ญ4.1	5	5	4	5	5	4.80	4	3	4	2	1	2.80	3	2	1	3	2	2.20	3	2	2	3	2	2.40	3	2	2	2	1	2.00	3	3	4	4	5	3.80			
ญ4.2	5	5	5	5	5	5.00	4	5	5	5	5	4.80	4	5	5	4	5	4.60	5	4	4	5	4	4.40	4	5	5	4	5	4.60	4	5	5	5	5	4.80			
ญ5.1	4	5	5	4	5	4.60	5	5	4	5	3	4.40	5	5	5	5	5	5.00	5	5	5	5	5	5.00	5	5	5	5	5	5.00	5	5	5	5	5	5.00			
ญ5.2	5	4	5	5	5	4.80	5	5	5	4	5	4.80	5	5	5	5	5	5.00	5	5	5	5	5	5.00	5	5	5	5	5	5.00	5	5	5	5	5	5.00			
ญ6.1	5	5	5	5	5	5.00	5	5	5	4	5	4.80	5	5	5	5	5	5.00	5	5	5	5	5	5.00	5	5	5	5	5	5.00	5	5	5	5	5	5.00			
ญ6.2	5	4	5	4	5	4.60	4	5	4	4	5	4.40	5	4	5	4	5	4.60	4	5	4	3	4	4.00	5	3	3	4	4	3.80	4	5	4	5	4	4.40			
ข7.1	3	2	4	1	3	2.60	1	3	3	2	3	2.40	3	3	3	3	3	3.00	3	3	3	3	3	3.00	3	3	3	3	3	3.00	3	3	3	3	3	3.00			
ญ7.1	3	3	4	2	5	3.40	1	5	5	5	4	4.00	1	4	4	4	3	3.20	2	2	3	4	5	3.20	4	4	4	4	3	3.80	3	3	3	3	3	3.00			
ญ7.2	4	3	5	4	5	4.20	4	3	4	2	1	2.80	3	2	1	3	2	2.20	1	2	3	3	4	2.60	3	3	2	3	3	2.80	3	3	4	4	5	3.80			
ญ7.3	5	5	4	5	5	4.80	5	5	5	5	5	5.00	5	5	5	5	5	5.00	0	0	0	0	0	0.00	1	1	1	1	1	1.00	5	5	4	4	4.5	4.50			
รวม	4.14					4.25	4.34					3.65	4.02					4.14																					

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ยการประเมินตนเองด้านคุณลักษณะสนับสนุนเกื้อกูลของนักเรียน

หัวข้อ	คาบที่ 1	คาบที่ 2	คาบที่ 3	คาบที่ 4	คาบที่ 5	คาบที่ 6	เฉลี่ย
1. ฉันให้ความร่วมมือกับกิจกรรมในชั้นเรียน	4.12	3.94	4.31	3.50	4.24	4.00	4.02
2. ฉันร่วมมือกับเพื่อนในการทำกิจกรรมกลุ่ม	4.06	4.47	4.38	3.44	3.94	4.06	4.06
3. ฉันรับฟังเมื่อเพื่อนเสนอความคิดเห็น	4.24	4.59	4.25	3.69	4.00	4.13	4.15
4. ฉันพร้อมเสมอหากเพื่อนขอความช่วยเหลือ	4.06	4.18	4.44	3.75	4.06	4.25	4.12
5. ฉันมีความสุขกับการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน	4.24	4.06	4.31	3.88	3.88	4.28	4.11
เฉลี่ย	4.14	4.25	4.34	3.65	4.02	4.14	

จากตารางพบว่าประเด็นที่นักเรียนประเมินตนเองสูงสุดในด้านคุณลักษณะสนับสนุนเกื้อกูล คือ ฉันรับฟังเมื่อเพื่อนเสนอความคิดเห็น (4.15) ซึ่งสอดคล้องกับการสังเกตจากผู้วิจัยที่มีผลสังเกตว่า นักเรียนให้เกียรติเพื่อนด้วยการรับฟัง และประเด็นที่นักเรียนประเมินสูงสุดลำดับถัดไปคือ ฉันพร้อมเสมอหากเพื่อนขอความช่วยเหลือ (4.12) แสดงให้เห็นถึงคุณลักษณะสนับสนุนเกื้อกูลที่นักเรียนพร้อมจะช่วยเหลือเพื่อน ซึ่งนักเรียนอาจมีโอกาสดำเนินการแตกต่างกันตามสถานการณ์

ข้อค้นพบเพิ่มเติมจากการสังเกตพฤติกรรม มีดังนี้

1) ในการปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียนแบบร่วมมือรวมพลังซึ่งมุ่งเน้นการทำกิจกรรมกลุ่ม นอกจากส่งผลให้นักเรียนมีบทบาทเป็นผู้นำและผู้ตามแล้ว ยังส่งผลให้นักเรียนเป็นผู้ให้และผู้รับด้วย เนื่องจากเมื่อทำกิจกรรมจะมีนักเรียนที่มีทักษะในการเรียนรู้ที่ต้องใช้เวลาในการทำความเข้าใจ เพื่อนที่อยู่รอบข้างจะพยายามให้ความช่วยเหลือและชักชวนให้เพื่อนทำกิจกรรมไปพร้อมกัน

2) ในชั้นเรียนแบบเรียนรู้ร่วมมือรวมพลังซึ่งให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กัน ก่อให้เกิดมนุษยสัมพันธ์อันดีระหว่างนักเรียน เพราะจากการประเมินตนเองที่นักเรียนเป็นผู้ฟังที่ดีและมีคุณลักษณะสนับสนุนเกื้อกูล จึงทำให้นักเรียนทุกคนอยู่บนพื้นฐานของความคิดว่าจะใจดีและให้ความร่วมมือในกิจกรรมไปพร้อมกับเพื่อน ซึ่งสร้างให้เป็นสังคมที่คอยช่วยเหลือดูแลกัน

3) ตัวอย่างคำพูดของนักเรียนที่แสดงให้เห็นถึงคุณลักษณะสนับสนุนเกื้อกูลกัน เช่น

“ปกติหนูเป็นคนดูแลเขาตอนอยู่ที่ห้อง (ประจำชั้น) ค่ะ”

“หนูจะคอยบอกเขาให้ค่ะ”

หรือการกระทำที่ไม่ใช่คำพูด เช่น คอยสะกิดเมื่อเพื่อนยืนไม่ตรงตำแหน่ง เรียกเพื่อนเมื่อถึงเวลาต้องกิจกรรม และบอกตำแหน่งโน้ตที่กำลังร้อง

2.3 ผลการวิเคราะห์สังคมมิติ

ด้านการวิเคราะห์ผลสังคมมิติ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามสังคมมิติในการเก็บข้อมูล โดยทำการเก็บข้อมูล 2 ครั้ง ได้แก่ ครั้งที่ 1 ก่อนการจัดกิจกรรม และครั้งที่ 2 หลังการจัดกิจกรรม และนำมาวิเคราะห์จัดทำเป็นแผนผังสังคมมิติ โดยมีตัวอย่างบัตรสังคมมิติและคำถามดังนี้

บัตรสังคมมิติ

ชื่อ _____ ครั้งที่ _____
 ชื่อเล่น _____ วันที่ _____

ใครเป็นผู้มีน้ำใจ ช่วยเหลือ และสนับสนุนเกื้อกูลเพื่อนมากที่สุด 3 คน

1. _____
2. _____
3. _____

ภาพที่ 20 ตัวอย่างบัตรสังคมมิติและคำถาม

นักเรียนเลือกเพื่อนที่มีลักษณะตรงกับคำถามคือ ใครเป็นผู้มีน้ำใจ ช่วยเหลือ และสนับสนุนเกื้อกูลเพื่อนมากที่สุด 3 คน และเขียนชื่อเพื่อนลงในบัตรสังคมมิติ

ขั้นตอนการวิเคราะห์ผลสังคมมิติของนักเรียน

- 1) เขียนชื่อนักเรียนทั้งหมดไว้ด้านบนและซ้ายของตาราง และระบายทึบในช่องที่จะเป็นชื่อของนักเรียนเองซึ่งนักเรียนจะไม่สามารถเลือกตนเองได้ ดังรูปตัวอย่าง

	ก	ข	ค	ง	จ	ฉ
ก						
ข						
ค						
ง						
จ						
ฉ						
รวม						

ภาพที่ 21 ตัวอย่างตารางวิเคราะห์สังคมมิติ (1)

2) ใส่ 1 คะแนนในช่องที่นักเรียนเลือกเขียนชื่อเพื่อน และรวมคะแนนของนักเรียนแต่ละคน

	ก	ข	ค	ง	จ	ฉ
ก		1		1	1	
ข	1		1		1	
ค	1	1				1
ง		1	1		1	
จ	1	1	1			
ฉ	1			1	1	
รวม	4	4	3	2	4	1

ตารางที่ 14 ตัวอย่างตารางวิเคราะห์สังคมมิติ (2)

2) นำข้อมูลมาสร้างเป็นตารางสังคมมิติ โดยมีสัญลักษณ์ดังนี้

สัญลักษณ์

ความหมาย

แทน นักเรียนชาย

แทน นักเรียนหญิง

แทน นักเรียนที่ถูกเลือก 5 ครั้ง

แทน นักเรียนที่ถูกเลือก 4 ครั้ง

แทน นักเรียนที่ถูกเลือก 3 ครั้ง

แทน นักเรียนที่ถูกเลือก 2 ครั้ง

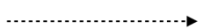
แทน นักเรียนที่ถูกเลือก 1 ครั้ง

แทน การเลือกฝ่ายเดียว

แทน การเลือกกันและกัน

แทน การเลือกฝ่ายเดียวแบบไม่เคยเลือกในครั้งก่อน

แทน การเลือกกันและกันแบบไม่เคยเลือกในครั้งก่อน

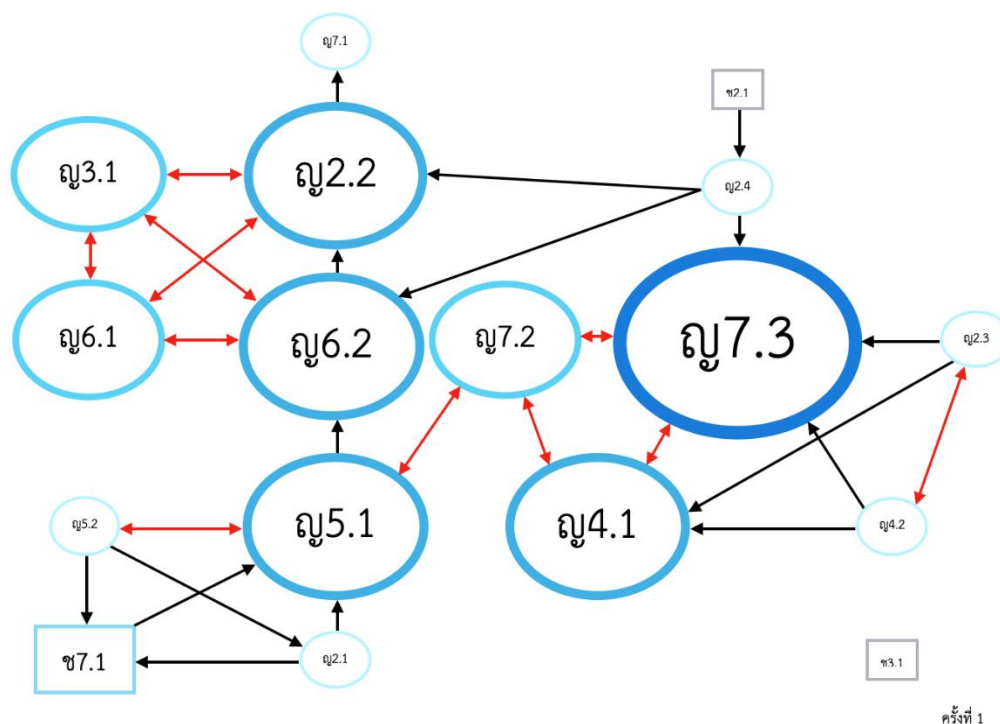
ตารางที่ 15 ผลการเก็บข้อมูลสังคมมิติครั้งที่ 1 (ก่อนการจัดกิจกรรม)

ผู้เลือก ผู้ถูกเลือก	ช 2.1	ญ 2.1	ญ 2.2	ญ 2.3	ญ 2.4	ช 3.1	ญ 3.1	ญ 4.1	ญ 4.2	ญ 5.1	ญ 5.2	ญ 6.1	ญ 6.2	ช 7.1	ญ 7.1	ญ 7.2	ญ 7.3	รวม จำนวน เพื่อนที่ นักเรียน เลือก
ช2.1					1													1
ญ2.1										1				1				2
ญ2.2							1					1			1			3
ญ2.3								1	1								1	3
ญ2.4			1										1				1	3
ช3.1																		0
ญ3.1			1									1	1					3
ญ4.1																1	1	2
ญ4.2				1				1									1	3
ญ5.1											1		1			1		3
ญ5.2		1								1				1				3
ญ6.1			1				1						1					3
ญ6.2			1				1					1						3
ช7.1										1								1
ญ7.1																		0
ญ7.2								1		1							1	3
ญ7.3								1								1		2
รวม จำนวนที่ นักเรียน ถูกเพื่อน เลือก	0	1	4	1	1	0	3	4	1	4	1	3	4	2	1	3	5	38

เนื่องจากเป็นครั้งแรกก่อนการทำกิจกรรม นักเรียนที่ยังไม่เคยทำความรู้จักกัน จึงไม่สามารถเลือกเพื่อนที่ต้องการเขียนชื่อลงในบัตรสังคมมิติได้ครบ 3 คน โดยมีรายละเอียดจำนวนของการเขียนชื่อเพื่อน ดังนี้

- 1) มีนักเรียนที่เขียนชื่อเพื่อนครบ 3 คน จำนวน 10 คน
- 2) มีนักเรียนที่เขียนชื่อเพื่อน 2 คน จำนวน 3 คน
- 3) มีนักเรียนที่เขียนชื่อเพื่อน 1 คน จำนวน 2 คน
- 4) มีนักเรียนที่ไม่เขียนชื่อใครเลย จำนวน 2 คน

จากข้อมูลสามารถสร้างแผนผังสังคมมิติครั้งที่ 1 (ก่อนการจัดกิจกรรม) ได้ดังนี้

ภาพที่ 22 แผนผังสังคมมิติครั้งที่ 1 (ก่อนการจัดกิจกรรม)

ตารางที่ 16 จำนวนเส้นความสัมพันธ์ก่อนการจัดกิจกรรม

ความสัมพันธ์ทางเดียว	ความสัมพันธ์สองทาง	รวม
→	↔	
16	$11 \times 2 = 22$	38

จากการเก็บข้อมูลพบข้อสังเกตดังต่อไปนี้ นักเรียนส่วนมากเลือกเพื่อนที่รู้จักกันมาก่อน แม้ว่าจะไม่ได้เรียนอยู่ห้องเดียวกันในปีการศึกษานี้ ส่งผลให้แผนผังความสัมพันธ์มีลักษณะเป็นกลุ่ม 3 กลุ่มที่มีสมาชิกประมาณ 4 – 5 คน ผู้ที่ถูกเลือกมากที่สุดคือนักเรียน ญ7.3 โดยถูกเลือกจากนักเรียน 5 คน และมีนักเรียนที่ไม่ถูกเลือกเลย 2 คน คือนักเรียน ช2.1 และนักเรียน ช3.1 ซึ่งนักเรียน ช3.1 ไม่ได้เลือกเพื่อนคนใดเลยเช่นกัน

ตารางที่ 17 ผลการเก็บข้อมูลสังคมมิติหลังการจัดกิจกรรม

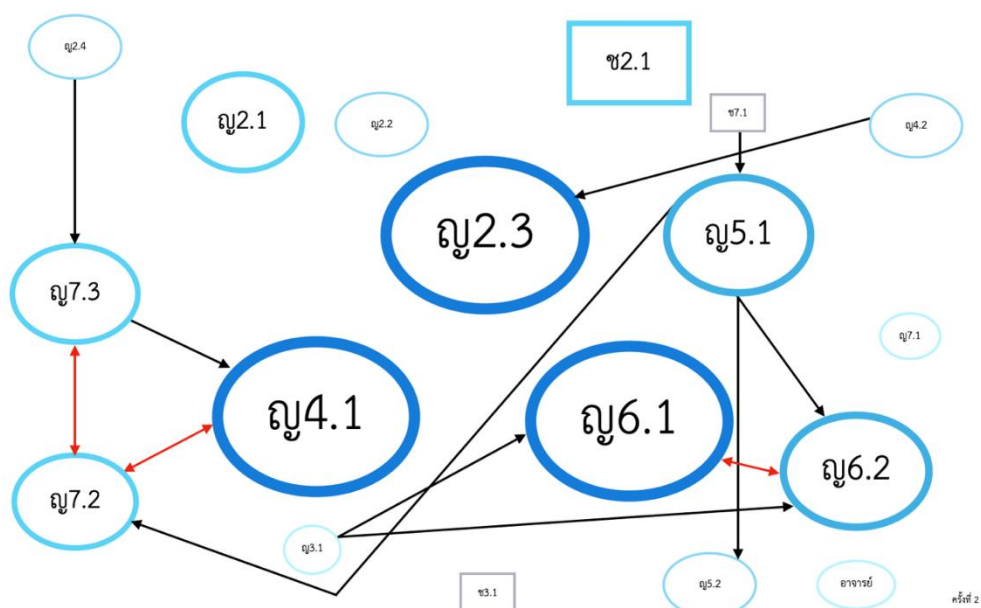
ผู้ถูกเลือก / ผู้เลือก	ช 2.1	ญ 2.1	ญ 2.2	ญ 2.3	ญ 2.4	ช 3.1	ญ 3.1	ญ 4.1	ญ 4.2	ญ 5.1	ญ 5.2	ญ 6.1	ญ 6.2	ช 7.1	ญ 7.1	ญ 7.2	ญ 7.3	อาจารย์	รวม จำนวนเพื่อนที่นักเรียนถูกเลือก
ช2.1		1	1	1															3
ญ2.1																			0
ญ2.2	1	1		1															3
ญ2.3	1	1	1																3
ญ2.4	1													1		1			3
ช3.1							1				1								2
ญ3.1								1				1	1						3
ญ4.1				1						1						1			3
ญ4.2				1						1			1						3
ญ5.1											1		1			1			3
ญ5.2					1			1	1										3
ญ6.1								1					1				1		3
ญ6.2												1						1	2
ช7.1				1	1					1									3
ญ7.1									1	1		1							3
ญ7.2								1				1					1		3
ญ7.3								1				1				1			3
รวม จำนวนที่นักเรียนถูกเพื่อนเลือก	3	3	2	5	2	0	1	5	2	4	2	5	4	0	1	3	3	1	45

การเก็บข้อมูลในครั้งที่ 2 ซึ่งเกิดขึ้นหลังการจัดกิจกรรม ส่งผลให้ จำนวนการเขียนชื่อเพื่อน ของนักเรียนมีเพิ่มขึ้น โดยมีรายละเอียดดังนี้

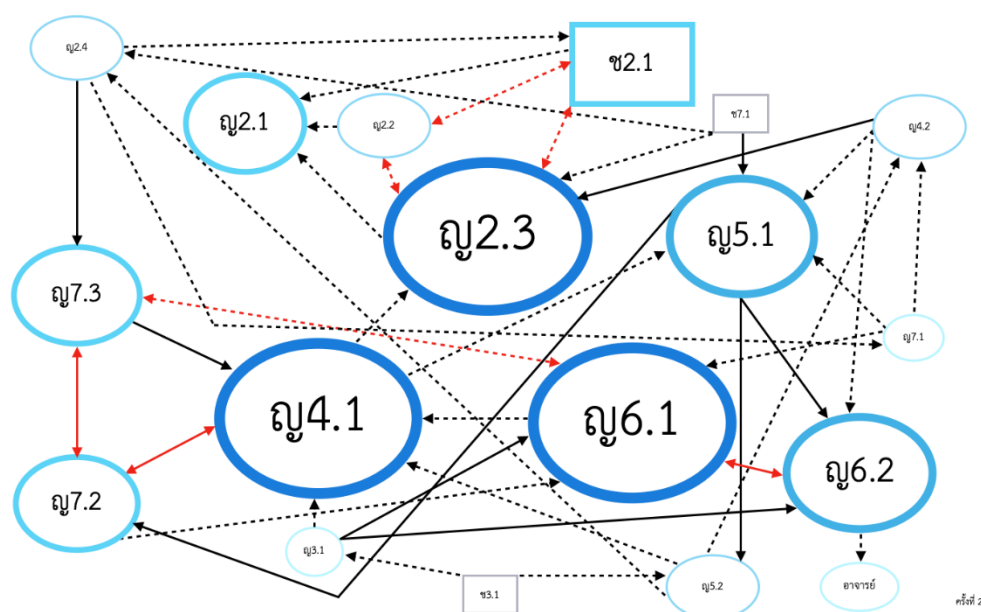
รวมจำนวนเพื่อนที่นักเรียนเลือก

- 1) มีนักเรียนที่เขียนชื่อเพื่อนครบ 3 คน จำนวน 14 คน เพิ่มจากครั้งแรก 4 คน
- 2) มีนักเรียนที่เขียนชื่อเพื่อน 2 คน จำนวน 2 คน ถูกเปลี่ยนจากครั้งแรก 1 คน
- 3) มีนักเรียนที่ไม่เขียนชื่อใครเลย จำนวน 1 คน โดยเป็นคนละคนกับนักเรียนในครั้งแรก
- 4) มีนักเรียนที่เขียนชื่อผู้สอน 1 คน

จากข้อมูลสามารถสร้างแผนผังสังคมมิติครั้งที่ 2 หลังการจัดกิจกรรมได้ดังนี้

ภาพที่ 23 แผนผังสังคมมิติหลังการจัดกิจกรรม (เส้นความสัมพันธ์เดิม)

ภาพที่ 24 แผนผังสังคมมิติหลังการจัดกิจกรรม (เส้นความสัมพันธ์ใหม่)

ตารางที่ 18 ตารางเปรียบเทียบจำนวนเส้นความสัมพันธ์

	ทางเดียว	สองทาง	รวม
ก่อน			38
	คงเดิม	คงเดิม	
	เส้นใหม่	เส้นใหม่	
หลัง			45

จากการเก็บข้อมูลมิติสังคมครั้งที่ 2 พบว่าในการเลือกชื่อเพื่อนจากคำถาม “ใครเป็นผู้มีน้ำใจช่วยเหลือ และสนับสนุนเกื้อกูลเพื่อนมากที่สุด 3 คน” มีจำนวนเส้นความสัมพันธ์เพิ่มขึ้นจากครั้งที่ 1 จำนวน 7 เส้น เนื่องจากนักเรียนได้ทำความรู้จักผ่านการทำกิจกรรมร่วมกันทั้งหมด 6 คาบ นักเรียนจึงสามารถเลือกเขียนชื่อเพื่อนที่ตนเองมีความเห็นว่ามีคุณสมบัติตรงตามคำถามได้มากขึ้น นอกจากนี้ยังมีนักเรียนที่เขียนชื่อผู้สอนลงในบัตรสังคมมิติด้วย แสดงให้เห็นถึงการเป็นต้นแบบด้านคุณลักษณะสนับสนุนเกื้อกูล ซึ่งส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเชิงพุทธิปัญญา ซึ่งเกิดจากการสังเกตและเลียนแบบจากการมีปฏิสัมพันธ์และสิ่งแวดล้อม นอกจากผู้สอนที่เป็นต้นแบบแล้วนักเรียนยังเป็นต้นแบบซึ่งกันและกันอีกด้วย

จากแผนผังความสัมพันธ์ครั้งที่ 2 พบว่าความสัมพันธ์ในลักษณะเป็นกลุ่มเล็กภายในชั้นเรียนลดลงไป แต่พัฒนาเป็นกลุ่มใหญ่ที่มีทั้งนักเรียนและผู้สอนอยู่ร่วมกัน และไม่มีนักเรียนคนใดที่ต้องอยู่โดดเดี่ยว นักเรียนทุกคนเป็นผู้เลือกหรือผู้ถูกเลือกอย่างน้อยหนึ่ง หรืออาจเป็นทั้งสองอย่าง อีกทั้งยังเกิดเส้นความสัมพันธ์ใหม่ 30 เส้น จากเส้นความสัมพันธ์ทั้งหมด 45 เส้น ซึ่งหมายถึงการที่นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนใหม่มากขึ้น ได้เรียนรู้และรู้จักกันมากขึ้นผ่านกิจกรรมการขับร้องประสานเสียงทั้งหมด 6 คาบ

จากแผนผังสังคมมิติทั้งหมดจึงสรุปได้ว่า กิจกรรมขับร้องประสานเสียงตามแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลังทั้ง 6 คาบ สามารถส่งเสริมให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กัน ได้เรียนรู้ซึ่งกันและกัน และเกิดเป็นความสัมพันธ์ใหม่บนพื้นฐานของการมีคุณลักษณะสนับสนุนเกื้อกูลกัน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “ผลการจัดกิจกรรมขับร้องประสานเสียงตามแนวทางการเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลังที่มีต่อทักษะการฟังและคุณลักษณะสันทัดสุนทรี” มีสาระสำคัญดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เสริมสร้างทักษะการฟังผ่านการจัดกิจกรรมขับร้องประสานเสียงตามแนวทางการเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลัง
- 2) เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะสันทัดสุนทรีผ่านการจัดกิจกรรมขับร้องประสานเสียงตามแนวทางการเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลัง

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยทดลองเชิงปริมาณและคุณภาพ มีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. การศึกษาเอกสาร ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เนื้อหาเกี่ยวกับวงขับร้องประสานเสียง ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลัง และทฤษฎีทางจิตวิทยาที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือรวมพลัง

2. การกำหนดกลุ่มประชากรและตัวอย่าง ใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 ในรายวิชาการขับร้องประสานเสียง จำนวนทั้งหมด 17 คน โดยเป็นนักเรียนชายจำนวน 3 คน และนักเรียนหญิงจำนวน 14 คน

3. การเตรียมบทเพลง แผนการสอน และสื่อการสอน ผู้วิจัยเตรียมบทเพลงจำนวน 2 บทเพลง ได้แก่ Shake The Papaya Down ประพันธ์โดย Greg Gilpin และ You Are Loving, You Are Loved ประพันธ์โดย Mark Burrows

ผู้วิจัยออกแบบแผนการสอนระยะยาว 6 สัปดาห์ โดยใช้รูปแบบการเขียนตามรูปแบบของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม คำนึงถึงประเด็นด้านการขับร้องประสานเสียงที่นักเรียนควรรู้ และการเรียงลำดับความยาก-ง่ายของเนื้อหา

ผู้วิจัยออกแบบแผนการสอนรายคาบบนพื้นฐานของทฤษฎีทางจิตวิทยาเพื่อให้เหมาะสมกับพัฒนาการของนักเรียน โดยใช้รูปแบบการเขียนแผนการสอนของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย ฝ่ายประณม กิจกรรมโดยส่วนมากเป็นการขับร้องประสานเสียง และกิจกรรมกลุ่ม เพื่อเสริมสร้างทักษะทางดนตรีและคุณลักษณะทางสังคม

4. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งเครื่องมือวิจัยเป็น 2 ส่วน ได้แก่ เครื่องมือเก็บข้อมูลด้านคุณลักษณะทางสังคม และเครื่องมือเก็บข้อมูลด้านทักษะการฟัง มีรายละเอียดดังนี้

1) เครื่องมือเก็บข้อมูลด้านคุณลักษณะทางสังคม แบ่งเป็น 3 เครื่องมือ ได้แก่ แบบสังเกตพฤติกรรมด้านคุณลักษณะทางสังคม (สำหรับครู) แบบประเมินตนเองด้านคุณลักษณะทางสังคม (สำหรับนักเรียน) และแบบสอบถามสังคมมิติ

2) เครื่องมือเก็บข้อมูลด้านทักษะการฟัง แบ่งเป็น 3 เครื่องมือ ได้แก่ แบบสอบทักษะการฟัง แบบสังเกตพฤติกรรมด้านทักษะการฟัง (สำหรับครู) และแบบประเมินตนเองด้านทักษะการฟัง (สำหรับนักเรียน)

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลทั้งก่อน ระหว่าง และหลังการจัดกิจกรรม โดยมีระยะเวลา 7 สัปดาห์ ตั้งแต่เดือนมกราคม - กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2563 มีรายละเอียดดังนี้

ขั้นที่ 1 ก่อนการจัดกิจกรรม ในสัปดาห์ที่ 1 นักเรียนสอบทักษะการฟังก่อนการจัดกิจกรรม และตอบแบบสอบถามสังคมมิติ

ขั้นที่ 2 ดำเนินการจัดกิจกรรม ในสัปดาห์ที่ 2 – 7 ผู้วิจัยได้ดำเนินการกิจกรรมตามแผนการสอน การขับร้องประสานเสียงตามแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลัง โดยใน 1 คาบ (60 นาที) ประกอบด้วยกิจกรรมขับร้องประสานเสียงประมาณ 50 – 52 นาที และกิจกรรมกลุ่มประมาณ 5 - 8 นาที

ขั้นที่ 3 ผู้วิจัยใช้เครื่องมือเก็บข้อมูล ได้แก่ 1) แบบสังเกตพฤติกรรมด้านทักษะการฟัง (สำหรับครู) 2) แบบประเมินตนเองด้านทักษะการฟัง (สำหรับนักเรียน) 3) แบบสังเกตพฤติกรรมด้านคุณลักษณะทางสังคม (สำหรับครู) และ 4) แบบประเมินตนเองด้านคุณลักษณะทางสังคม (สำหรับนักเรียน) โดยเก็บข้อมูลทุกครั้งที่ทำกิจกรรม รวมทั้งหมด 6 ครั้ง

ขั้นที่ 4 หลังการจัดกิจกรรม นักเรียนสอบทักษะการฟังหลังการจัดกิจกรรม และตอบแบบสอบถามสังคมมิติ

6. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ผลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพดังนี้ ด้านทักษะการฟัง

1) แบบสอบทักษะการฟัง วิเคราะห์เปรียบเทียบผลการสอบก่อนและหลังทำกิจกรรม โดยการวิเคราะห์เชิงปริมาณใช้สถิติเชิงบรรยาย (descriptive statistic) ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และสถิติเชิงอ้างอิงแบบกลุ่มเดียว (t-Test)

2) แบบสังเกตพฤติกรรมด้านทักษะการฟัง วิเคราะห์เชิงปริมาณด้วยสถิติเชิงบรรยาย (descriptive statistic) ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และวิเคราะห์เชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

3) แบบบันทึกหลังการจัดกิจกรรมของนักเรียน วิเคราะห์เชิงปริมาณด้วยสถิติเชิงบรรยาย (descriptive statistic) ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และวิเคราะห์เชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ด้านคุณลักษณะทางสังคม

1) แบบสังเกตพฤติกรรมด้านคุณลักษณะทางสังคม วิเคราะห์เชิงปริมาณด้วยสถิติเชิงบรรยาย (descriptive statistic) ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และวิเคราะห์เชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

2) วิเคราะห์แบบประเมินตนเองของนักเรียนเชิงปริมาณด้วยสถิติเชิงบรรยาย (descriptive statistic) ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และวิเคราะห์เชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

3) แบบสอบถามสังคมมิติ วิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยการแจกแจงความถี่ของการเลือกของนักเรียนในตาราง และสรุปเป็นแผนผังสังคมมิติเพื่อนที่สนับสนุนเกื้อกูลผู้อื่นมากที่สุด

7. สรุป อภิปรายผล และนำเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ นำข้อมูลที่รวบรวมได้จากขั้นตอนการวิจัยทั้ง 7 ขั้นตอน มาสรุปและอภิปรายผลเพื่อนำเสนอเป็นรูปเล่มวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ผลการจัดกิจกรรมขับร้องประสานเสียงตามแนวทางการเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลังที่มีต่อทักษะการฟังและคุณลักษณะสันทัดสุนทรีเกื้อกูล” สามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้ 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านทักษะการฟังของนักเรียน

- 1.1 ผลสอบทักษะการฟังก่อนและหลังการจัดกิจกรรม
- 1.2 ผลการสังเกตพฤติกรรมด้านทักษะการฟัง
- 1.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินตนเองด้านทักษะการฟังของนักเรียน

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านคุณลักษณะสันทัดสุนทรีเกื้อกูลกันของนักเรียน

- 2.1 ผลการสังเกตพฤติกรรมด้านคุณลักษณะสันทัดสุนทรีเกื้อกูลกัน
- 2.2 ผลการประเมินตนเองด้านคุณลักษณะสันทัดสุนทรีเกื้อกูลของนักเรียน
- 2.3 ผลการวิเคราะห์สัมคมมิติ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านทักษะการฟังของนักเรียน

1.1 ผลสอบทักษะการฟังก่อนและหลังการจัดกิจกรรม

จากการสอบทักษะการฟังก่อนและหลังการจัดกิจกรรมของนักเรียน 17 คน สามารถสรุปข้อมูลได้ดังนี้

1. จากการสอบทักษะการฟังพบว่าคะแนนทักษะการฟังหลังการจัดกิจกรรมของนักเรียนทุกคนมีค่าสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรม
2. ค่าเฉลี่ยผลสอบทักษะการฟังหลังการจัดกิจกรรม ($M = 15.29, SD = 3.39$) สูงกว่าผลสอบก่อนการจัดกิจกรรม ($M = 10.18, SD = 5.34$) อย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ก่อนการจัดกิจกรรม นักเรียนที่ได้คะแนนสูงสุด ได้ 19 คะแนน และหลังจัดกิจกรรมได้ 20 คะแนน จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน โดยเป็นนักเรียนคนเดียวกัน
4. นักเรียนที่มีคะแนนพัฒนาการมากที่สุด มี 11 คะแนน โดยก่อนการจัดกิจกรรมได้ 7 คะแนน และหลังกิจกรรมได้ 18 คะแนน จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน
5. นักเรียนที่มีคะแนนพัฒนาการน้อยที่สุด มี 1 คะแนน พบว่ามี 3 คน โดยเป็นนักเรียนที่มีคะแนนค่อนข้างสูงในการสอบก่อนการจัดกิจกรรม มีคะแนนดังนี้

นักเรียนคนที่ 1 ก่อนการจัดกิจกรรมได้ 14 คะแนน หลังการจัดกิจกรรมได้ 15 คะแนน

นักเรียนคนที่ 2 ก่อนการจัดกิจกรรมได้ 17 คะแนน หลังการจัดกิจกรรมได้ 18 คะแนน

นักเรียนคนที่ 3 ก่อนการจัดกิจกรรมได้ 19 คะแนน หลังการจัดกิจกรรมได้ 20 คะแนน

6. นักเรียนที่ได้คะแนนน้อยที่สุดในการสอบก่อนการจัดกิจกรรม ได้ 0 คะแนน และหลังจัดกิจกรรมได้ 9 คะแนน จัดเป็นนักเรียนที่มีคะแนนพัฒนาการสูงเป็นลำดับที่ 3 จากทั้งหมด 17 คน

7. นักเรียนสามารถร้องเพลงได้ถูกต้องตรงระดับเสียงและมีความไพเราะมากขึ้น

1.2 ผลการสังเกตพฤติกรรมด้านทักษะการฟัง

ระหว่างการจัดกิจกรรม 6 ครั้ง พบว่านักเรียนสามารถปฏิบัติทักษะการฟังดนตรีพื้นฐาน ได้แก่ 1) ฟังและร้องโน้ตตามระดับเสียงที่ได้ยินได้ (echo) และ 2) ฟังและร้องเพลงพร้อมกับเพื่อนในแนวเสียงเดียวกันได้ (unison) ได้ตั้งแต่ครั้งแรกของการจัดกิจกรรม ในขณะที่ทักษะการฟังในวงขับร้องประสานเสียง ได้แก่ 1) ฟังอย่างเข้าใจและร้องประโยคเพลงในลักษณะถาม-ตอบได้ (question & answer) 2) ฟังทำนองและร้องเพลงสองแนวพร้อมกับเพื่อนในแนวเสียงที่ต่างจากตนเองได้ (two-part) และ 3) ฟังทำนองที่แตกต่างและร้องประสานเสียงแบบหลายแนวและแนวเดียวได้ (harmony) ปรากฏในการทำกิจกรรมตั้งแต่ครั้งที่ 3 ถึงครั้งที่ 6 เนื่องจากนักเรียนทุกคนไม่เคยขับร้องประสานเสียงมาก่อน กิจกรรมที่จัดในครั้งที่ 1 และ 2 จึงมุ่งเน้นที่พื้นฐานการฟังดนตรีซึ่งเป็นทักษะเริ่มต้นและไม่ง่ายสำหรับนักเรียน แล้วจึงเพิ่มความซับซ้อนของทักษะตั้งแต่ครั้งที่ 3 เมื่อนักเรียนสามารถปฏิบัติทักษะพื้นฐานการฟังได้ดีขึ้นแล้ว เมื่อจบการจัดกิจกรรมพบว่านักเรียนมีพัฒนาการทักษะการฟังที่ดีขึ้น โดยจะเริ่มดีขึ้นเมื่อได้ปฏิบัติทักษะนั้นซ้ำเป็นครั้งที่ 3

1.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินตนเองด้านทักษะการฟังของนักเรียน

จากการเก็บข้อมูลด้วยแบบประเมินตนเองด้านทักษะการฟังของนักเรียนจากกิจกรรมทั้ง 6 ครั้ง สามารถสรุปเป็นตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 5.1 ค่าเฉลี่ยผลการประเมินตนเองด้านการฟังของนักเรียน

หัวข้อ	คาบที่ 1	คาบที่ 2	คาบที่ 3	คาบที่ 4	คาบที่ 5	คาบที่ 6	เฉลี่ย
1. ฉันได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ของดนตรีในวันนี้	3.94	4.29	4.44	4.00	3.88	3.88	4.07
2. ฉันเข้าใจเกี่ยวกับการฟังเพิ่มขึ้น	3.71	4.12	4.13	4.00	4.06	4.13	4.03
3. ฉันเข้าใจเกี่ยวกับการขับร้องประสานเสียงเพิ่มขึ้น	3.76	4.12	4.19	3.63	3.59	4.50	3.97
4. ฉันสามารถขับร้องพร้อมกับเพื่อน ๆ ได้เป็นอย่างดี	4.24	4.00	4.31	4.44	4.29	4.56	4.31
5. ฉันมีความสุขกับกิจกรรมการเรียนรู้ในวันนี้	4.24	4.00	4.06	4.00	3.59	4.63	4.09
เฉลี่ย	3.96	4.11	4.23	4.01	3.88	4.34	

จากแบบประเมินตนเองด้านทักษะการฟังของนักเรียน สรุปได้ว่า

1. นักเรียนมีการประเมินตนเองด้านทักษะการฟังสูงที่สุดในคาบที่ 6 โดยคะแนนประเมินรวมเฉลี่ยได้ 4.34 คะแนน ซึ่งสอดคล้องกับการสังเกตจากผู้วิจัย
2. คะแนนเฉลี่ยของทั้ง 6 คาบ เรียงหัวข้อที่ได้คะแนนมากที่สุดไปถึ้น้อยสุดตามลำดับมีดังนี้
 - 1) ฉันสามารถขับร้องพร้อมกับเพื่อน ๆ ได้เป็นอย่างดี
 - 2) ฉันมีความสุขกับกิจกรรมการเรียนรู้ในวันนี้
 - 3) ฉันได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ของดนตรีในวันนี้
 - 4) ฉันเข้าใจเกี่ยวกับการฟังเพิ่มขึ้น
 - 5) ฉันเข้าใจเกี่ยวกับการขับร้องประสานเสียงเพิ่มขึ้น

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านคุณลักษณะสนับสนุนเกื้อกูลกันของนักเรียน

2.1 ผลการสังเกตพฤติกรรมด้านคุณลักษณะสนับสนุนเกื้อกูลกัน

จากการสังเกตพฤติกรรมด้านคุณลักษณะสนับสนุนเกื้อกูลกันสรุปได้ว่า นักเรียนมีคุณลักษณะการสนับสนุนเกื้อกูลเพิ่มขึ้นในหัวข้อ 1) การทำกิจกรรมร่วมกัน 2) การกล้าแสดงความคิดเห็น และ 3) การให้เกียรติด้วยการรับฟัง ในส่วนการร่วมกันแก้ปัญหาและการให้ความช่วยเหลือเพื่อน อยู่ในเกณฑ์ที่แสดงพฤติกรรมมาก แต่ปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์ของกิจกรรมในแต่ละคาบ และพฤติกรรมที่มีการแสดงออกปานกลางคือ 1) การกล้าขอความช่วยเหลือ และ 2) การสอนเพื่อน โดยที่เพื่อนไม่ต้องขอ โดยการกล้าขอความช่วยเหลือจะเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกน้อยที่สุดจากหัวข้อทั้งหมด

2.2 ผลการประเมินตนเองด้านคุณลักษณะสนับสนุนเกื้อกูลของนักเรียน

จากการเก็บข้อมูลด้วยแบบประเมินตนเองด้านคุณลักษณะสนับสนุนเกื้อกูลของนักเรียนจากกิจกรรมทั้ง 6 ครั้ง สามารถสรุปเป็นตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 5.2 ค่าเฉลี่ยผลการประเมินตนเองด้านคุณลักษณะสนับสนุนเกื้อกูลของนักเรียน

หัวข้อ	คาบ ที่ 1	คาบ ที่ 2	คาบ ที่ 3	คาบ ที่ 4	คาบ ที่ 5	คาบ ที่ 6	เฉลี่ย
1. ฉันให้ความร่วมมือกับกิจกรรมในชั้นเรียน	4.12	3.94	4.31	3.50	4.24	4.00	4.02
2. ฉันร่วมมือกับเพื่อนในการทำกิจกรรมกลุ่ม	4.06	4.47	4.38	3.44	3.94	4.06	4.06
3. ฉันรับฟังเมื่อเพื่อนเสนอความคิดเห็น	4.24	4.59	4.25	3.69	4.00	4.13	4.15
4. ฉันพร้อมเสมอหากเพื่อนขอความช่วยเหลือ	4.06	4.18	4.44	3.75	4.06	4.25	4.12
5. ฉันมีความสุขกับการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน	4.24	4.06	4.31	3.88	3.88	4.28	4.11
เฉลี่ย	4.14	4.25	4.34	3.65	4.02	4.14	

จากแบบประเมินตนเองด้านทักษะการฟังของนักเรียน สรุปได้ว่า

1. นักเรียนประเมินตนเองสูงสุดในด้านคุณลักษณะสนับสนุนเกื้อกูลคือ ฉันรับฟังเมื่อเพื่อนเสนอความคิดเห็น (4.15) ซึ่งสอดคล้องกับการสังเกตจากผู้วิจัยที่มีผลสังเกตว่านักเรียนให้เกียรติเพื่อนด้วยการรับฟัง

2. คะแนนเฉลี่ยของทั้ง 6 คาบ เรียงหัวข้อที่ได้คะแนนมากที่สุดไปถึ้น้อยสุดตามลำดับมีดังนี้

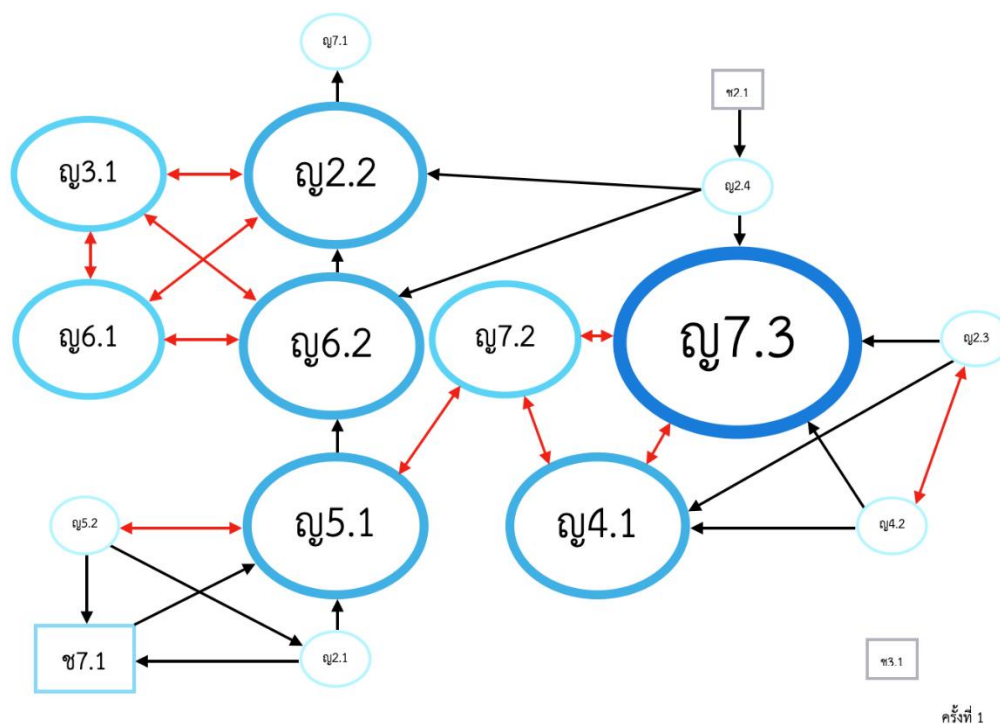
- 1) ฉันรับฟังเมื่อเพื่อนเสนอความคิดเห็น
- 2) ฉันพร้อมเสมอหากเพื่อนขอความช่วยเหลือ
- 3) ฉันมีความสุขกับการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน
- 4) ฉันร่วมมือกับเพื่อนในการทำกิจกรรมกลุ่ม
- 5) ฉันให้ความร่วมมือกับกิจกรรมในชั้นเรียน

2.3 ผลการวิเคราะห์สังคมมิติ

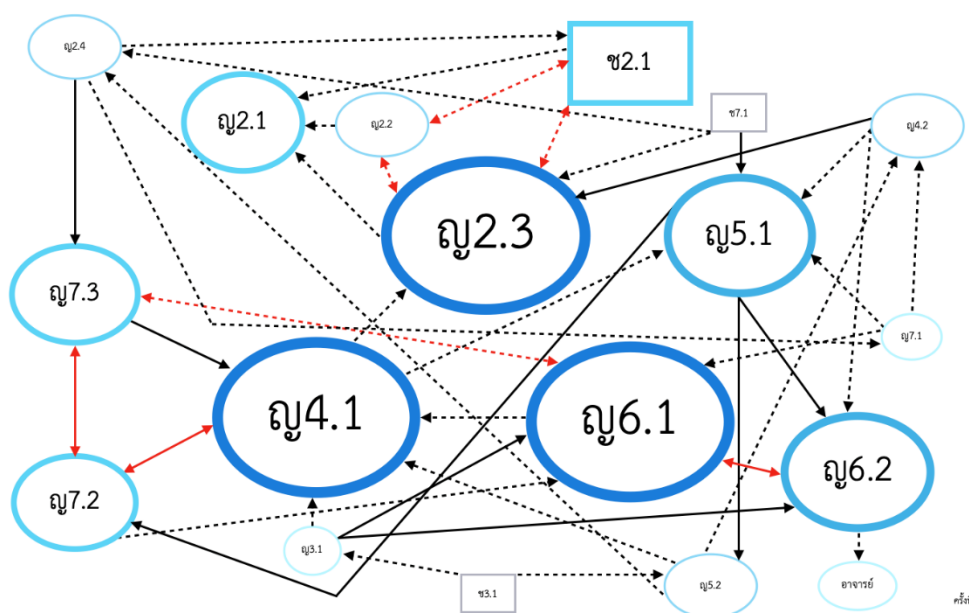
จากการเก็บข้อมูลสังคมมิตีก่อนและหลังการจัดกิจกรรม ด้วยคำถาม “ใครเป็นผู้มีน้ำใจช่วยเหลือ และสนับสนุนเกื้อกูลเพื่อนมากที่สุด 3 คน” พบว่าก่อนการทำกิจกรรมมีเส้นความสัมพันธ์ทั้งหมด 38 เส้น และมีลักษณะเป็นกลุ่มย่อยที่นักเรียนเลือกกันเองภายในกลุ่ม แต่หลังการจัดกิจกรรมพบว่ามีเส้นความสัมพันธ์ใหม่เพิ่มขึ้น 30 เส้น และเมื่อรวมทั้งหมดมีเส้นความสัมพันธ์ 45 เส้น เกิดจากนักเรียนได้เลือกเพื่อนมากขึ้นจากก่อนการจัดกิจกรรม และมีลักษณะการเป็นกลุ่มย่อยลดลง ดังที่ปรากฏในตารางเส้นความสัมพันธ์และแผนผังสังคมมิติทั้งสองครั้ง

ตารางที่ 5.3 ตารางเปรียบเทียบจำนวนเส้นความสัมพันธ์

	ทางเดียว	สองทาง	รวม
ก่อน	 16	 $11*2 = 22$	38
หลัง	<div> <div>คงเดิม</div> <div>เส้นใหม่</div> </div> 9 22	<div> <div>คงเดิม</div> <div>เส้นใหม่</div> </div> $3*2 = 6$ $4*2 = 8$	45

ภาพ 5.1 แผนผังสังคมมิตีก่อนการจัดกิจกรรม

ภาพ 5.2 แผนผังสังคมมิติหลังการจัดกิจกรรม

สรุปได้ว่าการจัดกิจกรรมขับเคลื่อนประสานเสียงตามแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลัง ส่งผลให้นักเรียนสามารถเสริมสร้าง แสดงออก และรับรู้คุณลักษณะการสนับสนุนเกื้อกูลของตนเอง และผู้อื่น

อภิปรายผลการวิจัย

1. ข้อสังเกตการใช้แนวทางการเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลังในชั้นเรียน มี 3 ประเด็น ดังนี้

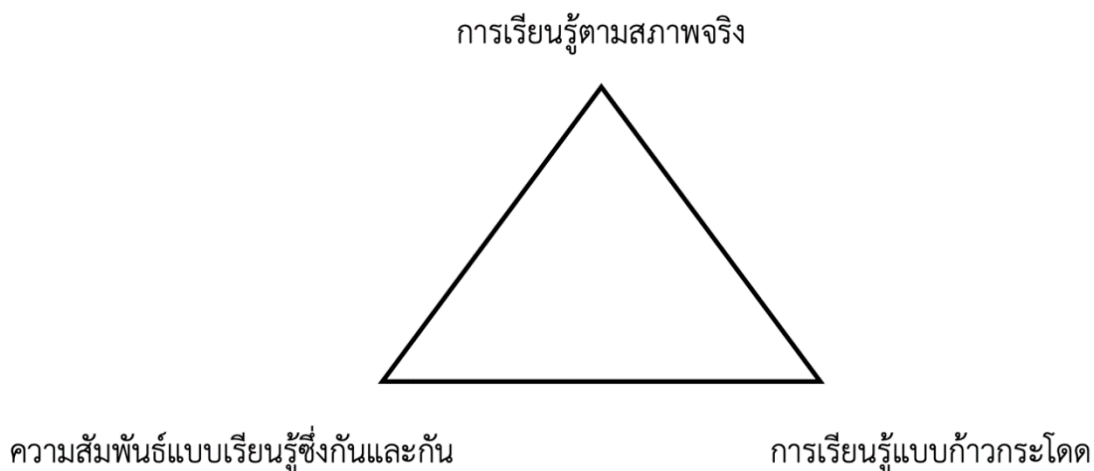
1.1 การรู้จักตนเองและการจัดการความรู้สึกของนักเรียน จากการเก็บข้อมูลแม้ว่าในการจัดกิจกรรมครั้งที่ 4 และ 5 มีผลประเมินตนเองที่ลดลงเนื่องจากกิจกรรมมีความท้าทายจากการเพิ่มแนวประสานเสียงและการเล่นเครื่องประกอบจังหวะ แต่กลับมีผลประเมินตนเองสูงขึ้นในครั้งที่ 6 แม้ว่านักเรียนจะพบอุปสรรคแต่ก็มีความมานะพยายาม จนสามารถก้าวข้ามและจัดการความรู้สึกตนเองให้เข้มแข็งอีกครั้ง ซึ่งสามารถมองได้ว่าเป็นผลจากการออกแบบกิจกรรมตามเงื่อนไขของทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลัง ของซาโต มานาบุ ดังนี้

1) การเรียนรู้ตามสภาพจริง ในการจัดกิจกรรมซึ่งมีเนื้อหาหลักคือการขับร้องประสานเสียง นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติทักษะจริง โดยมีเนื้อหาทางดนตรี ได้แก่ จังหวะ ทำนอง และเสียงประสาน ทักษะทางดนตรีที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การฟัง การร้อง และการอ่าน

2) ความสัมพันธ์แบบเรียนรู้ซึ่งกันและกัน หรือรับฟังซึ่งกันและกัน การจัดกิจกรรมในแต่ละครั้ง ประกอบด้วยกิจกรรมขับร้องประสานเสียง 50 – 52 นาที และกิจกรรมกลุ่ม 8 – 10 นาที ระหว่างการจัดกิจกรรมนักเรียนจะมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนเสมอ นักเรียนได้แสดงออกถึงความเข้าใจเพื่อน เช่น เพื่อนที่ต้องการเวลามากกว่าคนอื่นในการทำความเข้าใจและฝึกทักษะ เป็นนักเรียนที่ยังขอความช่วยเหลือไม่เป็น นักเรียนรอบข้างจึงคอยช่วยเหลือ แต่ไม่แสดงออกถึงการบังคับฝืนใจ หากเพื่อนยังทำไม่ได้หรือยังไม่เข้าใจ แสดงออกถึงความเข้าใจและยอมรับในตัวตนของเพื่อน หรือนักเรียนที่มีปัญหาในการเข้ากลุ่ม ในช่วงกิจกรรมขับร้องประสานเสียงบางครั้งนักเรียนไม่สามารถมีสมาธิกับกิจกรรมได้ เพื่อนที่อยู่ใกล้จึงคอยเรียกหรือส่งสัญญาณเพื่อเตือน อย่างไรก็ตามนักเรียนไม่ได้เข้าใจกันเสมอ บางครั้งจึงเกิดการต่อว่าหรือแสดงท่าทีไม่พอใจ ซึ่งนำไปสู่การเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ส่งผลให้เกิดการปรับตัวเพื่อให้สามารถทำกิจกรรมร่วมกันได้อย่างราบรื่น

3) การเรียนรู้แบบก้าวกระโดด (ความท้าทาย) ในกิจกรรมครั้งที่ 4 และ 5 มีความท้าทายมากขึ้นเนื่องจากการเพิ่มทักษะการบรรเลงเครื่องเคาะจังหวะ (Shaker) ในเพลง Shake the Papaya Down และมีแนวร้องประสานเสียงที่เพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้นักเรียนต้องเผชิญกับการเรียนรู้แบบก้าวกระโดด เนื่องจากการเพิ่มทักษะการบรรเลงเครื่องดนตรี นอกจากนักเรียนต้องมีสมาธิกับการฟังและร้องแล้ว ยังต้องมีสมาธิในบรรเลงเครื่องเคาะจังหวะให้ถูกต้องด้วย ผลคือนักเรียนสามารถปฏิบัติทักษะทั้งฟัง ร้อง และบรรเลงเครื่องดนตรีพร้อมกันได้ภายในการจัดกิจกรรม 2 คาบ

ดังนั้นการจัดกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้เรียนรู้ตามสภาพจริง มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน และมีความท้าทาย จึงมีส่วนสำคัญให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ในการรู้จักตนเองและจัดการความรู้สึกของตนเอง

ภาพ 5.3 เจื่อนไขสำคัญที่ทำให้เกิดการเรียนรู้

1.2 การเรียนรู้ทักษะสังคมผ่านกิจกรรมที่เน้นกระบวนการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางการเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลัง เป็นกิจกรรมที่เน้นกระบวนการเรียนรู้มากกว่าผลลัพธ์ด้านวิชาการ เช่น ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ ผลคะแนนสอบ ลักษณะกิจกรรมการเรียนรู้ในวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ 1) กิจกรรมที่ท้าทายความสามารถของนักเรียนโดยไม่ซับซ้อนหรือยากจนเกินไป 2) กิจกรรมที่ให้นักเรียนทุกคนปฏิบัติเหมือนกัน เพื่อทุกคนจะได้มีความเข้าใจในงานเหมือนกันและสามารถสนับสนุนกันได้ หากใครเกิดปัญหาเพื่อนที่อยู่ข้างเคียงจะช่วยให้ได้ 3) กิจกรรมที่มีการจับเวลาทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้ออกแบบตามทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลัง สามารถช่วยคุณชั้นเรียนและสร้างความท้าทายให้นักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ และ 4) กิจกรรมกลุ่มเล็กยังทำให้นักเรียนมีโอกาสได้พูดคุยแลกเปลี่ยนรับฟังผู้อื่น ส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะทางสังคม

1.3 การนำสื่อที่เป็นรูปธรรมมาใช้ในการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน สื่อที่เป็นรูปธรรม เป็นการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนที่ชัดเจนและยังส่งเสริมพฤติกรรมเชิงบวกที่ผู้วิจัยต้องการ ผู้วิจัยได้สร้างสื่อต่าง ๆ เพื่อช่วยในการคุณชั้นเรียน ได้แก่ ป้ายคะแนนกลุ่ม เชือกกระบุตำแหน่งการยืน และบัตรคำพูด พบว่าป้ายคะแนนกลุ่มสามารถช่วยคุณชั้นเรียนได้ดี และส่งเสริมให้นักเรียนคิดก่อนแสดงออกมากขึ้น รวมถึงมีนักเรียนบางคนที่เคยดูแลเพื่อนในกลุ่มเพื่อช่วยให้กลุ่มได้คะแนนที่ดีขึ้น เชือกกระบุตำแหน่งการยืนช่วยให้ผู้เรียนรักษารูปแบบการยืนครึ่งวงกลม และช่วยให้นักเรียนสามารถทำกิจกรรมขับร้องประสานเสียงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ในครั้งนี้นักเรียนที่แสดงไว้หน้าห้องจะได้รับความสนใจจากนักเรียน และทำหน้าที่เป็นสื่อในการกระตุ้นพฤติกรรมเชิงบวกได้ระดับหนึ่ง แต่ยังสามารถนำไปใช้จริงในสถานการณ์อื่น เช่น ในห้องเรียนประจำชั้นที่นักเรียนต้องอยู่ร่วมกันและมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนในชั้นเรียน นักเรียนสามารถนำบัตรคำพูดไปมอบให้เพื่อสื่อสารถึงความรู้สึกต่าง ๆ เช่น ขอบคุณ ขอโทษ หรือให้ฉันช่วยอะไรไหม เป็นต้น หากนำบัตรคำพูดมาใช้งานในห้องประจำชั้นจะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนกล้าแสดงออกและได้เรียนรู้ทักษะทางสังคมอย่างสม่ำเสมอตลอดวัน

2. ข้อเสนอแนะด้านทฤษฎีจิตวิทยา

จากการวิจัยในครั้งนี้ พบว่านักเรียนพยายามทำตามกฎกติกาในชั้นเรียน มีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมอยู่เสมอ เรียนรู้ได้ดีขึ้นเมื่อมองเห็นความเชื่อมโยงอย่างเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับทฤษฎีจิตทฤษฎีพัฒนาการเขาวนปัญญาของวิกิอทสกี (สรวงศ์ โค้วตระกูล, 2556; นุชลี อุปภัย, 2558)

ในการทำกิจกรรมข้อร้องเรียนเสียง ผู้วิจัยมีกติกาให้นักเรียนยืนในตำแหน่งของตนเอง ตั้งใจร้องและฟังเพื่อน และไม่รบกวนเพื่อนขณะทำกิจกรรม ผู้วิจัยสังเกตได้ว่านักเรียนบางคนยังควบคุมตัวเองได้ไม่ตึง ส่งผลให้มีสมาธิจดจ่อกับกิจกรรมเป็นครั้งคราว แต่เมื่อได้รับการเตือนจากผู้วิจัยหรือเพื่อน นักเรียนมีความพยายามที่จะประพฤติตนให้ดีขึ้น

ในการทำกิจกรรมกลุ่มนักเรียนกระตือรือร้นและให้ความร่วมมือกับกิจกรรมเป็นอย่างดี ซึ่งมีผลลัพธ์ที่แตกต่างกันไปตามทักษะของแต่ละคน ผู้วิจัยพบข้อสังเกตว่านักเรียนพยายามเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มจึงให้ความร่วมมือกับเพื่อนอย่างเต็มที่ และยังพบว่านักเรียนมีความใส่ใจในการดูแลเพื่อนที่มีทักษะในการเรียนน้อย โดยในช่วงแรกผู้วิจัยเป็นผู้ดูแลและขอความร่วมมือจากนักเรียนคนอื่นให้คอยช่วยดูแลเพื่อน แต่ในช่วงหลังนักเรียนเกิดความใส่ใจดูแลกันเองตั้งแต่การที่ยืนในวงไปจนถึงการทำกิจกรรมกลุ่ม สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเชิงพุทธิปัญญาของบันดูราซึ่งกล่าวว่ามนุษย์มีการสังเกตและเลียนแบบสิ่งรอบตัวเสมอ และสอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาการเขาวนปัญญาของวิกิอทสกีซึ่งกล่าวว่าแหล่งที่มาทางสังคมที่มีผลต่อความคิด คือการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น และเมื่อเด็กได้ร่วมกิจกรรมกับผู้อื่นที่มีความคิดที่ดีกว่าจะช่วยให้เรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น

3. ความเชื่อมโยงระหว่างทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลังและการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ

การเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลังมีลักษณะของการเน้นกระบวนการกลุ่มซึ่งสอดคล้องกับการรวมพลังทำงานเป็นทีมซึ่งเป็น 1 ใน 6 สมรรถนะของหลักสูตรฐานสมรรถนะ เช่น ทักษะการเป็นผู้นำและผู้ตาม การทำงานร่วมกับผู้อื่น และการสร้างความสัมพันธ์อันดีภายในกลุ่ม

หลักสูตรฐานสมรรถนะคือหลักสูตรที่มุ่งเตรียมผู้เรียนให้มีความพร้อมกับการใช้ชีวิตในโลกที่วิทยาการก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2564; สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2564) หลักสูตรฐานสมรรถนะเป็นหลักสูตรที่ประเทศไทยกำลังพัฒนาและให้ความสนใจ เนื่องจากเป็นหลักสูตรที่มีแนวคิดทันสมัยและครอบคลุมประเด็นการใช้ชีวิตในอนาคตของนักเรียน โดยมีสมรรถนะ 6 ด้าน ดังนี้

- 1) การจัดการตนเอง
- 2) การคิดขั้นสูง
- 3) การสื่อสาร
- 4) การรวมพลังทำงานเป็นทีม
- 5) การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง
- 6) การอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืน

ภาพ 5.4 สมรรถนะหลัก 6 ด้าน

(ที่มา: <https://cbethailand.com>)

จากสมรรถนะทั้ง 6 ด้าน พบว่าทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลังมีความสอดคล้องกับสมรรถนะทั้งหมด 4 ด้าน ดังนี้

3.1 สมรรถนะการจัดการตนเอง เมื่อนักเรียนทำกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลัง นักเรียนจะต้องจัดการกับอารมณ์และหาวิธีในการจัดการปัญหาซึ่งเกิดในการเรียน โดยอาจเกิดจากทักษะที่ยังไม่เพียงพอของตนเอง หรือจากความท้าทายของกิจกรรม และเมื่อนักเรียนได้ทำกิจกรรมจนสำเร็จจะส่งเสริมให้นักเรียนรู้สึกภูมิใจและมองเห็นคุณค่าในตัวเอง

3.2 สมรรถนะการคิดขั้นสูง กิจกรรมในการเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลัง ควรมีความท้าทาย เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนสามารถคิดและเรียนรู้อย่างก้าวกระโดดได้ สอดคล้องกับการส่งเสริมให้นักเรียนสามารถคิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดอย่างมีระบบ คิดสร้างสรรค์ และคิดแก้ปัญหาได้

3.3 สมรรถนะการสื่อสาร คือการรับรู้ รับฟัง ตีความ และส่งสารโดยผ่านกระบวนการความคิด คำนึงถึงผลกระทบจากการสื่อสารและสื่อสารด้วยความเข้าใจและระมัดระวัง สอดคล้องกับการรับฟังซึ่งกันและกันตามแนวทางการเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลัง

3.4 สมรรถนะการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง รู้จักเคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น เห็นอกเห็นใจ และมีส่วนร่วมอย่างมีวิจารณญาณ เป็นองค์ประกอบของสมรรถนะที่สอดคล้องกับการทำงานเป็นกลุ่ม การรับฟังและแสดงความคิดเห็นโดยคำนึงถึงผู้อื่น ส่งผลให้เกิดเป็นความสัมพันธ์อันดีภายในกลุ่ม

เห็นได้ว่าแนวทางการเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลังมีความสอดคล้องกับหลักสูตรฐานสมรรถนะหลายประการ ซึ่งการนำแนวคิดทั้งสองแนวคิดมาประยุกต์ใช้ร่วมกันในชั้นเรียน จะส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะและสมรรถนะที่รอบด้านทั้งในมิติของตนเองและการใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่น อันเป็นเรื่องสำคัญสำหรับการใช้ชีวิตในสังคมต่อไป

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การนำกิจกรรมในวิจัยครั้งนี้ไปประยุกต์ใช้ ผู้วิจัยควรปรับกิจกรรมให้เหมาะสมกับจำนวนนักเรียน พื้นที่ และระยะเวลาที่มีในการจัดกิจกรรม เพื่อให้เกิดประโยชน์กับนักเรียนสูงสุด หากมีนักเรียนจำนวนมากควรแบ่งกลุ่มไม่เกินกลุ่มละ 5 – 6 คน

2. กิจกรรมในวิจัยครั้งนี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้การจัดการเรียนการสอนในวิชาดนตรีรูปแบบต่าง ๆ เนื่องจากการเรียนการสอนดนตรีมีลักษณะของการเป็นกิจกรรมกลุ่ม เช่น การรวมวงหรือกิจกรรมในห้องเรียนทั่วไป อย่างไรก็ตามต้องคำนึงถึงความสมดุลระหว่างทักษะทางดนตรีและทักษะทางสังคมที่นักเรียนจะได้รับ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำวิจัยโดยนำแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลังไปใช้ในชั้นเรียนดนตรีแบบอื่น ๆ หรือห้องเรียนประจำชั้นที่นักเรียนได้มีการปฏิสัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เพื่อส่งเสริมให้เกิดทักษะทางสังคมอย่างยั่งยืน
2. ควรทำวิจัยโดยนำแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลังไปใช้ในหลักสูตรฐานสมรรถนะตามข้อเสนอแนะที่ได้อภิปรายไว้ข้างต้นทั้ง 4 สมรรถนะ ได้แก่ สมรรถนะการจัดการตนเอง การคิดขั้นสูง การสื่อสาร และการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง
3. ควรทำวิจัยเพื่อศึกษาการสร้างเสริมคุณลักษณะด้านอื่นที่ได้จากการนำแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลังไปใช้ในชั้นเรียนดนตรีในบริบทต่าง ๆ เช่น โรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนไทยและโรงเรียนนานาชาติ

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*.

กรุงเทพมหานคร: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

ชาญวิทย์ พรนภดล. (2558, 2 เมษายน). *ทำความเข้าใจเด็กยุค Generation Alpha*.

สืบค้นจาก <http://www1.si.mahidol.ac.th/Healtygamer/information/article/85385>

ซาโต, เอ็ม., และ ซาโตะ, อี. (2561). *เรียนรู้จากข้อเท็จจริงของเด็กและห้องเรียน การปฏิรูปโรงเรียน ด้วย “ชุมชนแห่งการเรียนรู้” และการไตร่ตรอง [Kodomo to Kyoshitsu no Jijitsu kara Manabu “Manabi no Kyodotai” no Gakko Kaikaku to Shosatsu]* (มุกิตา พานิช, ผู้แปล). กรุงเทพฯ: บริษัท ปีโก (ไทยแลนด์) จำกัด (มหาชน).

เจนีย, อี. (2537). *หลักการของโคดัลยสู่การปฏิบัติ วิธีการด้านดนตรีศึกษาโดยการสอนแบบโคดัลย [Kodály Principles in Practice : An Approach to Music Education through the Kodály Method]* (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, ผู้แปล). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2541). *จิตวิทยาการสอนดนตรี*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2557). *สังคีตนิยม : ความซาบซึ้งในดนตรีตะวันตก*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2558). *วิธีวิทยาการสอนดนตรี*. เอสารไม่ได้ตีพิมพ์, ภาควิชาศิลปะ ดนตรี และนาฏศิลป์ศึกษา คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ, ประเทศไทย.

ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2561). *ดนตรีศึกษา : หลักการและสาระสำคัญ* (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทิตนา แคมมณี. (2562). *ศาสตร์การสอน* (พิมพ์ครั้งที่ 23). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นลินี เชื้อวณิชชากร (2561, 16 ธันวาคม). *เลี้ยงลูกเจนฯ อัลฟ่าให้ฉลาดและมีความสุข*.

สืบค้นจาก <https://www.amarinbabyandkids.com/parenting/toddler/toddler-health/gen-alpha-kids-parenting/2/>

นุชลี อุปภัย. (2558). *จิตวิทยาการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ผกา สัตยธรรม. (2557). *การสอนจริยธรรมสำหรับเยาวชน* (พิมพ์ครั้งที่ 2).

- กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พฤติกรรมสังคมกัมพูชา. (2559, 21 มีนาคม). สืบค้นจาก <http://www1.si.mahidol.ac.th/Healtygamer/information/article/150207>
- มนสิการ เหล่าวานิช. (2561). *เลี้ยงลูกด้วยเสียงดนตรี*. กรุงเทพฯ: แพร่เพื่อเด็ก อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- มานาบุ, เอส. (2562). *การปฏิรูปโรงเรียน แนวความคิด “ชุมชนแห่งการเรียนรู้” กับการนำทฤษฎีมาปฏิบัติจริง* (พิมพ์ครั้งที่ 2) [Gakko o Kaikaku Suru Manabi no Kyodotai no koso to jissen] (ไม่ปรากฏผู้แปล). กรุงเทพฯ: บริษัท บีโก (ไทยแลนด์) จำกัด (มหาชน).
- วิจารณ์ พานิช. (2557). *สอนเด็กให้เป็นคนดี* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: มูลนิธิสยามกัมมาจล.
- ศศินันท์ วิรุฒิวิมากุล. (2562, 7 พฤษภาคม). สัมภาษณ์โดย ธัญญา จตุรานนท์ [การบันทึกเสียง] กรุงเทพมหานคร.
- สุรางค์ ไคว้ตระกูล. (2556). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2565, 30 พฤษภาคม). *สมรรถนะหลัก 6 ประการ*. สืบค้นจาก <https://cbethailand.com>
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). *สรุปสาระสำคัญ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง พ.ศ. 2560 – 2564*. สืบค้นจาก <https://www.nesdb.go.th/download/plan12/สรุปสาระสำคัญแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่12.pdf>
- สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (2554). *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554*. สืบค้นจาก <http://www.royin.go.th/dictionary/>
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2564). *แนวทางการพัฒนาสมรรถนะหลักของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในช่วงเปลี่ยนผ่านสู่หลักสูตรฐานสมรรถนะ*. กรุงเทพฯ: กลุ่มมาตรฐานการศึกษา สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนการเรียนรู้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

ภาษาอังกฤษ

- Abeles, H. F., Hoffer, C. R., and Klotman, R. H. (1994). *Foundation of Music Education* (2nd Ed.). New York: Schirmer Books.
- Chorus America. (2009). *The Chorus Impact Study : How Children, Adults, and Communities Benefit from Choruses*. Retrieved from https://www.chorusamerica.org/sites/default/files/resources/ImpactStudy09_Report.pdf
- Cirelli, L. K., Wan, S. J., Spinelli, C., and Trainor, L. J. (2014). *Effects of Interpersonal Movement Synchrony on Infant Helping Behaviors: Is Music Necessary?*. Retrieved from <https://pdfs.semanticscholar.org/3556/2ec4c2c6239e6fa09c8163810cf48cc80318.pdf>
- Collins, D. L. (1993). *Teaching Choral Music*. New Jersey: Prentice-Hall, Inc.
- Decker, H. A., and Herford, J. (1987). *Choral Conducting Symposium* (2nd Ed.). New Jersey : Prentice Hall.
- Ehmann, W. (1968). *Choral Directing*. Minnesota : Augsburg Publishing House.
- Habermann, J. (2018). *Handout in 2737583 CHORAL PEDAGOGY I*. Bangkok. (Unpublished Manuscript)
- Higgins, L. (2012). *Community Music In Theory and In Practice*. New York: Oxford University Press, Inc.
- Jordan, J., and Mehaffey, M. (2001) *Choral Ensemble Intonation : Method, Procedures, and Exercises*. Chicago: GIA Publications.
- Organisation for Economic Co-operation and Development. (2018). *Future of Education and Skills 2030 : Conceptual Learning Framework*. Retrieved from <http://www.oecd.org/education/2030/Education-and-AI-preparing-for-the-future-AI-Attitudes-and-Values.pdf>

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาคผนวก ก

ตัวอย่างเครื่องมือเก็บข้อมูล

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

1. โจทย์สอบทักษะการฟัง

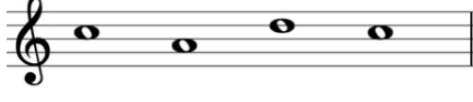

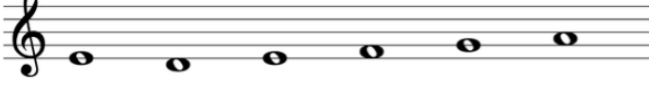
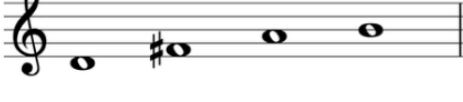
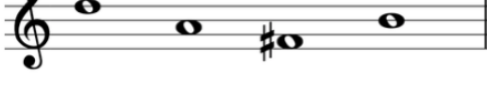
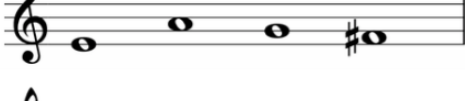
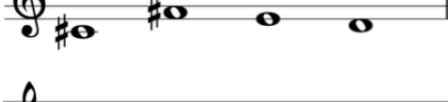
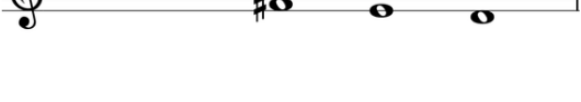
แบบสอบโสตทักษะก่อน-หลังการจัดกิจกรรม

คำชี้แจง ครูให้นักเรียนกรอกตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปในแบบกรอกคะแนนสอบ เมื่อเสร็จแล้วจึงเริ่มสอบโสตทักษะในตอนที่ 2 การฟังและร้องระดับเสียง และตอนที่ 3 การฟังและร้องทำนอง โดยบรรเลงเปียโนตามโจทย์จำนวน 1 รอบและให้นักเรียนร้องตามที่ได้ยิน

ตอนที่ 2 การฟังและร้องระดับเสียง

ตอนที่ 3 การฟังและร้องทำนอง

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.
10.

2. แบบให้คะแนนทักษะการฟัง

แบบให้คะแนนสอบโสตทักษะก่อน-หลังการจัดกิจกรรม

☐ ก่อนเรียน

☐ หลังเรียน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ-นามสกุล _____ ชั้น _____

1. เคยเรียนดนตรีนอกเหนือจากวิชาดนตรีในโรงเรียนหรือไม่

☐ เคย

☐ ไม่เคย (ไม่ต้องตอบข้อต่อไป)

2. หากเคย เรียนเครื่องดนตรีอะไร _____

3. เรียนมานานเท่าใด _____ ปี _____ เดือน

ตอนที่ 2 การฟังและร้องระดับเสียง

ข้อที่	ผ่าน	ไม่ผ่าน
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		

รวม _____ คะแนน

ตอนที่ 3 การฟังและร้องทำนอง

ข้อที่	ผ่าน	ไม่ผ่าน
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		

รวม _____ คะแนน

รวม _____ คะแนน

ลงชื่อ _____ ผู้ทำการสอบ

3. แบบสังเกตพฤติกรรมด้านการฟัง

แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน
ด้านการฟัง

วันที่ _____ คาบ _____

หัวข้อ	การประเมิน					
	5	4	3	2	1	0
1. พื้นฐานการฟังดนตรี						
1.1 นักเรียนสามารถฟังและร้องโน้ตตามระดับเสียงที่ได้ยินได้ (echo)	สามารถร้องตามระดับเสียงที่ได้ยินได้ 100%	สามารถร้องตามระดับเสียงที่ได้ยินได้ 80%	สามารถร้องตามระดับเสียงที่ได้ยินได้ 60%	สามารถร้องตามระดับเสียงที่ได้ยินได้ 40%	สามารถร้องตามระดับเสียงที่ได้ยินได้ 20%	ไม่สามารถร้องตามระดับเสียงที่ได้ยินได้
1.2 นักเรียนสามารถฟังและร้องเพลงพร้อมกับเพื่อนในแนวเสียงเดียวกันได้ (unison)	สามารถร้องพร้อมกับแนวเสียงเดียวกันได้ 100%	สามารถร้องพร้อมกับแนวเสียงเดียวกันได้ 80%	สามารถร้องพร้อมกับแนวเสียงเดียวกันได้ 60%	สามารถร้องพร้อมกับแนวเสียงเดียวกันได้ 40%	สามารถร้องพร้อมกับแนวเสียงเดียวกันได้ 20%	ไม่สามารถร้องพร้อมกับแนวเสียงเดียวกันได้
2. การฟังในวงขับร้องประสานเสียง						
2.1 นักเรียนสามารถฟังอย่างเข้าใจและร้องประโยคเพลงในลักษณะถาม-ตอบได้ (question & answer)	สามารถร้องประโยคเพลงในลักษณะถาม-ตอบได้ 100%	สามารถร้องประโยคเพลงในลักษณะถาม-ตอบได้ 80%	สามารถร้องประโยคเพลงในลักษณะถาม-ตอบได้ 60%	สามารถร้องประโยคเพลงในลักษณะถาม-ตอบได้ 40%	สามารถร้องประโยคเพลงในลักษณะถาม-ตอบได้ 20%	ไม่สามารถร้องประโยคเพลงในลักษณะถาม-ตอบได้
2.2 นักเรียนสามารถฟังทำนองที่แตกต่างและร้องเพลงพร้อมกับเพื่อนในแนวเสียงที่ต่างจากตนเองได้ (two-part)	สามารถร้องพร้อมกับแนวเสียงต่างกันได้ 100%	สามารถร้องพร้อมกับแนวเสียงต่างกันได้ 80%	สามารถร้องพร้อมกับแนวเสียงต่างกันได้ 60%	สามารถร้องพร้อมกับแนวเสียงต่างกันได้ 40%	สามารถร้องพร้อมกับแนวเสียงต่างกันได้ 20%	ไม่สามารถร้องพร้อมกับแนวเสียงต่างกันได้
2.3 นักเรียนสามารถฟังทำนองที่แตกต่างและร้องประสานเสียงแบบหลายแนวและแนวเดียวได้	สามารถร้องเพลงพร้อมกับแนวเสียงต่างจากตนเองแล้วจับท้ายประโยคที่โน้ตเดียวกันได้ 100%	สามารถร้องเพลงพร้อมกับแนวเสียงต่างจากตนเองแล้วจับท้ายประโยคที่โน้ตเดียวกันได้ 80%	สามารถร้องเพลงพร้อมกับแนวเสียงต่างจากตนเองแล้วจับท้ายประโยคที่โน้ตเดียวกันได้ 60%	สามารถร้องเพลงพร้อมกับแนวเสียงต่างจากตนเองแล้วจับท้ายประโยคที่โน้ตเดียวกันได้ 40%	สามารถร้องเพลงพร้อมกับแนวเสียงต่างจากตนเองแล้วจับท้ายประโยคที่โน้ตเดียวกันได้ 20%	ไม่สามารถร้องเพลงพร้อมกับแนวเสียงต่างจากตนเองแล้วจับท้ายประโยคที่โน้ตเดียวกันได้

4. แบบประเมินตนเองด้านทักษะการฟังของนักเรียน

MUSIC

1. ฉันได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ของดนตรีในวันนี้ 🎵

2. ฉันมีความเข้าใจเกี่ยวกับการฟังเพิ่มขึ้น 🎧

3. ฉันมีความเข้าใจเกี่ยวกับการขับร้องประสานเสียงเพิ่มขึ้น 🎤

4. ฉันสามารถขับร้องพร้อมกับเพื่อน ๆ ได้เป็นอย่างดี 🎶

5. ฉันมีความสุขกับกิจกรรมการเรียนรู้ในวันนี้ ❤️

5. แบบสังเกตพฤติกรรมด้านคุณลักษณะสัณฐานกึ่งกุล

แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน
ด้านคุณลักษณะสัณฐานกึ่งกุลกัน

วันที่ _____ คาบ ____

หัวข้อ	การประเมิน						หมายเหตุ
	5 มาก ที่สุด	4 มาก	3 ปาน กลาง	2 น้อย	1 น้อย ที่สุด	0 ไม่ เกิดขึ้น	
1. นักเรียนทุกคนทำกิจกรรมร่วมกัน							
2. นักเรียนทุกคนกล้าแสดงความคิดเห็น							
3. เมื่อเพื่อนพูด ทุกคนให้เกียรติเพื่อนด้วยการรับฟัง							
4. เมื่อเกิดปัญหาทุกคนในกลุ่มร่วมกันแก้ปัญหา							
5. นักเรียนที่ไม่เข้าใจมีความกล้าขอความช่วยเหลือจากเพื่อน							
6. นักเรียนให้ความช่วยเหลือเพื่อนอย่างเต็มความสามารถ							
7. นักเรียนเข้าไปสอนเพื่อนโดยเพื่อนไม่ได้ขอ							

รายละเอียดเพิ่มเติม

6. แบบประเมินตนเองด้านคุณลักษณะสนับสนุนเกื้อกูลของนักเรียน

SOCIAL

1. ฉันให้ความร่วมมือกับกิจกรรมในชั้นเรียน

2. ฉันร่วมมือกับเพื่อนในการทำกิจกรรมกลุ่ม

3. ฉันรับฟังเมื่อเพื่อนเสนอความคิดเห็น

4. ฉันพร้อมช่วยเหลือหากเพื่อนขอความช่วยเหลือ

5. ฉันมีความสุขกับการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนในวันนี้

7. แบบสอบถามสังคมมิติ

บัตรสังคมมิติ		
ชื่อ _____	ชื่อเล่น _____	ครั้งที่ _____ วันที่ _____
ใครเป็นผู้มีน้ำใจ ช่วยเหลือ และสนับสนุนเกื้อกูลเพื่อนมากที่สุด 3 คน		
1. _____		
2. _____		
3. _____		

ภาคผนวก ข
แผนและสื่อการจัดกิจกรรม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

โครงการสอน

รายวิชา การขับร้องประสานเสียง ระดับประถมศึกษาปีที่ 3

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562

เวลาเรียน 8 คาบ/ภาคการศึกษา จำนวน 1 คาบ/สัปดาห์

วัตถุประสงค์รายวิชา

1. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจในการขับร้องประสานเสียง
2. เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะในการอ่านโน้ตดนตรีสากล
3. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติทักษะการขับร้อง
4. เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้การทำงานร่วมกับผู้อื่น

เนื้อหารายวิชา

ทักษะการขับร้อง และการร้องประสานเสียงในรูปแบบต่าง ๆ

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐาน ศ 2.1 เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์คุณค่าดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัด ป.3/1 ระบุรูปร่างลักษณะของเครื่องดนตรีที่เห็นและได้ยินในชีวิตประจำวัน

ป.3/2 จำแนกประเภทของเครื่องดนตรีที่ใช้ในเพลงที่ฟัง

ป.3/3 บอกบทบาทหน้าที่ของเพลงที่ได้ยิน

ป.3/4 ขับร้องและบรรเลงดนตรีง่าย ๆ

ป.3/5 เคลื่อนไหวท่าทางสอดคล้องกับอารมณ์ของเพลงที่ฟัง

ป.3/6 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเสียงดนตรี เสียงขับร้องของตนเองและผู้อื่น

ป.3/7 นำดนตรีไปใช้ในชีวิตประจำวันหรือโอกาสต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม

มาตรฐาน ศ 2.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของดนตรีที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

ตัวชี้วัด ป.3/1 ระบุลักษณะเด่นและเอกลักษณ์ของดนตรีในท้องถิ่น

ป.3/2 ระบุความสำคัญและประโยชน์ของดนตรีต่อการดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่น

ภาคปลาย (วันอังคาร 9:40-10:40)

วันที่	สัปดาห์ ที่	เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อ	หมายเหตุ
7/1	1	ปฐมนิเทศ/สอบก่อนเรียน (ทักษะ)	ทดสอบความรู้	บทเพลง/เปียโน	
14/1	2	การหายใจ/การออกเสียง/ บทเพลงแนวเดี่ยว	อธิบายสาธิต	บทเพลง/เปียโน	
21/1	3	บทเพลง canon	อธิบายสาธิต	บทเพลง/เปียโน	
28/1	4	การอ่านคำร้องภาษาอังกฤษ	อธิบายสาธิต	บทเพลง/เปียโน	
4/2	5	Dynamics/บทเพลงสองแนว	อธิบายสาธิต	บทเพลง/เปียโน	
11/2	6	บทเพลงสองแนว 2	อธิบายสาธิต	บทเพลง/เปียโน	
18/2	7	การฝึกซ้อม	อธิบายสาธิต	บทเพลง/เปียโน	
25/2	8	สอบหลังเรียน (ทักษะ)	ทดสอบความรู้	บทเพลง/เปียโน	

*หมายเหตุ ปรับโครงการสอนตามความเหมาะสม

โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ วิชาดนตรี

เรื่อง ปฐมนิเทศ

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

รายวิชา การขับร้องประสานเสียง

สัปดาห์ที่ 1 จำนวน 1 คาบ (60 นาที)

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ศ 2.1 เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่าดนตรี

ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัด ป.3/1 ระบุรูปร่างลักษณะของเครื่องดนตรีที่เห็นและได้ยินในชีวิตประจำวัน

ป.3/2 ใช้รูปภาพหรือสัญลักษณ์แทนเสียงและจังหวะเคาะ

ป.3/4 ขับร้องและบรรเลงดนตรีง่าย ๆ

ป.3/5 เคลื่อนไหวท่าทางสอดคล้องกับอารมณ์ของเพลงที่ฟัง

ป.3/6 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเสียงดนตรี เสียงขับร้องของตนเองและผู้อื่น

2. แนวคิดหลัก

การขับร้องประสานเสียง คือ ขับร้องร่วมกันของนักร้องตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป

การร่วมมือทำงานเป็นกลุ่มเพื่อสร้างสรรค์บทเพลงอย่างง่าย

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถอธิบายการขับร้องประสานเสียงได้
2. นักเรียนสามารถขับร้องได้ถูกต้องตามระดับเสียง
3. นักเรียนสามารถร่วมมือรวมพลังทำงานกลุ่มและแสดงผลงานสร้างสรรค์บทเพลงอย่างง่ายได้สำเร็จ
4. นักเรียนให้ความร่วมมือกับกิจกรรมในชั้นเรียนและมีความสุขกับการเรียน

4. สารการเรียนรู้

การขับร้องประสานเสียง คือ ขับร้องร่วมกันของนักร้องตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป

การขับร้องประสานเสียงมีตั้งแต่หนึ่งแนวเสียงไปจนถึงหลายแนวเสียง แต่ที่พบได้บ่อยคือสี่แนวเสียง แต่ละแนวเสียงมีชื่อเรียกดังต่อไปนี้

โซปราโน (Soprano) - ผู้หญิงเสียงบาง แนวเสียงนี้มีนักร้องโน้ตในช่วงเสียงที่สูง

อัลโต (Alto) - ผู้หญิงเสียงหนา แนวเสียงนี้มีนักร้องโน้ตในช่วงเสียงที่ต่ำ

เทเนอร์ (Tenor) - ผู้ชายเสียงบาง แนวเสียงนี้มักร้องโน้ตในช่วงเสียงที่สูง
เบส (Bass) - ผู้ชายเสียงหนา แนวเสียงนี้มักร้องโน้ตในช่วงเสียงที่ต่ำ

5. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั้นนำ

1. ครูแนะนำรายวิชา และอธิบายเรื่องการขับร้องประสานเสียงพร้อมเปิดวิดีโอตัวอย่าง
2. เตรียมความพร้อมนักเรียนโดยการคลายกล่อมเนื้อบริเวณไหล่และคอ ปฏิบัติแบบฝึกหัดการหายใจ ปฏิบัติแบบฝึกหัดการออกเสียงร้องและสัททักษะ

ชั้นสอน

1. ครูนำนักเรียนฝึกซ้อมการร้องเพลง You are Loving, You are Loved ในท่อนแรก โดยยังไม่ใส่คำร้อง
2. ครูนำนักเรียนฝึกซ้อมการร้องเพลง Shake The Papaya Down ในท่อนแรก โดยยังไม่ใส่คำร้อง
3. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย และนำนักเรียนทำกิจกรรม Find Your Voice โดยการให้ป้ายสัญลักษณ์แทนเสียงโน้ต 1 เสียงกับนักเรียนคนละป้าย จับเวลาให้นักเรียนปรึกษากัน 5 นาที เพื่อให้ทุกคนในกลุ่มใช้เสียงที่ตนเองมีช่วยกันเรียงออกมาเป็นแนวทำนองสั้น ๆ

ขั้นสรุป

1. นักเรียนแสดงผลงานที่ละกลุ่ม
2. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่เรียน
3. นักเรียนบันทึกสมุดประเมินตนเอง

6. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. เพลง Shake The Papaya Down เรียบเรียงโดย Greg Gilpin
2. เพลง You are Loving, You are Loved เรียบเรียงโดย Mark Burrows
3. Keynote เรื่องการขับร้องประสานเสียง
4. ป้ายสัญลักษณ์แทนเสียง
5. เปียโน

7. การวัดและประเมินผล

วิธีการวัดและประเมินผล

1. การวัดและประเมินผลโดยครู
 - 1.1 การสังเกตพฤติกรรมนักเรียนด้านทักษะดนตรี

- 1.2 การสังเกตพฤติกรรมนักเรียนด้านจิตพิสัย
2. การประเมินตนเองโดยนักเรียน
 - 2.1 การประเมินตนเองด้านทักษะดนตรี
 - 2.2 การประเมินตนเองด้านทักษะสังคม

เครื่องมือการวัดและประเมินผล

1. แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนด้านทักษะดนตรี

แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน

ด้านทักษะดนตรี

วันที่ _____ คาบ _____

หัวข้อ	การประเมิน						
	5	4	3	2	1	0	หมายเหตุ
1. พื้นฐานการฟังดนตรี							
1.1 นักเรียนสามารถฟังและร้องโน้ตตามระดับเสียงที่ได้ยินได้ (echo)							
1.2 นักเรียนสามารถฟังและร้องเพลงพร้อมกับเพื่อนในแนวเสียงเดียวกันได้ (unison)							
2. การฟังในวงขับร้องประสานเสียง							
2.1 นักเรียนสามารถฟังอย่างเข้าใจและร้องประโยคเพลงในลักษณะถาม-ตอบได้ (question & answer)							
2.2 นักเรียนสามารถฟังทำนองที่แตกต่างและร้องเพลงพร้อมกับเพื่อนในแนวเสียงที่ต่างจากตนเองได้ (two-part)							
2.3 นักเรียนสามารถฟังทำนองที่แตกต่างและร้องประสานเสียงแบบหลายแนวและแนวเดียวได้							
3. การบรรเลงเครื่องประกอบจังหวะ							
3.1 นักเรียนสามารถบรรเลงเครื่องประกอบจังหวะตามสัญลักษณ์ได้ถูกต้อง							

2. แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนด้านจิตพิสัย

วันที่ _____ คาบ _____

หัวข้อ	การประเมิน						หมายเหตุ
	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปานกลาง	2 น้อย	1 น้อยที่สุด	0 ไม่เกิดขึ้น	
1. นักเรียนทุกคนทำกิจกรรมร่วมกัน							
2. นักเรียนทุกคนกล้าแสดงความคิดเห็น							
3. เมื่อเพื่อนพูด ทุกคนให้เกียรติเพื่อนด้วยการรับฟัง							
4. เมื่อเกิดปัญหาทุกคนในกลุ่มร่วมกันแก้ปัญหา							
5. นักเรียนที่ไม่เข้าใจมีความกล้าขอความช่วยเหลือจากเพื่อน							
6. นักเรียนให้ความช่วยเหลือเพื่อนอย่างเต็มความสามารถ							
7. นักเรียนเข้าไปสอนเพื่อนโดยเพื่อนไม่ได้ขอ							

3. สมุดบันทึกด้านดนตรีของนักเรียน

วันที่ 11/02/63

ครั้งที่ 4

MUSIC

- ฉันได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ของดนตรีในวันนี้ 🎵
- ฉันมีความเข้าใจเกี่ยวกับการฟังขึ้น 🎧
- ฉันมีความเข้าใจเกี่ยวกับการร้องประสานเสียงเพิ่มขึ้น 🎤
- ฉันสามารถจับร้องพร้อมกับเพื่อน ๆ ได้เป็นอย่างดี 🎶
- ฉันมีความสุขกับการเรียนในวันนี้ ❤️

13

DRAW / WRITE

14

4. สมุดบันทึกด้านสังคมของนักเรียน

วันที่ 11/02/63

ครั้งที่ 4

SOCIAL

- ฉันให้ความร่วมมือกับกิจกรรมในชั้นเรียน 🎒
- ฉันร่วมมือกับเพื่อนในการทำกิจกรรมกลุ่ม 🧑‍🤝‍🧑
- ฉันฟังเมื่อเพื่อนเสนอความคิดเห็น 🗣️
- ฉันพร้อมช่วยเหลือหากเพื่อนขอความช่วยเหลือ 🦋
- ฉันมีความสุขกับการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนในวันนี้ ❤️❤️

15

DRAW / WRITE

16

เกณฑ์การวัดและประเมินผล

1. แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนด้านทักษะดนตรี

หัวข้อ	การประเมิน						หมายเหตุ
	5	4	3	2	1	0	
1. พื้นฐานการฟังดนตรี							
1.1 นักเรียนสามารถฟังและร้องโน้ตตามระดับเสียงที่ได้ยินได้ (echo)	สามารถร้องตามระดับเสียงที่ได้ยินได้ 100%	สามารถร้องตามระดับเสียงที่ได้ยินได้ 80%	สามารถร้องตามระดับเสียงที่ได้ยินได้ 60%	สามารถร้องตามระดับเสียงที่ได้ยินได้ 40%	สามารถร้องตามระดับเสียงที่ได้ยินได้ 20%	ไม่สามารถร้องตามระดับเสียงที่ได้ยินได้	
1.2 นักเรียนสามารถฟังและร้องเพลงพร้อมกับเพื่อนในแนวเสียงเดียวกันได้ (unison)	สามารถร้องพร้อมกับแนวเสียงเดียวกันได้ 100%	สามารถร้องพร้อมกับแนวเสียงเดียวกันได้ 80%	สามารถร้องพร้อมกับแนวเสียงเดียวกันได้ 60%	สามารถร้องพร้อมกับแนวเสียงเดียวกันได้ 40%	สามารถร้องพร้อมกับแนวเสียงเดียวกันได้ 20%	ไม่สามารถร้องพร้อมกับแนวเสียงเดียวกันได้	
2. การฟังในวงขับร้องประสานเสียง							
2.1 นักเรียนสามารถฟังอย่างเข้าใจและร้องประโยคเพลงในลักษณะถาม-ตอบได้ (question & answer)	สามารถร้องประโยคเพลงในลักษณะถาม-ตอบได้ 100%	สามารถร้องประโยคเพลงในลักษณะถาม-ตอบได้ 80%	สามารถร้องประโยคเพลงในลักษณะถาม-ตอบได้ 60%	สามารถร้องประโยคเพลงในลักษณะถาม-ตอบได้ 40%	สามารถร้องประโยคเพลงในลักษณะถาม-ตอบได้ 20%	ไม่สามารถร้องประโยคเพลงในลักษณะถาม-ตอบได้	
2.2 นักเรียนสามารถฟังทำนองที่แตกต่างกันและร้องเพลงพร้อมกับเพื่อนในแนวเสียงที่ต่างจากตนเองได้ (two-part)	สามารถร้องพร้อมกับแนวเสียงต่างกันได้ 100%	สามารถร้องพร้อมกับแนวเสียงต่างกันได้ 80%	สามารถร้องพร้อมกับแนวเสียงต่างกันได้ 60%	สามารถร้องพร้อมกับแนวเสียงต่างกันได้ 40%	สามารถร้องพร้อมกับแนวเสียงต่างกันได้ 20%	ไม่สามารถร้องพร้อมกับแนวเสียงต่างกันได้	
2.3 นักเรียนสามารถฟังทำนองที่แตกต่างกันและร้องประสานเสียงแบบหลายแนวและแนวเดียวได้	สามารถร้องเพลงพร้อม กับแนวเสียงที่ต่างจากตนเองแล้วจับทำประโยคที่โน้ตเดียวกันได้ 100%	สามารถร้องเพลงพร้อม กับแนวเสียงที่ต่างจากตนเองแล้วจับทำประโยคที่โน้ตเดียวกันได้ 80%	สามารถร้องเพลงพร้อม กับแนวเสียงที่ต่างจากตนเองแล้วจับทำประโยคที่โน้ตเดียวกันได้ 60%	สามารถร้องเพลงพร้อม กับแนวเสียงที่ต่างจากตนเองแล้วจับทำประโยคที่โน้ตเดียวกันได้ 40%	สามารถร้องเพลงพร้อม กับแนวเสียงที่ต่างจากตนเองแล้วจับทำประโยคที่โน้ตเดียวกันได้ 20%	ไม่สามารถร้องเพลงพร้อม กับแนวเสียงที่ต่างจากตนเองแล้วจับทำประโยคที่โน้ตเดียวกันได้	
3. การบรรเลงเครื่องประกอบจังหวะ							
3.1 นักเรียนสามารถบรรเลงเครื่องประกอบจังหวะตามสัญลักษณ์ได้ถูกต้อง	สามารถบรรเลงเครื่องประกอบจังหวะตามสัญลักษณ์ได้ถูกต้อง 100%	สามารถบรรเลงเครื่องประกอบจังหวะตามสัญลักษณ์ได้ถูกต้อง 80%	สามารถบรรเลงเครื่องประกอบจังหวะตามสัญลักษณ์ได้ถูกต้อง 60%	สามารถบรรเลงเครื่องประกอบจังหวะตามสัญลักษณ์ได้ถูกต้อง 40%	สามารถบรรเลงเครื่องประกอบจังหวะตามสัญลักษณ์ได้ถูกต้อง 20%	ไม่สามารถบรรเลงเครื่องประกอบจังหวะตามสัญลักษณ์ได้ถูกต้อง	

2. แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนด้านจิตพิสัย

ใช้มาตรวัดลิเคิร์ต 5 ระดับ มีเกณฑ์การให้คะแนนดังต่อไปนี้

5	หมายถึง	นักเรียนแสดงพฤติกรรมมากที่สุด
4	หมายถึง	นักเรียนแสดงพฤติกรรมมาก
3	หมายถึง	นักเรียนแสดงพฤติกรรมปานกลาง
2	หมายถึง	นักเรียนแสดงพฤติกรรมน้อย
1	หมายถึง	นักเรียนแสดงพฤติกรรมน้อยที่สุด
0	หมายถึง	นักเรียนไม่ได้แสดงพฤติกรรม

3. แบบประเมินตนเองด้านดนตรีของนักเรียน

ใช้มาตรวัดลิเคิร์ต (Likert's scale) ในรูปแบบการแสดงออกทางสีหน้า 5 ระดับ (มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด)

4. แบบประเมินตนเองด้านทักษะสังคมของนักเรียน

ใช้มาตรวัดลิเคิร์ต (Likert's scale) ในรูปแบบการแสดงออกทางสีหน้า 5 ระดับ (มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด)

โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ วิชาดนตรี

รายวิชา การขับร้องประสานเสียง

เรื่อง ทักษะขับร้องประสานเสียง (1)

สัปดาห์ที่ 2 จำนวน 1 คาบ (60 นาที)

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ศ 2.1 เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่าดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัด ป.3/1 ระบุรูปร่างลักษณะของเครื่องดนตรีที่เห็นและได้ยินในชีวิตประจำวัน

ป.3/2 ใช้รูปภาพหรือสัญลักษณ์แทนเสียงและจังหวะเคาะ

ป.3/4 ขับร้องและบรรเลงดนตรีง่าย ๆ

ป.3/5 เคลื่อนไหวท่าทางสอดคล้องกับอารมณ์ของเพลงที่ฟัง

ป.3/6 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเสียงดนตรี เสียงขับร้องของตนเองและผู้อื่น

2. แนวคิดหลัก

เทคนิคการขับร้อง เป็นเทคนิคขั้นพื้นฐานที่ผู้ขับร้องแต่ละคน ควรได้รับการฝึกฝน และทำความเข้าใจ เพื่อให้มีความสามารถในการปฏิบัติและควบคุมเสียงร้องของตนเอง

การเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลัง โดยคำนึงถึงทักษะการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม และสร้างความสัมพันธ์แบบเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถแยกแยะแนวเสียงในบทเพลงที่เรียนได้
2. นักเรียนสามารถขับร้องได้ตรงระดับเสียง
3. นักเรียนสามารถร่วมมือรวมพลังทำงานกลุ่มและแสดงผลงานได้สำเร็จ
4. นักเรียนให้ความร่วมมือกับกิจกรรมในชั้นเรียนและมีความสุขกับการเรียน

4. สาระการเรียนรู้

เทคนิคการขับร้อง เป็นเทคนิคขั้นพื้นฐานที่ผู้ขับร้องแต่ละคน ควรได้รับการฝึกฝน และทำความเข้าใจ เพื่อให้มีความสามารถในการปฏิบัติและควบคุมเสียงร้องของตนเอง เทคนิคการขับร้องขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 6 ประเด็น ได้แก่ 1) ท่าทาง 2) การหายใจ 3) ทักษะการฟัง 4) การออกเสียง 5) การใช้ช่องเสียง 6) ความก้องของเสียง

5. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

1. เตรียมความพร้อมนักเรียนโดยการคลายกล่อมเนื้อบริเวณไหล่และคอ ปฏิบัติแบบฝึกหัดการหายใจ ปฏิบัติแบบฝึกหัดการออกเสียงร้องและโสตทักษะ

ขั้นสอน

1. นักเรียนทบทวนการร้องเพลง You are Loving, You are Loved ในท่อนแรก โดยยังไม่ใส่คำร้อง
2. ครูนำนักเรียนฝึกซ้อมเพลง You are Loving, You are Loved โดยฝึกให้นักเรียนคำนึงถึงเทคนิคการขับร้องพื้นฐาน
3. นักเรียนทบทวนการร้องเพลง Shake The Papaya Down ในท่อนแรก โดยยังไม่ใส่คำร้อง
4. ครูนำนักเรียนฝึกซ้อมเพลง Shake The Papaya Down ท่อน intro
5. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย และนำนักเรียนทำกิจกรรม Hello My Friend! โดยการให้นักเรียนขับร้องทำนองจากเพลง Shake The Papaya Down แต่เปลี่ยนคำร้องเป็น Good morning my friends! This is the (ชื่อกลุ่ม), Nice to meet you dear friends. ตามด้วยสมาชิกในกลุ่มแนะนำตัวด้วยชื่อเล่นโดยพูดตามจังหวะต่อกันจนครบทุกคน จับเวลาให้นักเรียนปรึกษากัน 5 นาที

ขั้นสรุป

1. นักเรียนแสดงผลงานที่ละกลุ่ม
2. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่เรียน
3. นักเรียนบันทึกสมุดประเมินตนเอง

6. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. เพลง Shake The Papaya Down เรียบเรียงโดย Greg Gilpin
2. เพลง You are Loving, You are Loved เรียบเรียงโดย Mark Burrows
3. เปียโน

7. การวัดและประเมินผล

วิธีการวัดและประเมินผล

1. การวัดและประเมินผลโดยครู
 - 1.1 การสังเกตพฤติกรรมนักเรียนด้านทักษะดนตรี
 - 1.2 การสังเกตพฤติกรรมนักเรียนด้านจิตพิสัย

2. การประเมินตนเองโดยนักเรียน

2.1 การประเมินตนเองด้านทักษะดนตรี

2.2 การประเมินตนเองด้านทักษะสังคม

เครื่องมือการวัดและประเมินผล

1. แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนด้านทักษะดนตรี

แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน

ด้านทักษะดนตรี

วันที่ _____ คาบ _____

หัวข้อ	การประเมิน						หมายเหตุ
	5	4	3	2	1	0	
1. พื้นฐานการฟังดนตรี							
1.1 นักเรียนสามารถฟังและร้องโน้ตตามระดับเสียงที่ได้ยินได้ (echo)							
1.2 นักเรียนสามารถฟังและร้องเพลงพร้อมกับเพื่อนในแนวเสียงเดียวกันได้ (unison)							
2. การฟังในวงขับร้องประสานเสียง							
2.1 นักเรียนสามารถฟังอย่างเข้าใจและร้องประโยคเพลงในลักษณะถาม-ตอบได้ (question & answer)							
2.2 นักเรียนสามารถฟังทำนองที่แตกต่างและร้องเพลงพร้อมกับเพื่อนในแนวเสียงที่ต่างจากตนเองได้ (two-part)							
2.3 นักเรียนสามารถฟังทำนองที่แตกต่างและร้องประสานเสียงแบบหลายแนวและแนวเดียวได้							
3. การบรรเลงเครื่องประกอบจังหวะ							
3.1 นักเรียนสามารถบรรเลงเครื่องประกอบจังหวะตามสัญลักษณ์ได้ถูกต้อง							

2. แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนด้านจิตพิสัย

วันที่ _____ คาบ _____

หัวข้อ	การประเมิน						หมายเหตุ
	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปานกลาง	2 น้อย	1 น้อยที่สุด	0 ไม่เกิดขึ้น	
1. นักเรียนทุกคนทำกิจกรรมร่วมกัน							
2. นักเรียนทุกคนกล้าแสดงความคิดเห็น							
3. เมื่อเพื่อนพูด ทุกคนให้เกียรติเพื่อนด้วยการรับฟัง							
4. เมื่อเกิดปัญหาทุกคนในกลุ่มร่วมกันแก้ปัญหา							
5. นักเรียนที่ไม่เข้าใจมีความกล้าขอความช่วยเหลือจากเพื่อน							
6. นักเรียนให้ความช่วยเหลือเพื่อนอย่างเต็มความสามารถ							
7. นักเรียนเข้าไปสอนเพื่อนโดยเพื่อนไม่ได้ขอ							

3. สมุดบันทึกด้านดนตรีของนักเรียน

วันที่ 11/02/63

ครั้งที่ 4

MUSIC

- ฉันได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ของดนตรีในวันนี้ 🎵
- ฉันมีความเข้าใจเกี่ยวกับการฟังมากขึ้น 🎧
- ฉันมีความเข้าใจเกี่ยวกับการร้องประสานเสียงเพิ่มขึ้น 🎤
- ฉันสามารถขับร้องพร้อมกับเพื่อน ๆ ได้เป็นอย่างดี 🎶
- ฉันมีความสุขกับกิจกรรมการเรียนในวันนี้ ❤️

13

DRAW / WRITE

14

4. สมุดบันทึกด้านสังคมของนักเรียน

วันที่ 11/02/63

ครั้งที่ 4

SOCIAL

- ฉันได้เข้าร่วมมือกับกิจกรรมในชั้นเรียน 🎲
- ฉันร่วมมือกับเพื่อนในการทำกิจกรรมกลุ่ม 🧑‍🤝🧑
- ฉันรับฟังเมื่อเพื่อนเสนอความคิดเห็น 🗣️
- ฉันพร้อมช่วยเหลือหากเพื่อนขอความช่วยเหลือ 🤝
- ฉันมีความสุขกับการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนในวันนี้ ❤️

15

DRAW / WRITE

16

เกณฑ์การวัดและประเมินผล

1. แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนด้านทักษะดนตรี

หัวข้อ	การประเมิน						
	5	4	3	2	1	0	หมายเหตุ
1. พื้นฐานการฟังดนตรี							
1.1 นักเรียนสามารถฟังและร้องโน้ตตามระดับเสียงที่ได้ยินได้ (echo)	สามารถร้องตามระดับเสียงที่ได้ยินได้ 100%	สามารถร้องตามระดับเสียงที่ได้ยินได้ 80%	สามารถร้องตามระดับเสียงที่ได้ยินได้ 60%	สามารถร้องตามระดับเสียงที่ได้ยินได้ 40%	สามารถร้องตามระดับเสียงที่ได้ยินได้ 20%	ไม่สามารถร้องตามระดับเสียงที่ได้ยินได้	
1.2 นักเรียนสามารถฟังและร้องเพลงพร้อมๆกับเพื่อนในแนวเสียงเดียวกันได้ (unison)	สามารถร้องพร้อมๆกับแนวเสียงเดียวกันได้ 100%	สามารถร้องพร้อมๆกับแนวเสียงเดียวกันได้ 80%	สามารถร้องพร้อมๆกับแนวเสียงเดียวกันได้ 60%	สามารถร้องพร้อมๆกับแนวเสียงเดียวกันได้ 40%	สามารถร้องพร้อมๆกับแนวเสียงเดียวกันได้ 20%	ไม่สามารถร้องพร้อมๆกับแนวเสียงเดียวกันได้	
2. การฟังในวงขับร้องประสานเสียง							
2.1 นักเรียนสามารถฟังอย่างเข้าใจและร้องประโยคเพลงในลักษณะถาม-ตอบได้ (question & answer)	สามารถร้องประโยคเพลงในลักษณะถาม-ตอบได้ 100%	สามารถร้องประโยคเพลงในลักษณะถาม-ตอบได้ 80%	สามารถร้องประโยคเพลงในลักษณะถาม-ตอบได้ 60%	สามารถร้องประโยคเพลงในลักษณะถาม-ตอบได้ 40%	สามารถร้องประโยคเพลงในลักษณะถาม-ตอบได้ 20%	ไม่สามารถร้องประโยคเพลงในลักษณะถาม-ตอบได้	
2.2 นักเรียนสามารถฟังท่อนที่แตกต่างและร้องเพลงพร้อมๆกับเพื่อนในแนวเสียงที่ต่างจากตนเองได้ (two-part)	สามารถร้องพร้อมๆกับแนวเสียงที่ต่างจากตนเองได้ 100%	สามารถร้องพร้อมๆกับแนวเสียงที่ต่างจากตนเองได้ 80%	สามารถร้องพร้อมๆกับแนวเสียงที่ต่างจากตนเองได้ 60%	สามารถร้องพร้อมๆกับแนวเสียงที่ต่างจากตนเองได้ 40%	สามารถร้องพร้อมๆกับแนวเสียงที่ต่างจากตนเองได้ 20%	ไม่สามารถร้องพร้อมๆกับแนวเสียงที่ต่างจากตนเองได้	
2.3 นักเรียนสามารถฟังท่อนที่แตกต่างและร้องประสานเสียงแบบหลายแนวและแนวเดียวได้	สามารถร้องเพลงพร้อมๆกับแนวเสียงที่ต่างจากตนเองแล้วจับท่ายประโยคที่โน้ตเดียวกันได้ 100%	สามารถร้องเพลงพร้อมๆกับแนวเสียงที่ต่างจากตนเองแล้วจับท่ายประโยคที่โน้ตเดียวกันได้ 80%	สามารถร้องเพลงพร้อมๆกับแนวเสียงที่ต่างจากตนเองแล้วจับท่ายประโยคที่โน้ตเดียวกันได้ 60%	สามารถร้องเพลงพร้อมๆกับแนวเสียงที่ต่างจากตนเองแล้วจับท่ายประโยคที่โน้ตเดียวกันได้ 40%	สามารถร้องเพลงพร้อมๆกับแนวเสียงที่ต่างจากตนเองแล้วจับท่ายประโยคที่โน้ตเดียวกันได้ 20%	ไม่สามารถร้องเพลงพร้อมๆกับแนวเสียงที่ต่างจากตนเองแล้วจับท่ายประโยคที่โน้ตเดียวกันได้	
3. การบรรเลงเครื่องประกอบจังหวะ							
3.1 นักเรียนสามารถบรรเลงเครื่องประกอบจังหวะตามสัญลักษณ์ได้ถูกต้อง	สามารถบรรเลงเครื่องประกอบจังหวะตามสัญลักษณ์ได้ถูกต้อง 100%	สามารถบรรเลงเครื่องประกอบจังหวะตามสัญลักษณ์ได้ถูกต้อง 80%	สามารถบรรเลงเครื่องประกอบจังหวะตามสัญลักษณ์ได้ถูกต้อง 60%	สามารถบรรเลงเครื่องประกอบจังหวะตามสัญลักษณ์ได้ถูกต้อง 40%	สามารถบรรเลงเครื่องประกอบจังหวะตามสัญลักษณ์ได้ถูกต้อง 20%	ไม่สามารถบรรเลงเครื่องประกอบจังหวะตามสัญลักษณ์ได้ถูกต้อง	

2. แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนด้านจิตพิสัย

ใช้มาตรวัดลิเคิร์ต 5 ระดับ มีเกณฑ์การให้คะแนนดังต่อไปนี้

5	หมายถึง	นักเรียนแสดงพฤติกรรมมากที่สุด
4	หมายถึง	นักเรียนแสดงพฤติกรรมมาก
3	หมายถึง	นักเรียนแสดงพฤติกรรมปานกลาง
2	หมายถึง	นักเรียนแสดงพฤติกรรมน้อย
1	หมายถึง	นักเรียนแสดงพฤติกรรมน้อยที่สุด
0	หมายถึง	นักเรียนไม่ได้แสดงพฤติกรรม

3. แบบประเมินตนเองด้านดนตรีของนักเรียน

ใช้มาตรวัดลิเคิร์ต (Likert's scale) ในรูปแบบการแสดงออกทางสีหน้า 5 ระดับ (มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด)

4. แบบประเมินตนเองด้านทักษะสังคมของนักเรียน

ใช้มาตรวัดลิเคิร์ต (Likert's scale) ในรูปแบบการแสดงออกทางสีหน้า 5 ระดับ (มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด)

5.

โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ วิชาดนตรี

เรื่อง ทักษะขับร้องประสานเสียง (2)

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

รายวิชา การขับร้องประสานเสียง

สัปดาห์ที่ 3 จำนวน 1 คาบ (60 นาที)

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ศ 2.1 เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่าดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัด ป.3/1 ระบุรูปร่างลักษณะของเครื่องดนตรีที่เห็นและได้ยินในชีวิตประจำวัน

ป.3/2 ใช้รูปภาพหรือสัญลักษณ์แทนเสียงและจังหวะเคาะ

ป.3/4 ขับร้องและบรรเลงดนตรีง่าย ๆ

ป.3/5 เคลื่อนไหวท่าทางสอดคล้องกับอารมณ์ของเพลงที่ฟัง

ป.3/6 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเสียงดนตรี เสียงขับร้องของตนเองและผู้อื่น

2. แนวคิดหลัก

เทคนิคการขับร้อง เป็นเทคนิคขั้นพื้นฐานที่ผู้ขับร้องแต่ละคน ควรได้รับการฝึกฝน และทำความเข้าใจ เพื่อให้มีความสามารถในการปฏิบัติและควบคุมเสียงร้องของตนเอง

การเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลัง โดยคำนึงถึงทักษะการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม และสร้างความสัมพันธ์แบบเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถแยกแยะแนวเสียงในบทเพลงที่เรียนได้
2. นักเรียนสามารถขับร้องได้ตรงระดับเสียง
3. นักเรียนสามารถร่วมมือรวมพลังทำงานกลุ่มและแสดงผลงานท่าทางประกอบบทเพลงได้สำเร็จ
4. นักเรียนให้ความร่วมมือกับกิจกรรมในชั้นเรียนและมีความสุขกับการเรียน

4. สาระการเรียนรู้

เทคนิคการขับร้อง เป็นเทคนิคขั้นพื้นฐานที่ผู้ขับร้องแต่ละคน ควรได้รับการฝึกฝน และทำความเข้าใจ เพื่อให้มีความสามารถในการปฏิบัติและควบคุมเสียงร้องของตนเอง เทคนิคการขับร้องขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 6 ประเด็น ได้แก่ 1) ท่าทาง 2) การหายใจ 3) ทักษะการฟัง 4) การออกเสียง 5) การใช้ช่องเสียง 6) ความก้องของเสียง

5. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

1. เตรียมความพร้อมนักเรียนโดยการคลายกล่อมเนื้อบริเวณไหล่และคอ ปฏิบัติแบบฝึกหัดการหายใจ ปฏิบัติแบบฝึกหัดการออกเสียงร้องและสวดทักษะ
2. ครูจัดกลุ่มนักเรียนเป็นโซปราโนและอัลโต

ขั้นสอน

1. นักเรียนทบทวนการร้องเพลง You are Loving, You are Loved ในท่อนแรก โดยยังไม่ใส่คำร้อง และฝึกให้นักเรียนคำนึงถึงเทคนิคการขับร้องพื้นฐาน
2. ครูนำนักเรียนฝึกซ้อมเพลง You are Loving, You are Loved ท่อนที่สอง โดยให้นักเรียนร้องพร้อมกัน แล้วจึงแบ่งตามแนวเสียงของนักเรียน
3. นักเรียนทบทวนเพลง Shake The Papaya Down ในท่อน intro และท่อนที่หนึ่ง โดยยังไม่ใส่คำร้อง
4. ครูนำนักเรียนอ่านคำร้องพร้อมแปลเพลง Shake The Papaya Down ในท่อน intro และท่อนที่หนึ่ง
5. ครูนำนักเรียนฝึกซ้อมเพลง Shake The Papaya Down ในท่อน intro และท่อนที่หนึ่ง พร้อมคำร้อง
6. ครูนำนักเรียนทำกิจกรรม Remember Papaya! โดยการให้นักเรียนทุกคนช่วยกันคิดทำทางที่สอดคล้องกับเพลง Shake The Papaya Down ในท่อนที่หนึ่ง จับเวลาให้นักเรียนปรึกษากัน 5 นาที

ขั้นสรุป

1. นักเรียนแสดงผลงานที่ละกลุ่ม
2. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่เรียน
3. นักเรียนบันทึกสรุปประเมินตนเอง

6. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. เพลง Shake The Papaya Down เรียบเรียงโดย Greg Gilpin
2. เพลง You are Loving, You are Loved เรียบเรียงโดย Mark Burrows
3. เปียโน

7. การวัดและประเมินผล

วิธีการวัดและประเมินผล

1. การวัดและประเมินผลโดยครู

1.1 การสังเกตพฤติกรรมนักเรียนด้านทักษะดนตรี

1.2 การสังเกตพฤติกรรมนักเรียนด้านจิตพิสัย

2. การประเมินตนเองโดยนักเรียน

2.1 การประเมินตนเองด้านทักษะดนตรี

2.2 การประเมินตนเองด้านทักษะสังคม

เครื่องมือการวัดและประเมินผล

1. แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนด้านทักษะดนตรี

แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน

ด้านทักษะดนตรี

วันที่ _____ คาบ _____

หัวข้อ	การประเมิน						
	5	4	3	2	1	0	หมายเหตุ
1. พื้นฐานการฟังดนตรี							
1.1 นักเรียนสามารถฟังและร้องโน้ตตามระดับเสียงที่ได้ยินได้ (echo)							
1.2 นักเรียนสามารถฟังและร้องเพลงพร้อมกับเพื่อนในแนวเสียงเดียวกันได้ (unison)							
2. การฟังในวงขับร้องประสานเสียง							
2.1 นักเรียนสามารถฟังอย่างเข้าใจและร้องประโยคเพลงในลักษณะถาม-ตอบได้ (question & answer)							
2.2 นักเรียนสามารถฟังทำนองที่แตกต่างและร้องเพลงพร้อมกับเพื่อนในแนวเสียงที่ต่างจากตนเองได้ (two-part)							
2.3 นักเรียนสามารถฟังทำนองที่แตกต่างและร้องประสานเสียงแบบหลายแนวและแนวเดียวได้							
3. การบรรเลงเครื่องประกอบจังหวะ							
3.1 นักเรียนสามารถบรรเลงเครื่องประกอบจังหวะตามสัญลักษณ์ได้ถูกต้อง							

2. แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนด้านจิตพิสัย

วันที่ _____ คาบ ____

หัวข้อ	การประเมิน						หมายเหตุ
	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปานกลาง	2 น้อย	1 น้อยที่สุด	0 ไม่เกิดขึ้น	
1. นักเรียนทุกคนทำกิจกรรมร่วมกัน							
2. นักเรียนทุกคนกล้าแสดงความคิดเห็น							
3. เมื่อเพื่อนพูด ทุกคนไม่โต้เถียงแต่ฟัง							
4. เมื่อเกิดปัญหาทุกคนในกลุ่มร่วมกันแก้ปัญหา							
5. นักเรียนที่ไม่เข้าใจมีความกล้าขอความช่วยเหลือจากเพื่อน							
6. นักเรียนให้ความช่วยเหลือเพื่อนอย่างเต็มความสามารถ							
7. นักเรียนเข้าไปสอนเพื่อนโดยเพื่อนไม่ได้ขอ							

3. สมุดบันทึกด้านดนตรีของนักเรียน

วันที่ 11/02/63

ครั้งที่ 4

MUSIC

1. ฉันได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ของดนตรีในวันนี้ 🎵

2. ฉันมีความเข้าใจเกี่ยวกับการฟังเพิ่มขึ้น 🎧

3. ฉันมีความเข้าใจเกี่ยวกับการขับร้องประสานเสียงเพิ่มขึ้น 🎤

4. ฉันสามารถขับร้องพร้อมกับเพื่อน ๆ ได้เป็นอย่างดี 🎶

5. ฉันมีความสุขกับกิจกรรมการเรียนในวันนี้ ❤️

13

DRAW / WRITE

14

4. สมุดบันทึกด้านสังคมของนักเรียน

วันที่ 11/02/63

ครั้งที่ 4

SOCIAL

1. ฉันได้ความร่วมมือกับกิจกรรมในชั้นเรียน

2. ฉันร่วมมือกับเพื่อนในการทำกิจกรรมกลุ่ม

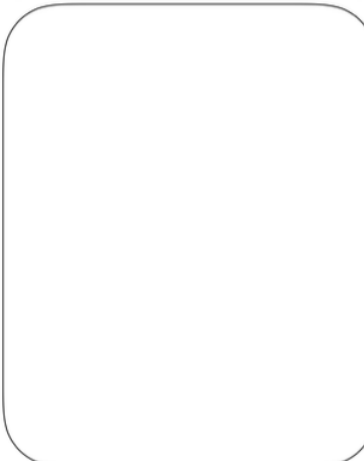
3. ฉันรับฟังเมื่อเพื่อนเสนอความคิดเห็น

4. ฉันพร้อมช่วยเหลือหากเพื่อนขอความช่วยเหลือ

5. ฉันมีความสุขกับการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนในวันนี้

15

DRAW / WRITE

16

เกณฑ์การวัดและประเมินผล

1. แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนด้านทักษะดนตรี

หัวข้อ	การประเมิน						
	5	4	3	2	1	0	หมายเหตุ
1. พื้นฐานการฟังดนตรี							
1.1 นักเรียนสามารถฟังและร้องโน้ตตามระดับเสียงที่ได้ยินได้ (echo)	สามารถร้องตามระดับเสียงที่ได้ยินได้ 100%	สามารถร้องตามระดับเสียงที่ได้ยินได้ 80%	สามารถร้องตามระดับเสียงที่ได้ยินได้ 60%	สามารถร้องตามระดับเสียงที่ได้ยินได้ 40%	สามารถร้องตามระดับเสียงที่ได้ยินได้ 20%	ไม่สามารถร้องตามระดับเสียงที่ได้ยินได้	
1.2 นักเรียนสามารถฟังและร้องเพลงพร้อมกันกับเพื่อนในแนวเสียงเดียวกันได้ (unison)	สามารถร้องพร้อมกันแนวเสียงเดียวกันได้ 100%	สามารถร้องพร้อมกันแนวเสียงเดียวกันได้ 80%	สามารถร้องพร้อมกันแนวเสียงเดียวกันได้ 60%	สามารถร้องพร้อมกันแนวเสียงเดียวกันได้ 40%	สามารถร้องพร้อมกันแนวเสียงเดียวกันได้ 20%	ไม่สามารถร้องพร้อมกันแนวเสียงเดียวกันได้	
2. การฟังในวงขับร้องประสานเสียง							
2.1 นักเรียนสามารถฟังอย่างเข้าใจและร้องประโยคเพลงในลักษณะถาม-ตอบได้ (question & answer)	สามารถร้องประโยคเพลงในลักษณะถาม-ตอบได้ 100%	สามารถร้องประโยคเพลงในลักษณะถาม-ตอบได้ 80%	สามารถร้องประโยคเพลงในลักษณะถาม-ตอบได้ 60%	สามารถร้องประโยคเพลงในลักษณะถาม-ตอบได้ 40%	สามารถร้องประโยคเพลงในลักษณะถาม-ตอบได้ 20%	ไม่สามารถร้องประโยคเพลงในลักษณะถาม-ตอบได้	
2.2 นักเรียนสามารถฟังท่อนที่แตกต่างและร้องเพลงพร้อมกันกับเพื่อนในแนวเสียงที่ต่างจากตนเองได้ (two-part)	สามารถร้องพร้อมกันแนวเสียงต่างกันได้ 100%	สามารถร้องพร้อมกันแนวเสียงต่างกันได้ 80%	สามารถร้องพร้อมกันแนวเสียงต่างกันได้ 60%	สามารถร้องพร้อมกันแนวเสียงต่างกันได้ 40%	สามารถร้องพร้อมกันแนวเสียงต่างกันได้ 20%	ไม่สามารถร้องพร้อมกันแนวเสียงต่างกันได้	
2.3 นักเรียนสามารถฟังท่อนที่แตกต่างและร้องประสานเสียงแบบหลายแนวและแนวเดียวได้	สามารถร้องเพลงพร้อมกันแนวเสียงที่ต่างจากตนเองแล้วจับท้ายประโยคที่โน้ตเดียวกันได้ 100%	สามารถร้องเพลงพร้อมกันแนวเสียงที่ต่างจากตนเองแล้วจับท้ายประโยคที่โน้ตเดียวกันได้ 80%	สามารถร้องเพลงพร้อมกันแนวเสียงที่ต่างจากตนเองแล้วจับท้ายประโยคที่โน้ตเดียวกันได้ 60%	สามารถร้องเพลงพร้อมกันแนวเสียงที่ต่างจากตนเองแล้วจับท้ายประโยคที่โน้ตเดียวกันได้ 40%	สามารถร้องเพลงพร้อมกันแนวเสียงที่ต่างจากตนเองแล้วจับท้ายประโยคที่โน้ตเดียวกันได้ 20%	ไม่สามารถร้องเพลงพร้อมกันแนวเสียงที่ต่างจากตนเองแล้วจับท้ายประโยคที่โน้ตเดียวกันได้	
3. การบรรเลงเครื่องประกอบจังหวะ							
3.1 นักเรียนสามารถบรรเลงเครื่องประกอบจังหวะตามสัญลักษณ์ได้ถูกต้อง	สามารถบรรเลงเครื่องประกอบจังหวะตามสัญลักษณ์ได้ถูกต้อง 100%	สามารถบรรเลงเครื่องประกอบจังหวะตามสัญลักษณ์ได้ถูกต้อง 80%	สามารถบรรเลงเครื่องประกอบจังหวะตามสัญลักษณ์ได้ถูกต้อง 60%	สามารถบรรเลงเครื่องประกอบจังหวะตามสัญลักษณ์ได้ถูกต้อง 40%	สามารถบรรเลงเครื่องประกอบจังหวะตามสัญลักษณ์ได้ถูกต้อง 20%	ไม่สามารถบรรเลงเครื่องประกอบจังหวะตามสัญลักษณ์ได้ถูกต้อง	

2. แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนด้านจิตพิสัย

ใช้มาตรวัดลิเคิร์ท 5 ระดับ มีเกณฑ์การให้คะแนนดังต่อไปนี้

5	หมายถึง	นักเรียนแสดงพฤติกรรมมากที่สุด
4	หมายถึง	นักเรียนแสดงพฤติกรรมมาก
3	หมายถึง	นักเรียนแสดงพฤติกรรมปานกลาง
2	หมายถึง	นักเรียนแสดงพฤติกรรมน้อย
1	หมายถึง	นักเรียนแสดงพฤติกรรมน้อยที่สุด
0	หมายถึง	นักเรียนไม่ได้แสดงพฤติกรรม

3. แบบประเมินตนเองด้านดนตรีของนักเรียน

ใช้มาตรวัดลิเคิร์ท (Likert's scale) ในรูปแบบการแสดงออกทางสีหน้า 5 ระดับ (มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด)

4. แบบประเมินตนเองด้านทักษะสังคมของนักเรียน

ใช้มาตรวัดลิเคิร์ท (Likert's scale) ในรูปแบบการแสดงออกทางสีหน้า 5 ระดับ (มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด)

โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ วิชาดนตรี

เรื่อง ความยาวเสียง

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

รายวิชา การขับร้องประสานเสียง

สัปดาห์ที่ 4 จำนวน 1 คาบ (60 นาที)

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ศ 2.1 เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่าดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัด ป.3/1 ระบุรูปร่างลักษณะของเครื่องดนตรีที่เห็นและได้ยินในชีวิตประจำวัน

ป.3/2 ใช้รูปภาพหรือสัญลักษณ์แทนเสียงและจังหวะเคาะ

ป.3/4 ขับร้องและบรรเลงดนตรีง่าย ๆ

ป.3/5 เคลื่อนไหวท่าทางสอดคล้องกับอารมณ์ของเพลงที่ฟัง

ป.3/6 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเสียงดนตรี เสียงขับร้องของตนเองและผู้อื่น

ป.3/7 นำดนตรีไปใช้ในชีวิตประจำวันหรือโอกาสต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม

มาตรฐาน ศ. 2.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของดนตรีที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

ตัวชี้วัด ป.3/1 ระบุลักษณะเด่นและเอกลักษณ์ของดนตรีในท้องถิ่น

ป.3/2 ระบุความสำคัญและประโยชน์ของดนตรีต่อการดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่น

2. แนวคิดหลัก

ความยาวเสียง เป็นพื้นฐานของเสียงในด้านระยะเวลา ส่งผลให้เสียงมีความสั้น-ยาวที่แตกต่างกัน ซึ่งความยาวเสียงหมายถึงรวมถึงตัวหยุดด้วย

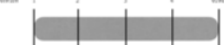

การเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลัง โดยคำนึงถึงทักษะการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม และสร้างความสัมพันธ์แบบเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถจำแนกความยาวเสียงที่แตกต่างกันได้
2. นักเรียนสามารถขับร้องและบรรเลงเครื่องดนตรีประกอบจังหวะได้
3. นักเรียนสามารถร่วมมือรวมพลังทำงานกลุ่มและแสดงผลงานท่าทางประกอบบทเพลงได้สำเร็จ
4. นักเรียนให้ความร่วมมือกับกิจกรรมในชั้นเรียนและมีความสุขกับการเรียน

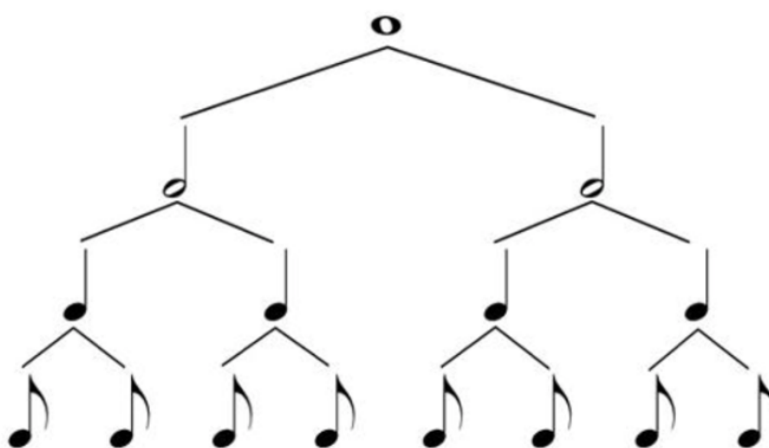
4. สารการเรียนรู้

ความยาวเสียง เป็นพื้นฐานของเสียงในด้านระยะเวลา ส่งผลส่งผลให้เสียงมีความสั้น-ยาวที่ต่างกัน ซึ่งความยาวเสียงหมายรวมถึงตัวหยุดด้วย เสียงทุกเสียงที่เกิดขึ้นต้องมีระยะเวลาซึ่งปรากฏเป็นความสั้น-ยาวของเสียง และความยาวเสียงเป็นที่มาของจังหวะซึ่งเป็นพื้นฐานของดนตรีในทุกขนชาติ โดยความยาวเสียงสามารถบันทึกโดยใช้สัญลักษณ์ทางดนตรีได้ดังนี้

ชื่อเรียก	สัญลักษณ์ทางดนตรี	จำนวนจังหวะในหนึ่งห้อง	ความยาวเสียง ในหนึ่งห้อง	ตัวอย่างการใช้ค่าทั่วไป แทนจังหวะ
โน้ตตัวกลม		4 จังหวะ		แพร์
โน้ตตัวขาว		2 จังหวะ		พีช
โน้ตตัวดำ		1 จังหวะ		ส้ม
โน้ตเข้บัต หนึ่งชั้น		 เท่ากับครึ่งจังหวะ เท่ากับ 1 จังหวะ		แอปเปิ้ล

หมายเหตุ ใช้ในกรณีบทเพลงมีอัตราจังหวะ 4/4 เท่านั้น

แผนผังแสดงความสัมพันธ์ของค่าความยาวของตัวโน้ต

5. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

1. ทบทวนความรู้เรื่องกลุ่มเสียงในวงขับร้องประสานเสียง
2. เตรียมความพร้อมนักเรียนโดยการคลายกล่อมเนื้อบริเวณไหล่และคอ ปฏิบัติแบบฝึกหัดการหายใจ ปฏิบัติแบบฝึกหัดการออกเสียงร้องและสัตทักษะ
3. นักเรียนเล่นเกม “Inner Hearing” ครูบรรเลงเปียโนในบันไดเสียงเมเจอร์ และให้นักเรียนร้องตาม หลังจากนักเรียนร้องได้แล้วให้ครูเลือกโน้ตหนึ่งตัวที่จะร้องข้ามไป โดยนักเรียนร้องบันไดเสียงอีกครั้งโดยข้ามโน้ตที่ครูเลือก

ขั้นสอน

1. ทบทวนการขับร้องเพลง Shake The Papaya Down ในท่อนแรก
2. ครูนำนักเรียนฝึกซ้อมการร้องเพลง Shake The Papaya Down ในท่อนที่สอง
3. ครูอธิบายเรื่องความยาวเสียง เริ่มจากการใช้สัญลักษณ์ที่มีความยาวเสียงมากที่สุดไปถึงความยาวเสียงน้อยที่สุด โดยใช้สื่อ Keynote
4. ครูแจก Egg Shaker ให้นักเรียนคนละหนึ่งชิ้น และให้ปฏิบัติกิจกรรม “Shake, Shake, Shake!”
5. ครูนำนักเรียนร้องเพลง Shake The Papaya Down พร้อมบรรเลง Egg Shaker

ขั้นสรุป

1. ครูให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรม “Remember The Papaya” ซึ่งเป็นกิจกรรมช่วยในการจำบทเพลง โดยแบ่งนักเรียนเป็นสองกลุ่ม ให้นักเรียนร่วมกันคิดทำทางประกอบบทเพลงในท่อนแรก และท่อนที่สอง ซึ่งต้องมีความสอดคล้องกับความหมายของคำร้อง และต้องบรรเลง Egg Shaker ตามที่บทเพลงได้ระบุ
2. นักเรียนแสดงผลงานที่ละกลุ่ม
3. นักเรียนบันทึกสมุดประเมินตนเอง และตอบแบบสอบถามมิติสั่งคม

6.สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. เพลง Shake The Papaya Down เรียบเรียงโดย Greg Gilpin
2. Keynote เรื่องความยาวเสียง
3. เปียโน
4. Egg Shaker

7. การวัดและประเมินผล

วิธีการวัดและประเมินผล

1. การวัดและประเมินผลโดยครู
 - 1.1 การสังเกตพฤติกรรมนักเรียนด้านทักษะดนตรี
 - 1.2 การสังเกตพฤติกรรมนักเรียนด้านจิตพิสัย

2. การประเมินตนเองโดยนักเรียน

2.1 การประเมินตนเองด้านทักษะดนตรี

2.2 การประเมินตนเองด้านทักษะสังคม

เครื่องมือการวัดและประเมินผล

1. แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนด้านทักษะดนตรี

แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน

ด้านทักษะดนตรี

วันที่ _____ คาบ _____

หัวข้อ	การประเมิน						หมายเหตุ
	5	4	3	2	1	0	
1. พื้นฐานการฟังดนตรี							
1.1 นักเรียนสามารถฟังและร้องโน้ตตามระดับเสียงที่ได้ยินได้ (echo)							
1.2 นักเรียนสามารถฟังและร้องเพลงพร้อมกับเพื่อนในแนวเสียงเดียวกันได้ (unison)							
2. การฟังในวงขับร้องประสานเสียง							
2.1 นักเรียนสามารถฟังอย่างเข้าใจและร้องประโยคเพลงในลักษณะถาม-ตอบได้ (question & answer)							
2.2 นักเรียนสามารถฟังทำนองที่แตกต่างกันและร้องเพลงพร้อมกับเพื่อนในแนวเสียงที่ต่างจากตนเองได้ (two-part)							
2.3 นักเรียนสามารถฟังทำนองที่แตกต่างกันและร้องประสานเสียงแบบหลายแนวและแนวเดียวได้							
3. การบรรเลงเครื่องประกอบจังหวะ							
3.1 นักเรียนสามารถบรรเลงเครื่องประกอบจังหวะตามสัญลักษณ์ได้ถูกต้อง							

2. แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนด้านจิตพิสัย

วันที่ _____ คาบ _____

หัวข้อ	การประเมิน						หมายเหตุ
	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปานกลาง	2 น้อย	1 น้อยที่สุด	0 ไม่เกิดขึ้น	
1. นักเรียนทุกคนทำกิจกรรมร่วมกัน							
2. นักเรียนทุกคนกล้าแสดงความคิดเห็น							
3. เมื่อเพื่อนพูด ทุกคนให้เกียรติเพื่อนด้วยการรับฟัง							
4. เมื่อเกิดปัญหาทุกคนในกลุ่มร่วมกันแก้ปัญหา							
5. นักเรียนที่ไม่เข้าใจมีความกล้าขอความช่วยเหลือจากเพื่อน							
6. นักเรียนให้ความช่วยเหลือเพื่อนอย่างเต็มความสามารถ							
7. นักเรียนเข้าไปสอนเพื่อนโดยเพื่อนไม่ได้ขอ							

3. สมุดบันทึกด้านดนตรีของนักเรียน

วันที่ 11/02/63

ครั้งที่ 4

MUSIC

1. ฉันได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ของดนตรีในวันนี้ 🎵

2. ฉันมีความเข้าใจเกี่ยวกับการฟังเพิ่มขึ้น 🎧

3. ฉันมีความเข้าใจเกี่ยวกับการร้องประสานเสียงเพิ่มขึ้น 🎤

4. ฉันสามารถขับร้องพร้อมกับเพื่อน ๆ ได้เป็นอย่างดี 🎶

5. ฉันมีความสุขกับกิจกรรมการเรียนในวันนี้ ❤️

13

DRAW / WRITE

14

4. สมุดบันทึกด้านสังคมของนักเรียน

วันที่ 11/02/63

ครั้งที่ 4

SOCIAL

1. ฉันได้เข้าร่วมมือกับกิจกรรมในชั้นเรียน 🎓

2. ฉันร่วมมือกับเพื่อนในการทำกิจกรรมกลุ่ม 🧑‍🤝‍🧑

3. ฉันรับฟังเมื่อเพื่อนเสนอความคิดเห็น 🗣️

4. ฉันพร้อมช่วยเหลือหากเพื่อนขอความช่วยเหลือ 🤝

5. ฉันมีความสุขกับการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนในวันนี้ ❤️

15

DRAW / WRITE

16

เกณฑ์การวัดและประเมินผล

1. แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนด้านทักษะดนตรี

หัวข้อ	การประเมิน						
	5	4	3	2	1	0	หมายเหตุ
1. พื้นฐานการฟังดนตรี							
1.1 นักเรียนสามารถฟังและร้องโน้ตตามระดับเสียงที่ได้ยินได้ (echo)	สามารถร้องตามระดับเสียงที่ได้ยินได้ 100%	สามารถร้องตามระดับเสียงที่ได้ยินได้ 80%	สามารถร้องตามระดับเสียงที่ได้ยินได้ 60%	สามารถร้องตามระดับเสียงที่ได้ยินได้ 40%	สามารถร้องตามระดับเสียงที่ได้ยินได้ 20%	ไม่สามารถร้องตามระดับเสียงที่ได้ยินได้	
1.2 นักเรียนสามารถฟังและร้องเพลงพร้อมกับเพื่อนในแนวเสียงเดียวกันได้ (unison)	สามารถร้องพร้อมกันแนวเสียงเดียวกันได้ 100%	สามารถร้องพร้อมกันแนวเสียงเดียวกันได้ 80%	สามารถร้องพร้อมกันแนวเสียงเดียวกันได้ 60%	สามารถร้องพร้อมกันแนวเสียงเดียวกันได้ 40%	สามารถร้องพร้อมกันแนวเสียงเดียวกันได้ 20%	ไม่สามารถร้องพร้อมกันแนวเสียงเดียวกันได้	
2. การฟังในวงขับร้องประสานเสียง							
2.1 นักเรียนสามารถฟังอย่างเข้าใจและร้องประโยคเพลงในลักษณะถาม-ตอบได้ (question & answer)	สามารถร้องประโยคเพลงในลักษณะถาม-ตอบได้ 100%	สามารถร้องประโยคเพลงในลักษณะถาม-ตอบได้ 80%	สามารถร้องประโยคเพลงในลักษณะถาม-ตอบได้ 60%	สามารถร้องประโยคเพลงในลักษณะถาม-ตอบได้ 40%	สามารถร้องประโยคเพลงในลักษณะถาม-ตอบได้ 20%	ไม่สามารถร้องประโยคเพลงในลักษณะถาม-ตอบได้	
2.2 นักเรียนสามารถฟังท่อนที่แตกต่างและร้องเพลงพร้อมกับเพื่อนในแนวเสียงที่ต่างจากตนเองได้ (two-part)	สามารถร้องพร้อมกันแนวเสียงต่างกันได้ 100%	สามารถร้องพร้อมกันแนวเสียงต่างกันได้ 80%	สามารถร้องพร้อมกันแนวเสียงต่างกันได้ 60%	สามารถร้องพร้อมกันแนวเสียงต่างกันได้ 40%	สามารถร้องพร้อมกันแนวเสียงต่างกันได้ 20%	ไม่สามารถร้องพร้อมกันแนวเสียงต่างกันได้	
2.3 นักเรียนสามารถฟังท่อนที่แตกต่างและร้องประสานเสียงแบบหลายแนวและแนวเดียวได้	สามารถร้องเพลงพร้อมกันแนวเสียงที่ต่างจากตนเองแล้วจับท่ายประโยคที่โน้ตเดียวกันได้ 100%	สามารถร้องเพลงพร้อมกันแนวเสียงที่ต่างจากตนเองแล้วจับท่ายประโยคที่โน้ตเดียวกันได้ 80%	สามารถร้องเพลงพร้อมกันแนวเสียงที่ต่างจากตนเองแล้วจับท่ายประโยคที่โน้ตเดียวกันได้ 60%	สามารถร้องเพลงพร้อมกันแนวเสียงที่ต่างจากตนเองแล้วจับท่ายประโยคที่โน้ตเดียวกันได้ 40%	สามารถร้องเพลงพร้อมกันแนวเสียงที่ต่างจากตนเองแล้วจับท่ายประโยคที่โน้ตเดียวกันได้ 20%	ไม่สามารถร้องเพลงพร้อมกันแนวเสียงที่ต่างจากตนเองแล้วจับท่ายประโยคที่โน้ตเดียวกันได้	
3. การบรรเลงเครื่องประกอบจังหวะ							
3.1 นักเรียนสามารถบรรเลงเครื่องประกอบจังหวะตามสัญลักษณ์ได้ถูกต้อง	สามารถบรรเลงเครื่องประกอบจังหวะตามสัญลักษณ์ได้ถูกต้อง 100%	สามารถบรรเลงเครื่องประกอบจังหวะตามสัญลักษณ์ได้ถูกต้อง 80%	สามารถบรรเลงเครื่องประกอบจังหวะตามสัญลักษณ์ได้ถูกต้อง 60%	สามารถบรรเลงเครื่องประกอบจังหวะตามสัญลักษณ์ได้ถูกต้อง 40%	สามารถบรรเลงเครื่องประกอบจังหวะตามสัญลักษณ์ได้ถูกต้อง 20%	ไม่สามารถบรรเลงเครื่องประกอบจังหวะตามสัญลักษณ์ได้ถูกต้อง	

2. แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนด้านจิตพิสัย

ใช้มาตรวัดลิเคิร์ท 5 ระดับ มีเกณฑ์การให้คะแนนดังต่อไปนี้

5	หมายถึง	นักเรียนแสดงพฤติกรรมมากที่สุด
4	หมายถึง	นักเรียนแสดงพฤติกรรมมาก
3	หมายถึง	นักเรียนแสดงพฤติกรรมปานกลาง
2	หมายถึง	นักเรียนแสดงพฤติกรรมน้อย
1	หมายถึง	นักเรียนแสดงพฤติกรรมน้อยที่สุด
0	หมายถึง	นักเรียนไม่ได้แสดงพฤติกรรม

3. แบบประเมินตนเองด้านดนตรีของนักเรียน

ใช้มาตรวัดลิเคิร์ท (Likert's scale) ในรูปแบบการแสดงออกทางสีหน้า 5 ระดับ (มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด)

4. แบบประเมินตนเองด้านทักษะสังคมของนักเรียน

ใช้มาตรวัดลิเคิร์ท (Likert's scale) ในรูปแบบการแสดงออกทางสีหน้า 5 ระดับ (มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด)

โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ วิชาดนตรี

เรื่อง ทักษะขับร้องประสานเสียง (3)

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

รายวิชา การขับร้องประสานเสียง

สัปดาห์ที่ 5 จำนวน 1 คาบ (60 นาที)

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ศ 2.1 เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่าดนตรี

ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัด ป.3/1 ระบุรูปร่างลักษณะของเครื่องดนตรีที่เห็นและได้ยินในชีวิตประจำวัน

ป.3/2 ใช้รูปภาพหรือสัญลักษณ์แทนเสียงและจังหวะเคาะ

ป.3/4 ขับร้องและบรรเลงดนตรีง่าย ๆ

ป.3/5 เคลื่อนไหวท่าทางสอดคล้องกับอารมณ์ของเพลงที่ฟัง

ป.3/6 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเสียงดนตรี เสียงขับร้องของตนเองและผู้อื่น

2. แนวคิดหลัก

เทคนิคการขับร้อง เป็นเทคนิคขั้นพื้นฐานที่ผู้ขับร้องแต่ละคน ควรได้รับการฝึกฝน และทำความเข้าใจ เพื่อให้มีความสามารถในการปฏิบัติและควบคุมเสียงร้องของตนเอง

การเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลัง โดยคำนึงถึงทักษะการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม และสร้างความสัมพันธ์แบบเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถแยกแยะแนวเสียงในบทเพลงที่เรียนได้
2. นักเรียนสามารถขับร้องได้ตรงระดับเสียง
3. นักเรียนสามารถร่วมมือรวมพลังทำงานกลุ่มและแสดงผลงานการขับร้องได้สำเร็จ
4. นักเรียนให้ความร่วมมือกับกิจกรรมในชั้นเรียนและมีความสุขกับการเรียน

4. สาระการเรียนรู้

เทคนิคการขับร้อง เป็นเทคนิคขั้นพื้นฐานที่ผู้ขับร้องแต่ละคน ควรได้รับการฝึกฝน และทำความเข้าใจ เพื่อให้มีความสามารถในการปฏิบัติและควบคุมเสียงร้องของตนเอง เทคนิคการขับร้องขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 6 ประเด็น ได้แก่ 1) ท่าทาง 2) การหายใจ 3) ทักษะการฟัง 4) การออกเสียง 5) การใช้ช่องเสียง 6) ความก้องของเสียง

5. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

1. เตรียมความพร้อมนักเรียนโดยการคลายกล่อมเนื้อบริเวณไหล่และคอ ปฏิบัติแบบฝึกหัดการหายใจ ปฏิบัติแบบฝึกหัดการออกเสียงร้องและสวดทักษะ
2. นักเรียนเล่นเกม “Inner Hearing” ครูบรรเลงเปียโนในบันไดเสียงเมเจอร์ และให้นักเรียนร้องตาม หลังจากนักเรียนร้องได้แล้วให้ครูเลือกโน้ตหนึ่งตัวที่จะร้องข้ามไป โดยนักเรียนร้องบันไดเสียงอีกครั้งโดยข้ามโน้ตที่ครูเลือก

ขั้นสอน

1. นักเรียนทบทวนการร้องเพลง You are Loving, You are Loved ในท่อนที่สอง โดยยังไม่ใส่คำร้อง และฝึกให้นักเรียนคำนึงถึงเทคนิคการขับร้องพื้นฐาน
2. ครูนำนักเรียนฝึกซ้อมเพลง You are Loving, You are Loved ท่อนที่สอง พร้อมคำร้อง
3. นักเรียนทบทวนเพลง Shake The Papaya Down ในท่อน intro พร้อมการปรับจังหวะแทนการบรรเลง egg shaker
4. นักเรียนทบทวนเพลง Shake The Papaya Down ตั้งแต่ต้นถึงจบท่อนที่สอง พร้อมคำร้อง
5. ครูนำนักเรียนฝึกซ้อมเพลง Shake The Papaya Down ท่อนที่สาม
6. ครูแบ่งนักเรียนตามกลุ่มโซปราโนและอัลโต นำนักเรียนทำกิจกรรม Remember Shaker! โดยการให้นักเรียนทุกคนช่วยกันท่องเพลง Shake The Papaya Down พร้อมบรรเลง egg shaker จับเวลาให้นักเรียนปรึกษากัน 5 นาที

ขั้นสรุป

1. นักเรียนแสดงผลงานที่ละกลุ่ม
2. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่เรียน
3. นักเรียนบันทึกสมุดประเมินตนเอง

6.สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. เพลง Shake The Papaya Down เรียบเรียงโดย Greg Gilpin
2. เพลง You are Loving, You are Loved เรียบเรียงโดย Mark Burrows
3. egg shaker
4. เปียโน

7. การวัดและประเมินผล

วิธีการวัดและประเมินผล

1. การวัดและประเมินผลโดยครู

- 1.1 การสังเกตพฤติกรรมนักเรียนด้านทักษะดนตรี
- 1.2 การสังเกตพฤติกรรมนักเรียนด้านจิตพิสัย

2. การประเมินตนเองโดยนักเรียน

- 2.1 การประเมินตนเองด้านทักษะดนตรี
- 2.2 การประเมินตนเองด้านทักษะสังคม

เครื่องมือการวัดและประเมินผล

1. แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนด้านทักษะดนตรี

แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน

ด้านทักษะดนตรี

วันที่ _____ คาบ _____

หัวข้อ	การประเมิน						หมายเหตุ
	5	4	3	2	1	0	
1. พื้นฐานการฟังดนตรี							
1.1 นักเรียนสามารถฟังและร้องโน้ตตามระดับเสียงที่ได้ยินได้ (echo)							
1.2 นักเรียนสามารถฟังและร้องเพลงพร้อมกับเพื่อนในแนวเสียงเดียวกันได้ (unison)							
2. การฟังในวงขับร้องประสานเสียง							
2.1 นักเรียนสามารถฟังอย่างเข้าใจและร้องประโยคเพลงในลักษณะถาม-ตอบได้ (question & answer)							
2.2 นักเรียนสามารถฟังทำนองที่แตกต่างและร้องเพลงพร้อมกับเพื่อนในแนวเสียงที่ต่างจากตนเองได้ (two-part)							
2.3 นักเรียนสามารถฟังทำนองที่แตกต่างและร้องประสานเสียงแบบหลายแนวและแนวเดียวได้							
3. การบรรเลงเครื่องประกอบจังหวะ							
3.1 นักเรียนสามารถบรรเลงเครื่องประกอบจังหวะตามสัญลักษณ์ได้ถูกต้อง							

2. แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนด้านจิตพิสัย

วันที่ _____ คาบ _____

หัวข้อ	การประเมิน						หมายเหตุ
	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปานกลาง	2 น้อย	1 น้อยที่สุด	0 ไม่เกิดขึ้น	
1. นักเรียนทุกคนทำกิจกรรมร่วมกัน							
2. นักเรียนทุกคนกล้าแสดงความคิดเห็น							
3. เมื่อเพื่อนพูด ทุกคนให้เกียรติเพื่อนด้วยการรับฟัง							
4. เมื่อเกิดปัญหาทุกคนในกลุ่มร่วมกันแก้ปัญหา							
5. นักเรียนที่ไม่เข้าใจมีความกล้าขอความช่วยเหลือจากเพื่อน							
6. นักเรียนให้ความช่วยเหลือเพื่อนอย่างเต็มความสามารถ							
7. นักเรียนเข้าไปสอนเพื่อนโดยเพื่อนไม่ได้ขอ							

3. สมุดบันทึกด้านดนตรีของนักเรียน

วันที่ 11/02/63

ครั้งที่ 4

MUSIC

- ฉันได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ของดนตรีในวันนี้ 🎵
- ฉันมีความเข้าใจเกี่ยวกับการฟังเพิ่มขึ้น 🎧
- ฉันมีความเข้าใจเกี่ยวกับการขับร้องประสานเสียงเพิ่มขึ้น 🎤
- ฉันสามารถขับร้องพร้อมกับเพื่อน ๆ ได้เป็นอย่างดี 🎉
- ฉันมีความสุขกับกิจกรรมการเรียนในวันนี้ ❤️

13

DRAW / WRITE

14

4. สเปกไทป์ทางด้านสังคมของนักเรียน

วันที่ 11/02/63

ครั้งที่ 4

SOCIAL

1. จับใจความร่วมมือกับกิจกรรมในชั้นเรียน
2. จับใจความร่วมกับเพื่อนในการทำกิจกรรมกลุ่ม
3. จับใจความเมื่อเพื่อนเสนอความคิดเห็น
4. จับใจความช่วยเหลือหากเพื่อนขอความช่วยเหลือ
5. จับใจความเกี่ยวกับการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนในวันนี้

15

DRAW / WRITE

16

เกณฑ์การวัดและประเมินผล

1. แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนด้านทักษะดนตรี

หัวข้อ	การประเมิน						หมายเหตุ
	5	4	3	2	1	0	
1. พื้นฐานการฟังดนตรี							
1.1 นักเรียนสามารถฟังและร้องโน้ตตามระดับเสียงที่ได้ยินได้ (echo)	สามารถร้องตามระดับเสียงที่ได้ยินได้ 100%	สามารถร้องตามระดับเสียงที่ได้ยินได้ 80%	สามารถร้องตามระดับเสียงที่ได้ยินได้ 60%	สามารถร้องตามระดับเสียงที่ได้ยินได้ 40%	สามารถร้องตามระดับเสียงที่ได้ยินได้ 20%	ไม่สามารถร้องตามระดับเสียงที่ได้ยินได้	
1.2 นักเรียนสามารถฟังและร้องเพลงพร้อมกันเพื่อนในแนวเสียงเดียวกันได้ (unison)	สามารถร้องพร้อมกันแนวเสียงเดียวกันได้ 100%	สามารถร้องพร้อมกันแนวเสียงเดียวกันได้ 80%	สามารถร้องพร้อมกันแนวเสียงเดียวกันได้ 60%	สามารถร้องพร้อมกันแนวเสียงเดียวกันได้ 40%	สามารถร้องพร้อมกันแนวเสียงเดียวกันได้ 20%	ไม่สามารถร้องพร้อมกันแนวเสียงเดียวกันได้	
2. การฟังในวงขับร้องประสานเสียง							
2.1 นักเรียนสามารถฟังอย่างเข้าใจและร้องประโยคเพลงในลักษณะถาม-ตอบได้ (question & answer)	สามารถร้องประโยคเพลงในลักษณะถาม-ตอบได้ 100%	สามารถร้องประโยคเพลงในลักษณะถาม-ตอบได้ 80%	สามารถร้องประโยคเพลงในลักษณะถาม-ตอบได้ 60%	สามารถร้องประโยคเพลงในลักษณะถาม-ตอบได้ 40%	สามารถร้องประโยคเพลงในลักษณะถาม-ตอบได้ 20%	ไม่สามารถร้องประโยคเพลงในลักษณะถาม-ตอบได้	
2.2 นักเรียนสามารถฟังท่อนที่แตกต่างและร้องเพลงพร้อมกันเพื่อนในแนวเสียงที่ต่างจากตนเองได้ (two-part)	สามารถร้องพร้อมกันแนวเสียงต่างกันได้ 100%	สามารถร้องพร้อมกันแนวเสียงต่างกันได้ 80%	สามารถร้องพร้อมกันแนวเสียงต่างกันได้ 60%	สามารถร้องพร้อมกันแนวเสียงต่างกันได้ 40%	สามารถร้องพร้อมกันแนวเสียงต่างกันได้ 20%	ไม่สามารถร้องพร้อมกันแนวเสียงต่างกันได้	
2.3 นักเรียนสามารถฟังท่อนที่แตกต่างและร้องประสานเสียงแบบหลายแนวและแนวเดียวได้	สามารถร้องเพลงพร้อมกันแนวเสียงที่ต่างจากตนเองแล้วจับท้ายประโยคที่โน้ตเดียวกันได้ 100%	สามารถร้องเพลงพร้อมกันแนวเสียงที่ต่างจากตนเองแล้วจับท้ายประโยคที่โน้ตเดียวกันได้ 80%	สามารถร้องเพลงพร้อมกันแนวเสียงที่ต่างจากตนเองแล้วจับท้ายประโยคที่โน้ตเดียวกันได้ 60%	สามารถร้องเพลงพร้อมกันแนวเสียงที่ต่างจากตนเองแล้วจับท้ายประโยคที่โน้ตเดียวกันได้ 40%	สามารถร้องเพลงพร้อมกันแนวเสียงที่ต่างจากตนเองแล้วจับท้ายประโยคที่โน้ตเดียวกันได้ 20%	ไม่สามารถร้องเพลงพร้อมกันแนวเสียงที่ต่างจากตนเองแล้วจับท้ายประโยคที่โน้ตเดียวกันได้	
3. การบรรเลงเครื่องประกอบจังหวะ							
3.1 นักเรียนสามารถบรรเลงเครื่องประกอบจังหวะตามสัญลักษณ์ได้ถูกต้อง	สามารถบรรเลงเครื่องประกอบจังหวะตามสัญลักษณ์ได้ถูกต้อง 100%	สามารถบรรเลงเครื่องประกอบจังหวะตามสัญลักษณ์ได้ถูกต้อง 80%	สามารถบรรเลงเครื่องประกอบจังหวะตามสัญลักษณ์ได้ถูกต้อง 60%	สามารถบรรเลงเครื่องประกอบจังหวะตามสัญลักษณ์ได้ถูกต้อง 40%	สามารถบรรเลงเครื่องประกอบจังหวะตามสัญลักษณ์ได้ถูกต้อง 20%	ไม่สามารถบรรเลงเครื่องประกอบจังหวะตามสัญลักษณ์ได้ถูกต้อง	

2. แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนด้านจิตพิสัย

ใช้มาตรวัดลิเคิร์ท 5 ระดับ มีเกณฑ์การให้คะแนนดังต่อไปนี้

5	หมายถึง	นักเรียนแสดงพฤติกรรมมากที่สุด
4	หมายถึง	นักเรียนแสดงพฤติกรรมมาก
3	หมายถึง	นักเรียนแสดงพฤติกรรมปานกลาง
2	หมายถึง	นักเรียนแสดงพฤติกรรมน้อย
1	หมายถึง	นักเรียนแสดงพฤติกรรมน้อยที่สุด
0	หมายถึง	นักเรียนไม่ได้แสดงพฤติกรรม

3. แบบประเมินตนเองด้านดนตรีของนักเรียน

ใช้มาตรวัดลิเคิร์ท (Likert's scale) ในรูปแบบการแสดงออกทางสีหน้า 5 ระดับ (มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด)

4. แบบประเมินตนเองด้านทักษะสังคมของนักเรียน

ใช้มาตรวัดลิเคิร์ท (Likert's scale) ในรูปแบบการแสดงออกทางสีหน้า 5 ระดับ (มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด)

โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ วิชาดนตรี

เรื่อง ทักษะขับร้องประสานเสียง (4)

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

รายวิชา การขับร้องประสานเสียง

สัปดาห์ที่ 6 จำนวน 1 คาบ (60 นาที)

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ศ 2.1 เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่าดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัด ป.3/1 ระบุรูปร่างลักษณะของเครื่องดนตรีที่เห็นและได้ยินในชีวิตประจำวัน

ป.3/2 ใช้รูปภาพหรือสัญลักษณ์แทนเสียงและจังหวะเคาะ

ป.3/4 ขับร้องและบรรเลงดนตรีง่าย ๆ

ป.3/5 เคลื่อนไหวท่าทางสอดคล้องกับอารมณ์ของเพลงที่ฟัง

ป.3/6 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเสียงดนตรี เสียงขับร้องของตนเองและผู้อื่น

2. แนวคิดหลัก

เทคนิคการขับร้อง เป็นเทคนิคขั้นพื้นฐานที่ผู้ขับร้องแต่ละคน ควรได้รับการฝึกฝน และทำความเข้าใจ เพื่อให้มีความสามารถในการปฏิบัติและควบคุมเสียงร้องของตนเอง

การเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลัง โดยคำนึงถึงทักษะการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม และสร้างความสัมพันธ์แบบเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถแยกแยะแนวเสียงในบทเพลงที่เรียนได้
2. นักเรียนสามารถขับร้องได้ตรงระดับเสียง
3. นักเรียนสามารถร่วมมือรวมพลังทำงานกลุ่มและแสดงผลงาน Song Maker ได้สำเร็จ
4. นักเรียนให้ความร่วมมือกับกิจกรรมในชั้นเรียนและมีความสุขกับการเรียน

4. สาระการเรียนรู้

เทคนิคการขับร้อง เป็นเทคนิคขั้นพื้นฐานที่ผู้ขับร้องแต่ละคน ควรได้รับการฝึกฝน และทำความเข้าใจ เพื่อให้มีความสามารถในการปฏิบัติและควบคุมเสียงร้องของตนเอง เทคนิคการขับร้องขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 6 ประเด็น ได้แก่ 1) ท่าทาง 2) การหายใจ 3) ทักษะการฟัง 4) การออกเสียง 5) การใช้ช่องเสียง 6) ความก้องของเสียง

5. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

1. เตรียมความพร้อมนักเรียนโดยการคลายกล่อมเนื้อบริเวณไหล่และคอ ปฏิบัติแบบฝึกหัดการหายใจ ปฏิบัติแบบฝึกหัดการออกเสียงร้องและสวดทักษะ
2. นักเรียนเล่นเกม “Inner Hearing” ครูบรรเลงเปียโนในบันไดเสียงเมเจอร์ และให้นักเรียนร้องตาม หลังจากนักเรียนร้องได้แล้วให้ครูเลือกโน้ตหนึ่งตัวที่จะร้องข้ามไป โดยนักเรียนร้องบันไดเสียงอีกครั้งโดยข้ามโน้ตที่ครูเลือก

ขั้นสอน

1. นักเรียนทบทวนการร้องเพลง You are Loving, You are Loved ในท่อนที่สอง พร้อมคำร้อง และฝึกให้นักเรียนคำนึงถึงเทคนิคการขับร้องพื้นฐาน
2. ครูนำนักเรียนฝึกซ้อมเพลง You are Loving, You are Loved ในท่อนที่สามพร้อมคำร้อง
3. นักเรียนทบทวนเพลง Shake The Papaya Down ทั้งหมดที่ได้เรียน พร้อมคำร้อง
4. ครูนำนักเรียนฝึกซ้อมเพลง Shake The Papaya Down แยกตามแนวเสียงในท่อนสุดท้ายของเพลง
5. ครูนำนักเรียนทำกิจกรรม Apple Tree โดยการให้นักเรียนทุกคนนั่งเป็นวงกลม และร้องเพลง Apple Tree พร้อมส่งบอล 2 ลูกไปรอบวง เมื่อเพลงจบและบอลอยู่ที่นักเรียนสองคนไหน ให้ออกมาช่วยกันแต่งเพลงโดยใช้โปรแกรม Chrome Music Lab - Song Maker นักเรียน 1 คู่ ได้เลือกโน้ต 3 ตัว และจังหวะ 2 จังหวะ

ขั้นสรุป

1. ครูเปิดเพลงจาก Chrome Music Lab - Song Maker ซึ่งเป็นผลงานของนักเรียน
2. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่เรียน
3. นักเรียนบันทึกสมุดประเมินตนเอง

6. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. เพลง Shake The Papaya Down เรียบเรียงโดย Greg Gilpin
2. เพลง You are Loving, You are Loved เรียบเรียงโดย Mark Burrows
3. บอล
4. เปียโน
5. คอมพิวเตอร์เพื่อทำกิจกรรมโดยใช้โปรแกรม Chrome Music Lab - Song Maker

7. การวัดและประเมินผล

วิธีการวัดและประเมินผล

1. การวัดและประเมินผลโดยครู

1.1 การสังเกตพฤติกรรมนักเรียนด้านทักษะดนตรี

1.2 การสังเกตพฤติกรรมนักเรียนด้านจิตพิสัย

2. การประเมินตนเองโดยนักเรียน

2.1 การประเมินตนเองด้านทักษะดนตรี

2.2 การประเมินตนเองด้านทักษะสังคม

เครื่องมือการวัดและประเมินผล

1. แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนด้านทักษะดนตรี

แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน

ด้านทักษะดนตรี

วันที่ _____ คาบ _____

หัวข้อ	การประเมิน						หมายเหตุ
	5	4	3	2	1	0	
1. พื้นฐานการฟังดนตรี							
1.1 นักเรียนสามารถฟังและร้องโน้ตตามระดับเสียงที่ได้ยินได้ (echo)							
1.2 นักเรียนสามารถฟังและร้องเพลงพร้อมกับเพื่อนในแนวเสียงเดียวกันได้ (unison)							
2. การฟังในวงขับร้องประสานเสียง							
2.1 นักเรียนสามารถฟังอย่างเข้าใจและร้องประโยคเพลงในลักษณะถาม-ตอบได้ (question & answer)							
2.2 นักเรียนสามารถฟังทำนองที่แตกต่างและร้องเพลงพร้อมกับเพื่อนในแนวเสียงที่ต่างจากตนเองได้ (two-part)							
2.3 นักเรียนสามารถฟังทำนองที่แตกต่างและร้องประสานเสียงแบบหลายแนวและแนวเดียวได้							
3. การบรรเลงเครื่องประกอบจังหวะ							
3.1 นักเรียนสามารถบรรเลงเครื่องประกอบจังหวะตามสัญลักษณ์ได้ถูกต้อง							

2. แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนด้านจิตพิสัย

วันที่ _____ คาบ ____

หัวข้อ	การประเมิน						หมายเหตุ
	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปาน กลาง	2 น้อย	1 น้อย ที่สุด	0 ไม่ เกิดขึ้น	
1. นักเรียนทุกคนทำกิจกรรมร่วมกัน							
2. นักเรียนทุกคนกล้าแสดงความคิดเห็น							
3. เมื่อเพื่อนพูด ทุกคนให้เกียรติเพื่อนด้วยการรับฟัง							
4. เมื่อเกิดปัญหาทุกคนในกลุ่มร่วมกันแก้ปัญหา							
5. นักเรียนที่ไม่เข้าใจมีความกล้าขอความช่วยเหลือจากเพื่อน							
6. นักเรียนให้ความช่วยเหลือเพื่อนอย่างเต็มความสามารถ							
7. นักเรียนเข้าไปสอนเพื่อนโดยเพื่อนไม่ได้ขอ							

3. สมุดบันทึกด้านดนตรีของนักเรียน

วันที่ 11/02/63

ครั้งที่ 4

MUSIC

- ฉันได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ของดนตรีในวันนี้ 🎵
- ฉันมีความเข้าใจเกี่ยวกับการฟังเพิ่มขึ้น 🎧
- ฉันมีความเข้าใจเกี่ยวกับการขับร้องประสานเสียงเพิ่มขึ้น 🎤
- ฉันสามารถขับร้องพร้อมกับเพื่อน ๆ ได้เป็นอย่างดี 🎶
- ฉันมีความสุขกับกิจกรรมการเรียนในวันนี้ ❤️

13

DRAW / WRITE

14

4. สดุดใจให้กับทักษะสังคมของนักเรียน

วันที่ 11/02/63

ครั้งที่ 4

SOCIAL

- ฉันได้เข้าร่วมมือกับกิจกรรมในชั้นเรียน
- ฉันร่วมมือกับเพื่อนในการทำกิจกรรมกลุ่ม
- ฉันรับฟังเมื่อเพื่อนเสนอความคิดเห็น
- ฉันพร้อมช่วยเหลือหากเพื่อนขอความช่วยเหลือ
- ฉันมีความสุขกับการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนในวันนี้

15

DRAW / WRITE

16

เกณฑ์การวัดและประเมินผล

1. แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนด้านทักษะดนตรี

หัวข้อ	การประเมิน						
	5	4	3	2	1	0	หมายเหตุ
1. พื้นฐานการฟังดนตรี							
1.1 นักเรียนสามารถฟังและร้องโน้ตตามระดับเสียงที่ได้ยินได้ (echo)	สามารถร้องตามระดับเสียงที่ได้ยินได้ 100%	สามารถร้องตามระดับเสียงที่ได้ยินได้ 80%	สามารถร้องตามระดับเสียงที่ได้ยินได้ 60%	สามารถร้องตามระดับเสียงที่ได้ยินได้ 40%	สามารถร้องตามระดับเสียงที่ได้ยินได้ 20%	ไม่สามารถร้องตามระดับเสียงที่ได้ยินได้	
1.2 นักเรียนสามารถฟังและร้องเพลงพร้อมกับเพื่อนในแนวเสียงเดียวกันได้ (unison)	สามารถร้องพร้อมกับแนวเสียงเดียวกันได้ 100%	สามารถร้องพร้อมกับแนวเสียงเดียวกันได้ 80%	สามารถร้องพร้อมกับแนวเสียงเดียวกันได้ 60%	สามารถร้องพร้อมกับแนวเสียงเดียวกันได้ 40%	สามารถร้องพร้อมกับแนวเสียงเดียวกันได้ 20%	ไม่สามารถร้องพร้อมกับแนวเสียงเดียวกันได้	
2. การฟังในวงขับร้องประสานเสียง							
2.1 นักเรียนสามารถฟังอย่างเข้าใจและร้องประโยคเพลงในลักษณะถาม-ตอบได้ (question & answer)	สามารถร้องประโยคเพลงในลักษณะถาม-ตอบได้ 100%	สามารถร้องประโยคเพลงในลักษณะถาม-ตอบได้ 80%	สามารถร้องประโยคเพลงในลักษณะถาม-ตอบได้ 60%	สามารถร้องประโยคเพลงในลักษณะถาม-ตอบได้ 40%	สามารถร้องประโยคเพลงในลักษณะถาม-ตอบได้ 20%	ไม่สามารถร้องประโยคเพลงในลักษณะถาม-ตอบได้	
2.2 นักเรียนสามารถฟังทำนองที่แตกต่างกันและร้องเพลงพร้อมกับเพื่อนในแนวเสียงที่ต่างจากตนเองได้ (two-part)	สามารถร้องพร้อมกับแนวเสียงต่างกันได้ 100%	สามารถร้องพร้อมกับแนวเสียงต่างกันได้ 80%	สามารถร้องพร้อมกับแนวเสียงต่างกันได้ 60%	สามารถร้องพร้อมกับแนวเสียงต่างกันได้ 40%	สามารถร้องพร้อมกับแนวเสียงต่างกันได้ 20%	ไม่สามารถร้องพร้อมกับแนวเสียงต่างกันได้	
2.3 นักเรียนสามารถฟังทำนองที่แตกต่างกันและร้องประสานเสียงแบบหลายแนวและแนวเดียวได้	สามารถร้องเพลงพร้อมกับแนวเสียงที่ต่างจากตนเองแล้วจับทำประโยคที่โน้ตเดียวกันได้ 100%	สามารถร้องเพลงพร้อมกับแนวเสียงที่ต่างจากตนเองแล้วจับทำประโยคที่โน้ตเดียวกันได้ 80%	สามารถร้องเพลงพร้อมกับแนวเสียงที่ต่างจากตนเองแล้วจับทำประโยคที่โน้ตเดียวกันได้ 60%	สามารถร้องเพลงพร้อมกับแนวเสียงที่ต่างจากตนเองแล้วจับทำประโยคที่โน้ตเดียวกันได้ 40%	สามารถร้องเพลงพร้อมกับแนวเสียงที่ต่างจากตนเองแล้วจับทำประโยคที่โน้ตเดียวกันได้ 20%	ไม่สามารถร้องเพลงพร้อมกับแนวเสียงที่ต่างจากตนเองแล้วจับทำประโยคที่โน้ตเดียวกันได้	
3. การบรรเลงเครื่องประกอบจังหวะ							
3.1 นักเรียนสามารถบรรเลงเครื่องประกอบจังหวะตามสัญลักษณ์ได้ถูกต้อง	สามารถบรรเลงเครื่องประกอบจังหวะตามสัญลักษณ์ได้ถูกต้อง 100%	สามารถบรรเลงเครื่องประกอบจังหวะตามสัญลักษณ์ได้ถูกต้อง 80%	สามารถบรรเลงเครื่องประกอบจังหวะตามสัญลักษณ์ได้ถูกต้อง 60%	สามารถบรรเลงเครื่องประกอบจังหวะตามสัญลักษณ์ได้ถูกต้อง 40%	สามารถบรรเลงเครื่องประกอบจังหวะตามสัญลักษณ์ได้ถูกต้อง 20%	ไม่สามารถบรรเลงเครื่องประกอบจังหวะตามสัญลักษณ์ได้ถูกต้อง	

2. แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนด้านจิตพิสัย

ใช้มาตรวัดลิเคิร์ต 5 ระดับ มีเกณฑ์การให้คะแนนดังต่อไปนี้

5	หมายถึง	นักเรียนแสดงพฤติกรรมมากที่สุด
4	หมายถึง	นักเรียนแสดงพฤติกรรมมาก
3	หมายถึง	นักเรียนแสดงพฤติกรรมปานกลาง
2	หมายถึง	นักเรียนแสดงพฤติกรรมน้อย
1	หมายถึง	นักเรียนแสดงพฤติกรรมน้อยที่สุด
0	หมายถึง	นักเรียนไม่ได้แสดงพฤติกรรม

3. แบบประเมินตนเองด้านดนตรีของนักเรียน

ใช้มาตรวัดลิเคิร์ต (Likert's scale) ในรูปแบบการแสดงออกทางสีหน้า 5 ระดับ (มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด)

4. แบบประเมินตนเองด้านทักษะสังคมของนักเรียน

ใช้มาตรวัดลิเคิร์ต (Likert's scale) ในรูปแบบการแสดงออกทางสีหน้า 5 ระดับ (มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด)

โน้ตเพลง You are Loving, You are Loved ประพันธ์โดย Mark Burrows
ตัวอย่างโน้ตเพลง [Link](#)

You Are Loving, You Are Loved
Mark Burrows

CGA1565
Unison/two-part with piano

For Preview Only

You Are Loving,
You Are Loved

www.choristersguild.org

Choristers Guild is a 501c3 nonprofit organization whose mission is to enable leaders to nurture the spiritual and musical growth of children, youth and adults.

โน้ตเพลง Shake The Papaya Down

ตัวอย่างโน้ตเพลง [Link](#)

38058 | 2-PART WITH PIANO

Shake the Papaya Down

Calypso Song

Arranged by **GREG GILPIN**

VOICINGS AVAILABLE
38058—2-part

ALSO AVAILABLE

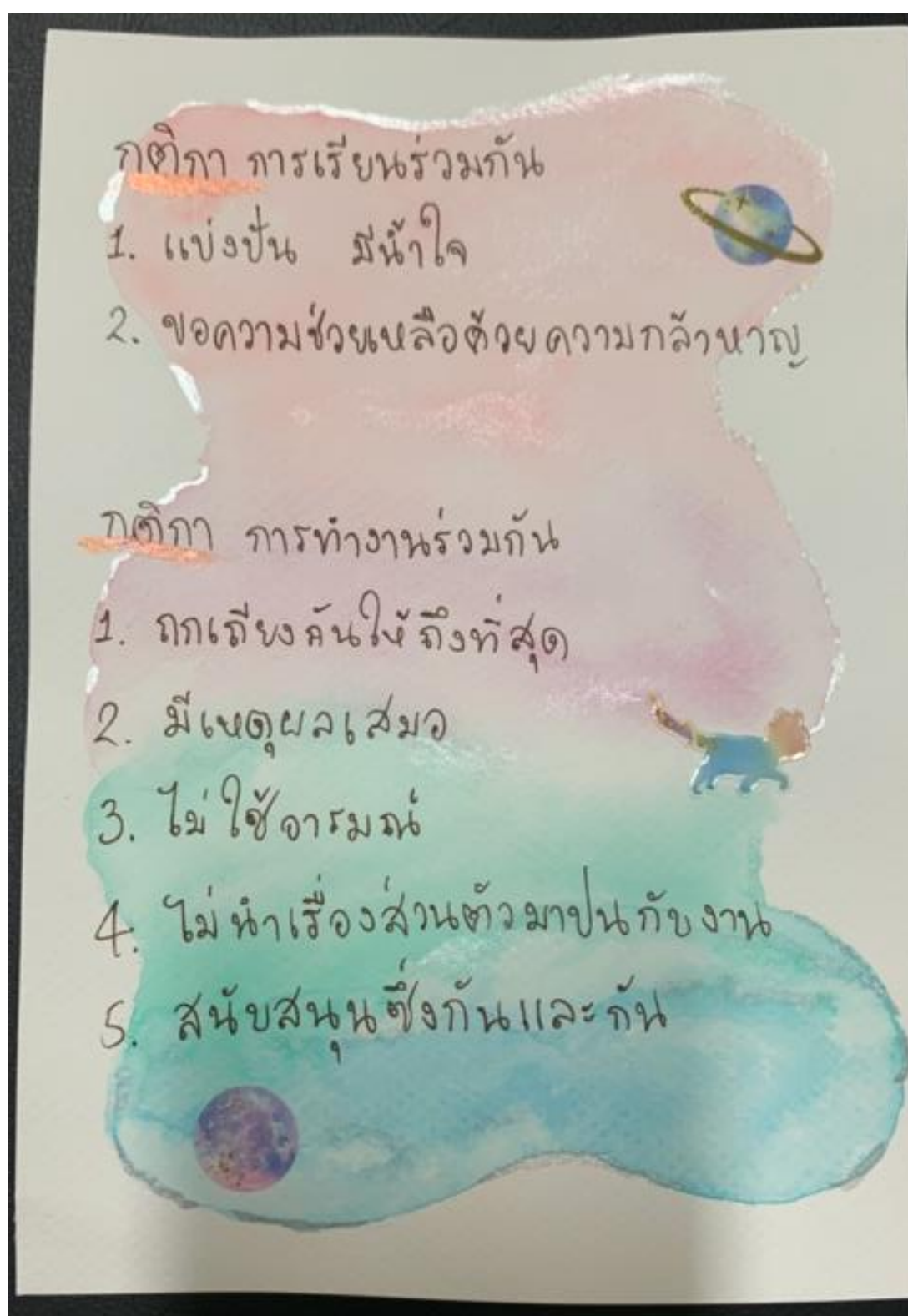
 SoundTrax—38059

 Choral Movement DVD
"Lift Me Up!"—38171

alfred.com

สื่อที่ใช้ในกิจกรรม

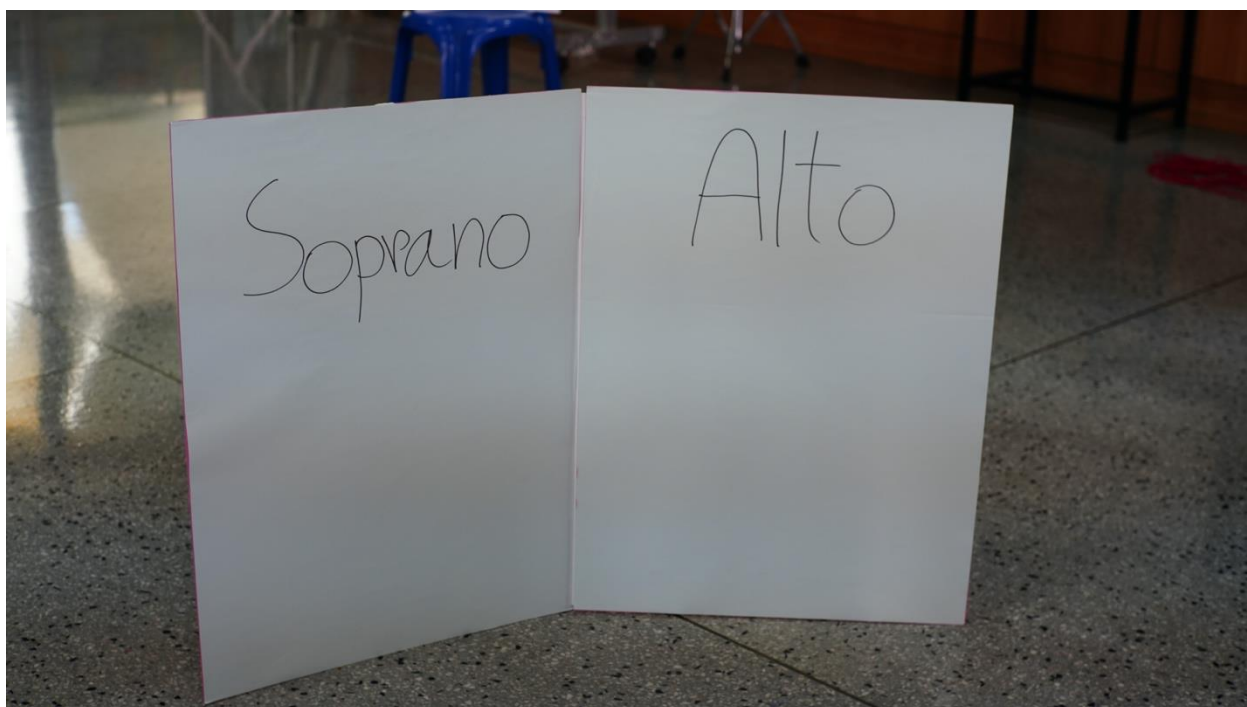
บัตรคำพูด

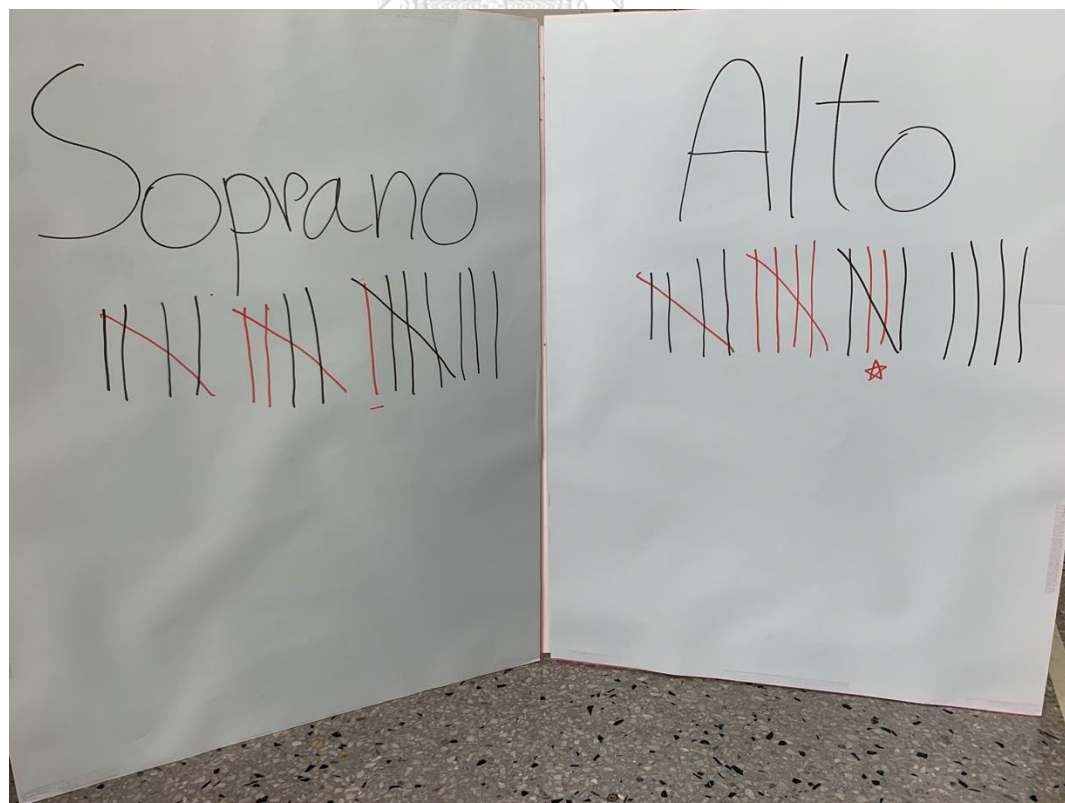
เชือกกระบุดำแหน่ง

ป้ายคะแนนกลุ่ม (ก่อน)

ป้ายคะแนนกลุ่ม (หลัง)

ภาคผนวก ค

ภาพกิจกรรมและผลงานของนักเรียน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาพกิจกรรม

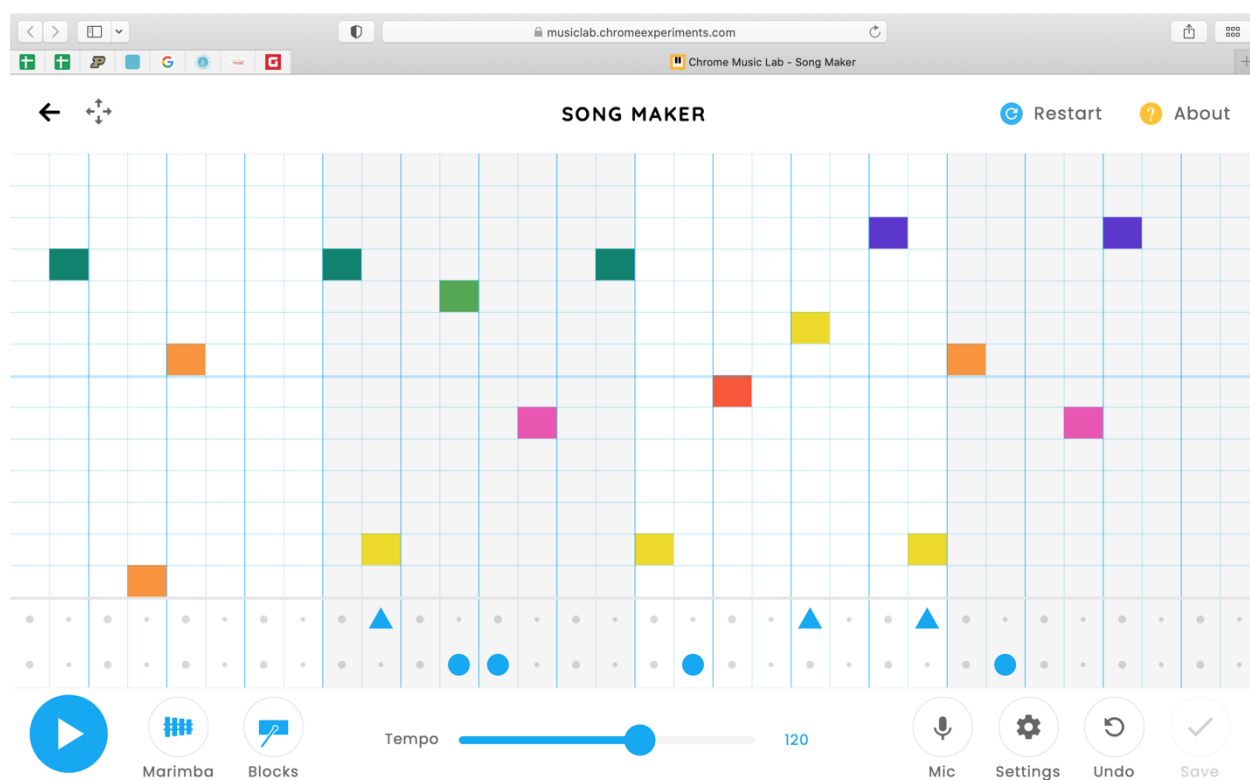

ผลงานนักเรียน

1) บทเพลงจากกิจกรรม Apple Tree

เข้าถึงได้จาก

<https://musiclab.chromeexperiments.com/Song-Maker/song/5705848733040640>

CHULALONGKORN UNIVERSITY

2) สมุดประเมินตนเอง

วันที่ 11/02/63

SOCIAL

ครั้งที่ 4

1. ฉันให้ความร่วมมือกับกิจกรรมในชั้นเรียน

2. ฉันร่วมมือกับเพื่อนในการทำกิจกรรมกลุ่ม

3. ฉันรับฟังเมื่อเพื่อนเสนอความคิดเห็น

4. ฉันพร้อมช่วยเหลือเพื่อนขอความช่วยเหลือ

5. ฉันมีความสุขกับการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนในวันนี้

15

DRAW / WRITE

ใจคิดทำแล้ว

16

วันที่ 25/02/63

SOCIAL

ครั้งที่ 6

1. ฉันให้ความร่วมมือกับกิจกรรมในชั้นเรียน

2. ฉันร่วมมือกับเพื่อนในการทำกิจกรรมกลุ่ม

3. ฉันรับฟังเมื่อเพื่อนเสนอความคิดเห็น

4. ฉันพร้อมช่วยเหลือเพื่อนขอความช่วยเหลือ

5. ฉันมีความสุขกับการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนในวันนี้

23

DRAW / WRITE

My

24

วันที่ 11/02/63 ครั้งที่ 4

SOCIAL

- ฉันให้ความร่วมมือกับกิจกรรมในชั้นเรียน
- ฉันร่วมมือกับเพื่อนในการทำกิจกรรมกลุ่ม
- ฉันรับฟังเมื่อเพื่อนเสนอความคิดเห็น
- ฉันพร้อมช่วยเหลือหากเพื่อนขอความช่วยเหลือ
- ฉันมีความสุขกับการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนในวันนี้

15

DRAW / WRITE

แนว ~~ช่วย~~ ช่วยคิดทำ ทารุ ปรารถนาเพลง
ฉันรอ อังค

16

วันที่ 11/02/63 ครั้งที่ 4

SOCIAL

- ฉันให้ความร่วมมือกับกิจกรรมในชั้นเรียน
- ฉันร่วมมือกับเพื่อนในการทำกิจกรรมกลุ่ม
- ฉันรับฟังเมื่อเพื่อนเสนอความคิดเห็น
- ฉันพร้อมช่วยเหลือหากเพื่อนขอความช่วยเหลือ
- ฉันมีความสุขกับการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนในวันนี้

15

DRAW / WRITE

16

วันที่ 04/02/63

ครั้งที่ 3

SOCIAL

- ฉันให้ความร่วมมือกับกิจกรรมในชั้นเรียน
- ฉันร่วมมือกับเพื่อนในการทำกิจกรรมกลุ่ม
- ฉันรับฟังเมื่อเพื่อนเสนอความคิดเห็น
- ฉันพร้อมช่วยเหลือหากเพื่อนขอความช่วยเหลือ
- ฉันมีความสุขกับการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนในวันนี้

DRAW / WRITE

11

12

วันที่ 11/02/63

ครั้งที่ 4

SOCIAL

- ฉันให้ความร่วมมือกับกิจกรรมในชั้นเรียน
- ฉันร่วมมือกับเพื่อนในการทำกิจกรรมกลุ่ม
- ฉันรับฟังเมื่อเพื่อนเสนอความคิดเห็น
- ฉันพร้อมช่วยเหลือหากเพื่อนขอความช่วยเหลือ
- ฉันมีความสุขกับการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนในวันนี้

DRAW / WRITE

ช่วยเพื่อนหายน้อง

15

16

วันที่ 28/01/63

ครั้งที่ 2

SOCIAL

- ฉันให้ความร่วมมือกับกิจกรรมในชั้นเรียน
- ฉันร่วมมือกับเพื่อนในการทำกิจกรรมกลุ่ม
- ฉันรับฟังเมื่อเพื่อนเสนอความคิดเห็น
- ฉันพร้อมช่วยเหลือหากเพื่อนขอความช่วยเหลือ
- ฉันมีความสุขกับการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนในวันนี้

7

DRAW / WRITE

8

วันที่ 11/02/63

ครั้งที่ 4

SOCIAL

- ฉันให้ความร่วมมือกับกิจกรรมในชั้นเรียน
- ฉันร่วมมือกับเพื่อนในการทำกิจกรรมกลุ่ม
- ฉันรับฟังเมื่อเพื่อนเสนอความคิดเห็น
- ฉันพร้อมช่วยเหลือหากเพื่อนขอความช่วยเหลือ
- ฉันมีความสุขกับการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนในวันนี้

15

DRAW / WRITE

- ช่วยเพื่อนทำกิจกรรมกลุ่ม

16

วันที่ 11/02/63 ครั้งที่ 4

SOCIAL

- ฉันให้ความร่วมมือกับกิจกรรมในชั้นเรียน
- ฉันร่วมมือกับเพื่อนในการทำกิจกรรมกลุ่ม
- ฉันรับฟังเมื่อเพื่อนเสนอความคิดเห็น
- ฉันพร้อมช่วยเหลือหากเพื่อนขอความช่วยเหลือ
- ฉันมีความสุขกับการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนในวันนี้

DRAW / WRITE

15
16

วันที่ 04/02/63 ครั้งที่ 3

MUSIC

- ฉันได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ของดนตรีในวันนี้
- ฉันมีความเข้าใจเกี่ยวกับการฟังเพิ่มขึ้น
- ฉันมีความเข้าใจเกี่ยวกับการขับร้องประสานเสียงเพิ่มขึ้น
- ฉันสามารถขับร้องพร้อมกับเพื่อน ๆ ได้เป็นอย่างดี
- ฉันมีความสุขกับกิจกรรมการเรียนในวันนี้

DRAW / WRITE

9
10

วันที่ 11/02/63

SOCIAL

ครั้งที่ 4

- ฉันให้ความร่วมมือกับกิจกรรมในชั้นเรียน
- ฉันร่วมมือกับเพื่อนในการทำกิจกรรมกลุ่ม
- ฉันรับฟังเมื่อเพื่อนเสนอความคิดเห็น
- ฉันพร้อมช่วยเหลือหากเพื่อนขอความช่วยเหลือ
- ฉันมีความสุขกับการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนในวันนี้

15

DRAW / WRITE

ฉันช่วยอธิบายต่อหน้าเพื่อน

เพื่อนไม่เข้าใจ

16

วันที่ 18/02/63

MUSIC

ครั้งที่ 5

- ฉันได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ของดนตรีในวันนี้
- ฉันมีความเข้าใจเกี่ยวกับการฟังเพิ่มขึ้น
- ฉันมีความเข้าใจเกี่ยวกับการขับร้องประสานเสียงเพิ่มขึ้น
- ฉันสามารถขับร้องพร้อมกับเพื่อน ๆ ได้เป็นอย่างดี
- ฉันมีความสุขกับการเรียนในวันนี้

17

DRAW / WRITE

18

ตัวอย่างผลการจัดกิจกรรมขับร้องประสานเสียง

1) การเตรียมความพร้อมเสียงสำหรับร้องเพลง (Link)

2) บทเพลง You Are Loving, You Are Loved (Link)

3) บทเพลง Shake The Papaya Down (Link)

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	ธัญญา จตุรานนท์
วัน เดือน ปี เกิด	13 มกราคม พ.ศ.2538
สถานที่เกิด	จังหวัดลพบุรี
วุฒิการศึกษา	ครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา วิชาเอกการสอนดนตรีสากล
ที่อยู่ปัจจุบัน	199/36 ถ.สีพระยา แขวงสีพระยา เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร
ผลงานตีพิมพ์	“การพัฒนาคุณลักษณะทางทักษะสังคมผ่านกิจกรรมในชั้นเรียน: การนำแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลังไปประยุกต์ใช้ในห้องเรียนดนตรี”, รายงานสืบเนื่องการประชุมวิชาการ และนำเสนอผลงานวิจัยบัณฑิตศึกษาด้านดนตรีบูรณาการและนวัตกรรมศิลป์ ระดับชาติ สถาบันดนตรีกัลยาณีวัฒนา วันที่ 1 - 2 กรกฎาคม 2564 เข้าถึงได้จาก https://drive.google.com/file/d/1cuOISqgGvEFvNL5mM5Bixyf-LrOb-c1r/view